

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544.

Vol. 14 } చెన్నపట్టణము 1927-వ సం॥ మార్చి నెల 5-వ తేది శనివారము } No. 282
సంపుటము ౧౪ } శ్రీ అక్షయనామనంపత్సర ఫాల్గుణమాస శుద్ధ ద్వితీయ. } సంచిక ౨౮౨

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్పవారితో వలకువలు యోగ్యతాపత్రములు వాచియున్నది. పంథాపాప పీడి మాచి కొనిన మోసముగలుగదు.

అమృతాంజనము నకలవిధ నొప్పులకు సంచీవివరించి

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల తాపును,
పార్శ్వపునొప్పులు తొరడోలును, పొట్లజోగొట్టును
బెబుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.
దగ్గును తగ్గించును దురదను తొలగించును.

ఈమందును రద్దగానే చెమట స్పృశించిన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి దేహమున
కారోగ్యము గలించును. నొప్పులు తగ్గించును
విదేశములలో కూడ వాడుచున్నార

ఓక్కనిడబ్బితో నహా సీసా 1-కి ర్పు 0-10-0; డజన్ 1-కి ర్పు 6-4-0. ప్రతియింటి నుండవగినది.

అమృతాంజనండిపో, 6, 7 తంబుశెట్టివీధి, మద్రాసు లేక. 249 వేరి రోడ్డు, పోస్టు బొంబాయి.

వేసవికాలము సమీపించుచున్నది.

అందు సౌఖ్యము ననుభవించి ధనమును కూడ ఏల సంపాదిం

వైశాఖ-1, పడుపుటకు 1-మొదలు 6 హార్పు పవర్లుమాత్రమే వలయు "స్లెసియా" మంచుగడ్డ యంత్రములను కొనుడు.

అవి దినమునకు 160 పౌనులు మొదలు 1½ టన్నులు వంచుగడ్డను తయారుచేయును.

పలుమారు ఖర్చు లక్కర లేదు, జాగ్రత్త యు అనవసరము.

తీక్షణమే రవానా చేయుటకు, అన్ని రకములు సిద్ధముగా నున్నవి.

డయచేసి ఏదీ మాఫ్రి అండు కో, (లిమిటెడ్) మెయిన్ రోడ్, రాయపురం, మద్రాసు, సబ్బిచేయు మాదిరి యంత్రములను చూడు.

లేక, సం 102 రు, చిత్రములుగల మా క్యాటలాగును వ్రాయు.

కోయంబుత్తూరు బ్రాంచి:
ట్రీచి రోడ్,
కోయంబుత్తూరు.

మాస్సి అండు కో., (లిమిటెడ్)
ఇంజనీర్లు,
పోస్టు బాక్సు 60, మద్రాసు.

సబ్ ఏజెంట్స్:
గాల్లీ అండు కో.,
164, బ్రాడ్వే,
మద్రాసు.

త్వరతో వచ్చుచున్నది! ప్రదర్శనతేదికి ఎదురుచూడుడు!

కలియుగ చిత్ర నటన కంపెనీ

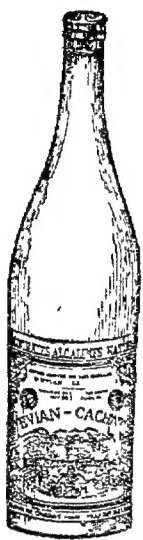
హెల్తు మ్యూజిక్ యిమిటేషన్ ఆచార్యులుగారు

గుంటూరు, తెనాలి, ఏలూరు, రాజమండ్రి, కాకినాడ, హైదరాబాద్, వరంగల్, బెంగళూరు, మైసూర్, మద్రాస్, నెల్లూరు మున్నగు ప్రదేశములను సంచారము గావించెదరు. వినియోగించింపుడు, "మూడుగంటకాలము నవ్వుటకు శక్తిలేనివారు ప్రదర్శనమును చూచుటకు రాకూడదు."

మేనేజరు, వి. ఎస్. భట్టి.

ఇవియన్ - కాచట్

ఇవియన్ - లెన్ - బెయిన్సువారి ప్రసిద్ధమైన ప్రకృతసిద్ధమైన మినిరల్ వాటరు.

3504

ఇవియన్ - కాచట్ నవీనమైన, శుభ్రమైన, వాసనలేనట్టియు, రుచికరముగా నున్నట్టియు, లాఘవమైన ఎయిరేటెడ్ వాటరు. ఇది అనపాయకరము. ఇది వాతరోగము, కీళ్లనొప్పులు గలవార్లకు, అజీర్తిగలవారికి, కారజము, మూత్ర పిండము కు సంబంధించిన జబ్బులు గలవార్లకు, చాలా ప్రయోగకారి - దీనిని ప్రతిదినము నుపయోగించిన శరీరమును సరియైన స్థితిలో నుంచును.

ఒకబుడ్డి వెల (చిన్నది) అణాలు 5
మధ్యరకం " 7 1/2
పెద్దది " 9 మాత్రమే

జట్టిగా తీయువానికి ప్రత్యేకధరలు.

నెస్సర్ అండు కో (లిమిటెడ్)

కెమిస్టులు, డ్రగ్గిస్టులు, మద్రాసు.

ప్రతాపకస్తూరి మాత్రలు

3351

క్రేమమున కస్తూరి, గోగోజనం, కుంకుమపువ్వు, పచ్చకర్పూరము, మొదలగు విలువగల వస్తువులు చేర్చి తయారుచేయబడినవి. తాంబూలములోగాని విడిగాగాని 2 మాత్రలను ప్రతి కోనిన మిగుల ఘోషగలిగి రుచికరముగా ముండుటయే గాక అజీర్ణము, వాయువు, మలబద్ధము, జలబు, జ్వరము, ధగ్గు, ఉబ్బనము, చలిజ్వరము, ప్లేగు కలరా, ఇకల్తాయంబా, శిశుభేదలు, చిన్న బిడ్డలము, సన్న పాతము మొదలగు అనేక వ్యాధులను హరించి బలమును, ఆరోగ్యమును, జీర్ణ శక్తిని, కలిగించుటలో అమోఘమైనవి. ప్రతివారూను పద్ధతములేకనే వాడుకొనవచ్చును. బిడ్డలకు ఆమూల్యమైనవి. ప్రతిగృహముం దుండవలసినవి. వెల స్వల్పము ఫల మధికము. సేల సీసాలు విక్రయ మగుచున్నవి. 250 మాత్రల సీసా రు. 0-4-0. 5 సీసాలు రు. 1-4-0 గుండరము మా క్యాలండరు } 12 సీసాలు రు. 2-8-0. వి. పి. ఖర్చులు రు. 0-6-0. ఉచితముగా పంపెదము. } 86 సీసాలు రు. 8-9-0. వి. పి. ఖర్చులు రు. 0-9-0.

పి. సి. ఏ. అండు కంపెనీ,

ఆయుర్వేదసమాజము, పెరిడేపి, నెల్లూరుజిల్లా.

అత్యద్భుత కుష్మంరోగ నివారిణి

నివారణ:-

నిస్సంశయము!

నిశ్చేషము

గుణములేదని నిరూపింప నిశ్చయమైనవారికిరు 500 వసుమానం

నాభారతసోదరసోదరిమణులారా! జీవితముపై విధ్వంసముచేయుచున్న అనేక వ్యాధులకు ముగిసిపోయినది. ఇది నవసృష్టమైనట్టిదియు నగు యాకుష్మంధ్యాయొక్క యోగరాజము, చిరకాల శుభ్రమైనచే నోక మహాయోగిపుంగవునియొక్క ఆపారకృపా కటాక్షమువలన పంప్రాప్తమైనది. ఎట్టి కఠినదశలోనున్న ఆస్థిదశకుష్మంధ్యోగములైనను యెరువు, తెలుపు (బొల్లి), నీలపు, రాగివర్ణపుచుచ్చు, తిదితర భేదములగుల చుచ్చు, చర్మము దళిపరి, ప్రేక్షకలక్షణలచుచ్చులు, తిదితరములు, పుర్రజ్జానములేకుండుట, తిమ్మెరలు, చురుకులు, పుండ్లు, వికృతకారము ఉచ్చాసనికాదులు కఠినముగనుండుట మొదలగువాటిని ఖండించుటలో యాదిత్యవర్ణమునకు సాటి లేరాకనుండు లేదని వేదవేదములలోని యాచార్యులు చూచు వ్రాయు ఉత్తరములే నిదర్శనములు. వేదములే కుష్మంధ్యుల కీయామగమే ప్రజాయుగమని, భాదుకవలన మిగిలిన గ్రహింప గలరు. "కుష్మంధ్యోగనివారిణి" అను యోగ్యతాపత్రములో మాడుకోన్న వివరణగ్రంథమునకు నేజీ మాకు వ్రాసి తెప్పించుకొనుడు. మొదటితరగతి రూ 50 ల; రెండవతరగతి రూ 25-లు నుమారు రెండుమాసములకు సరిపడు మాడవతరగతిదిక్కి రూ 10-0-0 లు.

ముఖ్యగమనింపు:-మీరు వ్రాయు ఉత్తరము ఈ దిగువ విలాసమునకే వ్రాసిన మోసముండదు. మం. సుబ్బారెడ్డి, నేటిపుడార్జును, గోపాలపురం, (Via) కొత్తపేటపోస్టు, తూర్పుగోదావరిజిల్లా.

భారత శాసనసభ

బడ్డెటుపై చర్చ

నూతనశిల్పి నగరము, మార్చి 3:- నేటి యువయువను భారతశాసనసభలో బడ్డెటుపై చర్చప్రారంభమయ్యెను. గ్యాలరీలు నిండుగా లేవు. మొట్టమొదట సభలో గూడ కొలదిమందియే యుండిరి. ప్రేక్షకులలో కఠినతగాదాలలో మంచిఅభిలాష గలట్టి ప్రాధానరు వి. యస్. మదనుగా రుండిరి.

వీ సుప్రశ్నలవమాత్రమే జవాబులు చెప్పబడెను. వి. దా సుగారికి జవాబుగా పార్లమెంటుగారు బెంగాలు నాగపూరురైల్వే సలహాసంఘము దిగువవిధముగా నిర్ణయపరచునని చెప్పిరి. కలకత్తా నంగరాష్ట్రనివాసులైనసభ్యులు నాగపూరు మధ్య రాష్ట్రనివాసులైనసభ్యులు ఆద్రా రాంచీ-బీహారు ఒరిస్సాల యందున్న సభ్యులు. విశాఖపట్టణము- మదరాసురాజధానిలో నున్న సభ్యులు. వీరిలో నెంత ఓడ్రులుండలూ తెలియదు.

వచ్చేవారము కార్యక్రమము

వచ్చేవారము కార్యక్రమమునుగూర్చి తెలుపుచు సర్ అలెగ్జాండరు మడ్డిమెనుగారు కఠినశిల్పి 7, 8 తేదీలలో రెండుసారి మాడవసారి చదువబడునని చెప్పిరి. 9, 10, 11 తేదీలలో గ్రాంటుల డిమాండులపై ఓటింగుజరుగును. అదివరకు ముగింపబడియుండక పోయినట్లయిన 12 తేదీ శనివారమునాడు కఠినశిల్పి చర్చజరుగును. పిమ్మటవంతుల ప్రకారము పనిచేయు పద్ధతి ననుసరించి నవరాజేయునట్టి మైన్సుత్వ సవరణబిల్లు ప్రవేశ పెట్టబడును. పిమ్మట స్టేటుకాన్సిలులో ఆమోదింపబడిన బిల్లులువచ్చును. తరువాతయీసమావేశమండే తేయాకుపై యెగు మతి పన్ను విషయమువచ్చును. ప్రీవీకౌన్సిలును గూర్చియు అంతర్జాతీయ కార్యక సభల నిఫారములనుగూర్చియు ప్రభుత్వమువారు కొన్ని తీర్మానములను మోపించెదరు. ప్రభుత్వ వ్యవహారము లే యెక్కువగానున్నవి. కాని మార్చి 25 తేదీ అధికార వ్యవహారములకు వినియోగింపబడును.

పబ్లికుపిటీషను కమిటీ

పిమ్మట అధ్యక్షుడు పబ్లికు పిటీషను కమిటీలో ఉపాధ్యక్షుడు కె. సి. నియాగీ, జె. మేనూతా, కలనల్ గిడ్డీ, వారస్వామి అయ్యంగార్లుండరుని చెప్పెను. తరువాత ఆధికారసభ్యులు కంత్ శర్మనులుచేయుమండగా స్టేటుకాన్సిలుసభ్యులు ఉక్కిసంరక్షణబిల్లు నామోదించిన సభాకార్యదర్శి తెలియజేసెను. కఠినశిల్పి విషయమున 1617 గురు సంతకములతో 124 పిటీషనులు వచ్చినవని ఆసభ్యుడే ప్రకటించినప్పుడు సభ్యులందరు నవ్విరి. ఇవి అహమ్మదాబాదు, కెయిరా, బ్రోచినుండి వచ్చినవి.

బడ్డెటుపై చర్చ

రంగస్వామి అయ్యంగారు

కాంగ్రెసుపార్టీ జెనరలు కార్యదర్శి రంగస్వామిఅయ్యంగారు పిమ్మట బడ్డెటుపై చర్చను ప్రారంభించిరి. అధ్యక్షుడు ఒక్కొక్కరు 20 నిముషములకంటె యెక్కువసేపు మాటాడరాదనిరి.

రంగస్వామి అయ్యంగారిట్లు చెప్పిరి:- భారతశాసనసభ అధికారమంతకంతకు తగ్గింపబడుచున్నది. ఓటుచేయవలసిన అనేకవిషయములు నానుటటింగు విషయములో చేర్చబడుచున్నవి. ఇంగ్లాండుకుపోవు ప్రయాణపు ఖర్చులు అట్లెన్నులు అధికారుల పింఛనులు మొదలైనవి నాను ఓటింగువిషయములలో చేర్చిపెట్టిరి. కలకత్తా ప్రభుత్వమందిరమందుకు తివాచీని గూర్చియు గవర్నరు జెనరలుగారి మోటారులు గుట్టపుబండ్లు మొదలగువానినిగురించి, చర్చించుటకు సభవారి కధికారము లేదేమి? నిజముగా నీసభ జనసామాన్యమునకు మేలుచేయ గలదనుమాట వట్టిమాటకము. ఇక జెనరలుబడ్డెటులో ఎన్నెన్ను ఖర్చులు ఎక్కువగాను ఆదాయము తక్కువగాను అంచనాలు వేయుట వలన సర్వ సులు మిగులుచున్నవి. ఇంపీరియలు శాసనసభయందీ విషయమును మొట్టమొదట గోఖలేగారు చెప్పిరి. రాష్ట్రీయ ఋణనిధిని స్థాపించుటకు బదులుగా ఆర్థికసభ్యుడు పన్నులు పెల్లించువారికి సహాయము జేసియుండవలసినది. మరియు పదునుచేయని చర్య చులమిద ఎగుమతిపన్నును తొలగింపరాదు. మదరాసునందు చర్యములను పదునుచేయు పరిశ్రమ మంచిస్థితిలోనున్నది. ఇప్పుడుగుమతి పన్నును తీసివేసినట్లయిన యీ పరిశ్రమకు నష్టము వచ్చును. తొల్లవర్తక సంఘము లెట్లు అసమ్యక్తిని దెలిపియుండిరి.

బీర్లా గారు

పన్ను లెక్కువగుచుండుటవలన నిలువ కనబడుచున్నదని జి. డి. బీరాగారనిరి. ఇందువలన 60 కోట్లువచ్చును. రూపాయ

మారకమును తగ్గించినందువలన కలుగు ఫలితములనుగూర్చి ప్రతి యన్యుగారు చెప్పినమాటలు సత్యములు గావు. 184 పెన్నీల మారకము ప్రకారము ఇంగ్లాండులో చెల్లింపబడిన మొత్తము లెక్కువగును. దిగుమతులు తగ్గవనియు నిందువలన 26 లక్షలు వచ్చుననియు మోక్యాటర్సుగారుకలెన్సికమీషనుయొనుట చెప్పి యున్నారు. కాని బ్రెయినుగా రిందువలన 1 కోటి వచ్చును నని చెప్పియున్నారు. కాని 1904 నుండి 1925 సంవత్సరమున రకు ఒక్క 1915-16 సంవత్సరములో తప్ప దిగుమతులనువలన లభించు మొత్తమును డెల్ల దిగుమతులెక్కువగుటయు, ధరలు తగ్గినపు డెల్ల దిగుమతులు తగ్గుటయు తటస్థించెను. కావున 184 పెన్నీల మారకమే యుండినచో కష్టమును ఎక్కువ గావచ్చును. ఏదియైతేనను నిజస్థితులు మాత్రము సభవారికి తెలియజేయబడలేదు. 184 పెన్నీల ప్రకార మిప్పటికే రాబడిపన్నువిధనండి రావలసిన ఆదాయముగో 25 కోట్లు వచ్చును వచ్చినది. రాష్ట్రములకు కష్టములు తగ్గించుటమంచిదేకాని 184 పెన్నీల ప్రకారమే యెక్కువగా తగ్గించుటకు వీలగునని చెప్పిరి. సర్ బాసి లు బ్లాక్టుగారు నవ్విరి.

అమరనాథ దత్తు

బడ్డెటును చూచినట్లయిన పాలకులకు పాలితులయం దెంత శ్రద్ధయున్నవో కనబడుచున్నది. మిలిటరీ ఖర్చులనుగూర్చి చర్చించుటకు మాత్ర మధికారముండి సభవారికి ఓటు చేయ అధికారములేకపోవుట అన్యాయము. మిలిటరీ ఖర్చులలో ఇం పీరియటు ప్రభుత్వమువారు సగము ఖర్చులైన సభరింపవలె ను. ఈమరు ప్రభువుగా రావిసముగా చెప్పియుండిరి. అని అమరనాథ దత్తుగారు చెప్పియుండిరి.

సర్ విక్టరుసానూను

ప్రతి ఎక్సైజు పన్నును తొలగించినందుకు మిల్లుపరి శ్రమ దారులు కృతజ్ఞులే. దెలుపలేదని యైన ఆర్థికసభ్యుడు చెప్పకపోవుట ఆశ్చర్యము. మోక్యాటర్సుగారు 184 పెన్నీలమారకము ప్రకారము కష్ట మును 262 లక్షలు వచ్చునని అంచనావేసి కలెన్సికమీష నుయొదురు చెప్పిరి. చిత్రముగా నీలాభమును హార్డిటాటిస్మాము గార్లు జూయంటుమిమెరాండములో దీనిని 120 లక్షలవచ్చును గామార్చివేసిరి. బ్రెయినుగారు హిందూదేశముయొక్క స్థర్లిం గుబురుమును తీర్చుటకై 66 కోట్లుఎక్కువగా కావలెనని చెప్పియుండిరి. కాని హిందూదేశమునకు రూపాయలబురుగుగా డాక్యుమెంట్ గావున రెండుపక్షములకు సభవారిలోచింపవలెను. సరిగాలేకలెను తెలిసికొనుటకై బంగారములోనికి రెండింటిని మార్చి చూచుకొనవలెను. నాలుగుసంవత్సరములకుండి రూపాయలలోవచ్చుచున్న ఆదాయమునంతటిని బంగారములోనికిమార్చినట్లయిన దేశములో నిజముగాపన్ను లెక్కువగా విధింపబడినవని తెలియును. రాబడిపన్నులమీద ఎక్కువఆదాయము వచ్చుట దేశముయొక్క పోషకములన గాక పన్నుల నెక్కువశ్రద్ధతో విమూలచేయుటవలన వచ్చుచున్నది. 184 పెన్నీలమారకమును తిరిగి యేర్పరిచినచో వెనుకటి ప్రభుత్వమువారు 184 పెన్నీల సేర్పరచుటలో పొరపాటుచేసినని ముందు ప్రభుత్వమువారు దుఃఖింపగలరు (చప్పట్లు) అని సానూనుగారు చెప్పిరి.

మోటారుకారులమీదను ట్రైలరులమీదను దిగుమతిపన్ను ను తగ్గించినట్లయిన జనసామాన్యమునకు లాభము గాగనియు ప్రాంతద్యోగిని ఉత్పాదకమును తగ్గించినట్లయిన ప్రజలకు లాభకరమనియు లాహిరిచౌదరిగారు చెప్పిరి.

సర్ హారిసింగ్ గౌరుగారును ఆనెంబ్రి అధికారము లంత కంతకుసంకుచితము చేయబడుచున్నవని రంగస్వామి అయ్యంగారి అభిప్రాయముతో సేకీభవించిరి.

జమ్నాదాసు మెహతాగారు

సర్ చార్లెస్ ఇన్నిసుగారును కొంచెం రాష్ట్రీయ ఆర్థిక సభ్యులను ఏర్తకము వందగించినదని చెప్పుచుండగా సర్ బాసిల్ బ్లాక్టుగా రీసంవత్సరము వర్తకమునకు బాగుగనున్నదని చెప్పుచున్నారు. లెక్కలను జూచినట్లయి నిది బాగుగా తెలియగలను. కష్టముక్రింద వివిధ క్లాసులో ఆదాయము ఎగ్గి పోయినది. ప్రత్యేకముగా విధింపబడిన రిక్రూపన్నులను మామూలు ఆదాయములలో లెక్కింప వీలుగాదు. రీసమీషను లాభములను పొందినట్టివారు పయోగించు ఆవారములు త్రాగు దుపదార్థములు మొదలైనవనిననుండియే యెక్కువగా వచ్చుచున్నది. మరియు నీలెక్కులవలన తక్కువధరలయొక్కయు ఎక్కువధరలకముయొక్కయు లాభములు భాగ్యవంతులకేగాని పేదలకు లాభములేదు. సర్వాధికారమునకు సంబంధించిన ఆదాయ

ఇండియా బాల్యదళ

బలవంతులైన, ఆరోగ్యవంతులైన కుమారులు, స్త్రీలకుములు గల బాలిగా నభివృద్ధి పొందగోరువా రెల్లరును గ్లాక్సోను తరవాడవలెను. గ్లాక్సో ఇండియాదేశము తీర్చిదిద్దే తగినట్లు కాస్త్రప్రకారము తయారు చేయబడినది.

బిడ్డ జన్మకైకి ఎంతఅగత్యమో అంత మిగడమాత్రమే ఇందులో గలదు. మారుపరిశీలన నవసరములేదు. గ్లాక్సో మిగడ తప్పక ఒహుమాన మిచ్చును.

మీ వైద్యుని అడుగుడు

THE VITAMIN MILKFOOD.
ఆఫ్ ఫెడ్ యంగు అండు కో, లిమిటెడ్, (ఇంగ్లాండులో రిజిస్ట్రేషన్ చేయబడినది.)
కలపాలెట్టె నెం 40, వద్రాసు.

మంతయు తగ్గిపోయి న్యూట్రీషంములకు సంబంధించిన రాబడి యొక్కవై నది. అయినప్పటికిని ఆర్థికసభ్యుడు పన్ను లెక్కువగా విధించియు మారకము కష్టము వచ్చినట్లు చెప్పియు కోట్లకోట్లకు అవసరించినప్పటికిని క్రిష్టమును ఘాదరి జనవరిలో సభికులను రావించి బాలరకు పారితోషికము లిచ్చి నట్లుగా రాష్ట్రీయకష్టములు లేవని చెప్పినాడు. అప్పులకై డబ్బును ప్రత్యేకించుట ఇంగ్లాండులోకంటె నాలుగు కోట్లకోట్లకు నున్నది. ఇంత అన్యాయము జరుగుచున్నను సరిహద్దులో 800 వంస పాతకాలులు కెట్టుకున్నామనియు ఆర్థికసభ్యుడేమేమో చెప్పచున్నాడు. ఇన్ని ప్రయత్నములు జరుగుచున్నప్పటికిని నూటికి 97 మంది తిండిలేక చచ్చుచులేక యున్నారు.

హాజీకాసిమ్ ఆలీగారు ఆర్థికసభ్యు సభినందించుచు మాట్లాడిరి.

అష్ట్రీరు మీర్జారాయందు సంస్కరణములకు ప్రవేశ కెట్టలేనని హరవిలాస సర్దారుగారు మాచించిరి.

గయా ప్రసాదసింగుగారు పోస్టల్ టెగ్రాఫు డిపార్టుమెంటులను విడదీయవలెనని చెప్పిరి.

దేశమందంతటను దరిద్రదేవత తాండవి మాడుచుండే థిల్లినగర నిర్మామనకై కోట్లకొలది ధనమును వ్యయపరచుట కడుఘోషమని గయాప్రసాదుగారు చెప్పిరి.

గోపాలస్వామి అయ్యంగారు

మద్రాసు ప్రభుత్వ ప్రతినిధియుం యన్. గోపాలస్వామి అయ్యంగారు బడ్డెటును విమర్శించుచు నిట్లు చెప్పిరి. రాష్ట్రీయ కష్టములను రద్దు పరచి రాష్ట్రీయలకు న్యాయము కలుగజేసి రాష్ట్రీయులు ఆభివృద్ధి నొందుటకు అనకాళము కలుగజేసిన ఆర్థికసభ్యునికి కృతజ్ఞత చెలువుచున్నాను. సర్ బాసిల్ బ్లాక్టుగారు భారతదేశపు ఆర్థికదుస్థితిని తొలగించి నూతనయుగమును ప్రారంభించి యున్నారు. కాని ప్రతి సంవత్సరము నిలువ ఏర్పడనని ఆర్థికసభ్యు డొచనాలు వేయుచు రాష్ట్రీయ కష్టములని సంవత్సరము మాత్రమే రద్దుజేయుట ఆశాభంగముగ నున్నది. ఇండియా ప్రభుత్వమువారికి నిలవలేనప్పుడు రాష్ట్రీయులు కష్టములు చెల్లింపవలెనని కోరుట సరసముగలేదు. రాష్ట్రీయుల అభివృద్ధిని నూచించు నీయేర్పాటు కారణసభ్యులు ఆహదించెదరని న్యాయున్నాను. 16 పెన్నీలలేషియో సిగరెట్లపై డ్యూటీర్పట్టు కొనసాగుటకు అవకాశముండును. కావున లేషియోనుగూర్చి ఆలోచించునపుడేవిషయమును కాపనసభ్యులు మనస్సుగం దుంచుకొనవలెను. కరీబద్దీన్

మహమ్మదుగారు అడ్డుకొని "మీఅన్న గాగసు ఏ. రంగస్వామి అయ్యంగారు వరిమొక విషమున తలంచుచున్నార"ని చెప్పిరి. "బహుశః మాఅన్న గారివిషయము నాకన్న చక్కగ తెలియును కాబోయిన"ని గోపాలస్వామి అయ్యంగారు చెప్పిరి.

కలనల్ క్రాఫోర్డుగారు

కలనల్ క్రాఫోర్డుగారిట్లు చెప్పిరి - రాష్ట్రీయకష్టములు కద్దుచేయబడినందున ప్రజాసామాన్యమునకు నిజముగ లాభముగలదు. మోటారుబడ్డెట్లపై సుంకము తగ్గింపబడుట సంతోషకరమగు విషయమైనను దానితోపాటు పెట్రోలు ప్రైయెటు చార్జీలు తగ్గిన వర్తకవృత్తినిగానుండు కవకాక మేర్పడును. వ్యాపారమునకు వ్యవసాయమునకు అవసరమగు మోటారులపై సుంకమును తగ్గించి ధరితులు విహారాద్ధ ముపయోగించుబుడతపై సుంకమును తగ్గింపవలెనని బాండ్లెడిని ప్రైవేటుయములందు ఆగ్నేయోగ్యల సంస్థలకల్లు విహారకరముగ విషయము ఈ విషయమై ప్రభుత్వమువారు శ్రద్ధకహించి తన ఏర్పాటులకు గామిపవలయునని కోరుచున్నాను.

సేనాధిపతి ప్రత్యుత్తరము

సేనాధిపతియగు సర్ విలియంబర్నెట్టుగారు సైనికాఖ్యై గావించిన విమర్శలకు ఈ క్రిందివిధమున ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి:-

సైనికఖర్చులు అధికముగాకుండుట సంతోషకరమగు విషయము ఏప్రిలుకెల 1 తేదీనుండి ఏడిమిమిలిటరీ ఖర్చులను బ్రిటీషుప్రభుత్వమువారు భరింపవలెను. ఇందులకుగాను ఇంక యాప్రభుత్వమువారు మొదటి 3 సంలు 250000 పౌనులు పిమ్మట 150 వేలపౌనులు బ్రిటీషుప్రభుత్వమువారికి చెల్లించెదరు. భారతదేశమున కిది అన్నివిధముల లాభకరమగు ఏర్పాటు గుటచే సభవారి మోదించెదరని నమ్ముచున్నాను. సైనికాఖ్యయము 50 కోట్లన్న మించనట్లుచేయుట మిగల కష్టమగువిషయము. ఈ యావ్యముతోడనే రాలిన్సన్ ప్రభువువారు వారి యనంతరము మేము యథాక్రింది ప్రయత్నించుచున్నాము. కాని యీసంవత్సరము బడ్డెటునందు నూచింపబడిన సైనికాఖ్యయ కనీసపు మొత్తంపనియు ఇంతకన్న ఖర్చులను తగ్గించుట కేవలము అసాధ్యమనియు చెప్పవలసియున్నది. ఇప్పటికే సైనికులకు అవసరమగు కొన్ని సౌకర్యములు వరకేమేయబడినవి. సరిహద్దు రాష్ట్రీయందు శాంతి పరిస్థితులు నెలకొల్పబడినవి. దేశమునందచ్చటచ్చట అల్లరులు జరిగినప్పుడు సివిలు ప్రభుత్వమువారు సైనికులసహాయము కోరుచుందురు. ఈ విధమున సైనికులు భారతదేశకాంతి సంరక్షకులునై తోడ్పడును

దు యందును. భారతదేశపు పైనికోర్కొగములు ఆంగ్లేయులకు నాకరింపబడదు. అందుచే అర్హత యోగ్యతల ఆంగ్లేయులు దొంగిలించు భుక్తిపడుచున్నది.

విదేశములందు పనిజేయు విషయమే భారతపైనికులెల్ల పుడు ఉత్సాహపడుచుండును. చివాటబోవుటకు తాముసిద్ధము గ నున్నట్లు భారతీయ పైని కోర్కొ గు లు కొలది భూమి నాచనల నొసగియున్నారల్యరలో భారతవామికాచికి నిర్మాణమునకు సంబంధించినట్లు ప్రవేశపెట్టబోవని లెలుపుటకు సంకల్పించుచున్నాను. పైనికులకు కాఫల పిన భుక్తిపడుట భుక్తిపడుటతో తయారుచుబడుచున్నవను విషయము సభ్యులు గమనింపవలెనని కోరుచున్నాను.

ముక్తార్థులగుటకు ఆర్థికసభ్యుని విధానమును ఖండించుచు చక్కెరపరిశ్రమను సందక్షించుటకై ప్రభుత్వమువారు శ్రద్ధవహించుట తప్పనిదైవ్వి.

దొరస్వామిఅయ్యంగారు ఈబడ్డెలు కేవలము ధనికులకు సౌకర్యముకలగ జేయుచుండుననిరి. అంకేగాక నల్ల ప్పందు మ ద్దములైన గలుగనుండుచే ఈబడ్డెలు నీతిబాహ్యమైనదని యెప్పుడెను. రాష్ట్రీయకపృములు అగ్నినంతాత్రమున సంతోషింపబడు చీలులేదు. కావ్యపన్ను తగ్గి లేదు. దొరస్వామిఅయ్యంగారు తమయూపన్యాసమును ముగింపుచు కాసనసభవారు సభ్యుల నొసంగినలసిన గ్రాంటుమొత్తము తగ్గింపబడుట విచారకరమున విషయపాని యెప్పిరి.

హర్షేంద్ర విప్లవాదుగాగు విశ్వవిద్యాలయములకు ఎక్కిన మొత్తములు గ్రాంటుచేయవలెనని నూచించిరి.

బడ్డెలు ఆఫీసరు శంకరరావుగారు సభ్యుల విమర్శనము లకు ప్రత్యుత్తరమొసగుచు నిట్లుచెప్పిరి. బడ్డెలు అంచనాలు తయారుజేయునప్పుడు ఆదాయము తక్కువగజూపుట నిర్భయ తక్కువగజూపుట తప్పుపంతి యని నలువురుసభ్యులు ఆక్షేపించిరి. ఇట్లుగాక ఆదాయము సధికముగజూపి నిర్భయమొత్తము లను చెక్కుచగజూపినట్లయిన ఫలితము మరెయొక విధమైన చోతరు వాత సంకట మేర్పడుచుగదా. నిలువమొత్తమును రాష్ట్రీయకపృములను రద్దు చేయుటకై ఉపయోగించుటను సభివామోడించెదరని నమ్ముచున్నాను. రాష్ట్రీయ కపృములు అంతమొందిన పన్నులభారము తగ్గింపు విషయమై ఆలోచింపవచ్చును. ఈమాడు సంవత్సరములలో ఉప్పుపన్ను తగ్గింపబడిది. ప్రత్తి ఎక్స్సైజుపన్ను రద్దు చేయబడినది. రాష్ట్రీయ కపృములు చాదాపు తొలగింపబడినవి. కాసనసభవారు ఇంకను తృప్తిజెంతుండిన, వారికెప్పుడు తృప్తిగలుగునో తెలియదు.

అంతటితో సభముగిరెను.

నేటిదినపు సమావేశము

ఫీల్డ్, మర్చి 4:— నేటిదినము భారతకాసనసభలో ఆనధికాసనసభ్యులు బడ్డెలును విమర్శించుచు ఉపన్యాసముల నొసగిరి. మధ్యాహ్నము సర్ బాశిల్ బ్లాక్టెయిగారు ప్రత్యుత్తర మొసగిరి. (అ. ప్రె.)

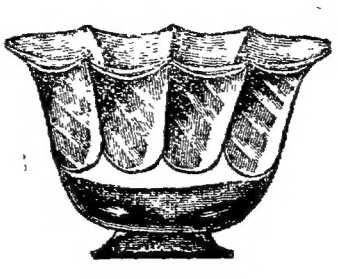
ఫీల్డ్, మర్చి 4:— హిందూదేశమున ఆకాశగంధము నభ్యర్థించుటకై ఇండియన్ సెంట్రలు ఎయిరుబోర్డుయొక్క తాత్కాలిక ఉపసంఘముందు సభ్యులుగా చేరనునవరకు పండిత మదన మోహన మాలవ్యాగారు భారత కాసనసభసభ్యులకొక అహ్వానపత్రము పంపిరి. మోతీలాలు నెహ్రూ, శ్రీనివాస అయ్యంగారు, జయకరు, కేల్కాదు, ఆసే, డాక్టరు మూంజీ, జి. డి. బిల్లా గార్లు అంగీకారమును యిచ్చిరి.

జాతకఫలములు

తా మిదవరలో అనేకమంది జ్యోతిషులచేతను జాతకములను గ్రాయించి యుండుదురు. ఒకసారి మాచేత గ్రాయించి పరిశీలింపుడు. తమ జాతకముగాని, సరియగు జననకాలముడి యలు గంటలగాని వివరించారు ఉత్తరము (వాయుకాలము, వయస్సు, హను ఎంపిక, జాతకునియొక్క శరీరవర్ణ ఆకృతిలక్షణములు, ధనము, సోదరు, సోదరీలు, మాతృ, పితృ, భూమి, వాహనము, సంతానము, శత్రుగోగములు, కళత్రము ఆయుర్దానము, పితృభాగ్యవిషయము, ఉద్యోగము, లాభము, వ్యయము, మొదలగునవియు, విశేషాంశములు (వాసి పోస్టుఖర్చులు సహారు 2 లకు వి. పి. గా పంపెదము. ఇవి నచ్చినచో సంపూర్ణ జాతకము గ్రహస్థితియు, అష్టవర్ణ, వడ్డవర్ణ ఇట్టి మహాప్రకాశితకాలితో, ఆయుర్దాయము ఆఖరు వేళకు వ్రాసి రు 10 లకు పంపెదము. ఇందుకురు రీలు ముందుగా అడ్వాన్సు చేయవలెను. జన్మనక్షత్రముగాని, వామముగాని పంపిన కారకరు రీతిం పహా చరిత్ర ఫలము రు 1-4-0 లకు వి. పి. గా పంపెదము. పురుషులవారు:— 1419-8018

గురుజ్యోతిషాలయము
గోపాలపురం, కొత్తపేట పోస్టు, తూర్పు గోదావరిజిల్లా.

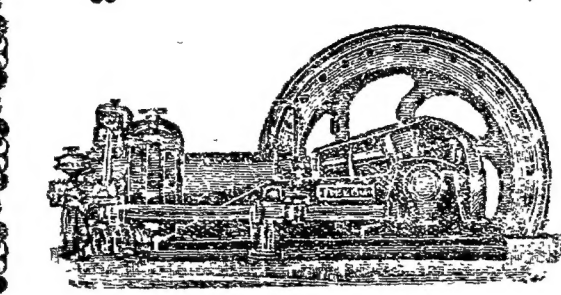
నవీనయుంత్రసహాయముచే వెండినగలు, ఇతర సామాన్లుతయారుచేయుబడుచున్న విమొత్తముగాతీయునట్టివారికి, వర్తకులకు ప్రత్యేక సదుపాయములుగలవు

తెంతిలివాసము: "ఉమ్మికి మార్"

ఈవిషయమై యిదివరలో మాతో లావాదేవీచేయుచున్న వర్తకులకు బాగుగా తెలియును మరియు వారికి ాభికారిగా నన్నట్లు తెలిసిరి. యేలాటి శ్రమ, కష్టము, యిబ్బంది, లేక మీ కెంతి వెండిసామానులు యే సేవకావలసినను సరఫరాచేయగలము. ఇదిగాక-జుంగారు, పువ్వురాగము, కెంపులు మొదలగు ఆభరణము లన్నియు నిధముగా నున్నవి. 1842-(4)
ముఖ్యగమనింపు:— అక్కరలేనిచో తీసికొని పైకము వాపించెదము. సవరం బంగారుకు సీమవెండికి పూచి నచ్చెదము. (వజలరు తృప్తి కలిగించుటే మాముఖ్యోద్దేశము.)
ఉమ్మిడి రావయ్యచెట్టి గురుస్వామిచెట్టి కంపెనీ,
నగరపురము 25, చై బాబుబారుగొడ్డు, మద్రాసు.

ఫీల్డింగు క్విక్ స్టార్లింగు శెమిడిశలు కూడాయిలు యింజను

యిది రెండే నిమిషము 'వే' పరయిజరు. చల్లని నితిలోనుండిగనే పూర్ణతనము కొలుస్తార్లింగు యింజనులకు వుండే అపాయములు కిక్కురు. లోడులాగటలో గాని చురుకెప్పుడు తక్కువ అగుటలో గాని తరుచు కిక్కురు. శ్రేష్టపుటలో గాని దీనిని మించిన యింజను యిమా ర్కెట్టులో లేదు. అట్టి సామానులన్నా, మిక్కిలి పెంపగులవిస్తే, జలమగలవిస్తే అయ్యవచ్చువి. కలకాలది అతి తృప్తికరముగా పనిచేయుచున్నవి. ధరలు ఆరి సరఫరా 6 మొదలు 75 గుర్రముల వరకును స్థానలో నిర్ణయ గా యున్నది.
బ్రాంచి:— మెయినురోడ్డు, నోల్ యేజెంటు:— డి. యల్. శాస్త్రి అండు కో, F86 విజయనగరం. 12, కంబుచెట్టిపేడి, మద్రాసు.

THE EMPIRE OF INDIA LIFE ASSURANCE CO. LTD BOMBAY.
BANGALORE BRANCH: 152, Commercial Street, BANGALORE.
MADRAS BRANCH: POST BOX 237, MADRAS.
CHIEF AGENCY: RESIDENCY BAZAAR, HYDERABAD (DECCAN).

అమలుచో నున్న భీమాల మొత్తము. రు. 8 కోట్లు
వసూలయిన మూలధనము. రు. 21 ,,
భీమాదారులకు చెల్లించిన మొత్తము. రు. 2 ,,

మధ్యకాలమున నిర్ణయింపబడిన జహుమానము సంవత్సరము 1-కి రు 10-0-0 కి రు 10-0-0
చెన్న పట్టణం ముత్యాలపేట తంబు శెట్టిపేడి నంబరు 70 వ యింటిలో యుండు

ఎన్. కె. స్వామి అండు కంపెనీవారివల్ల మేల్తన సిమిటి స్తూపములు
చిత్రపములు, యింకా పలువిధములైన పనులతో తలలు, గొంతు, పాదములతో సరసమైన ధరలకు తయారుచేసి యివ్వబడును. యితర వివరములకు వైవిలాసమునకు వ్రాయుడు.

ఆయుర్వేదాచార్య యశ. మాధవమేనక ఎ. ఎం. ఏ. సి. గారిచే స్థాపించబడిన
తెంతిలివాసం- "హల్లో" మలబార్ ఆయుర్వేదిక్ స్టోర్సు 107 బ్రాడ్వే, మద్రాస్.
వచ్చుట బుడ్డి 1-8 1-4-0 } ఆ శైవా క పట్- (తెంతిలివాసం) { మాత్రలు బుడ్డి 1-8 0-12-0
స్త్రీ సముదాయమున కిదియే పరమమిత్రము
స్త్రీలయొక్క ఋతుశూల సంబంధ మైనవియు, గర్భాశయ సంబంధ మైనవియు నగు వ్యాధుల నన్నిటిని నిశ్చయముగా నిర్మూలము చేయుటయందు ప్రసిద్ధి బొందినది. 2978
కాశుబంగారమునకును, మంచి వెండికిని గ్యారంటీ చేయగలము.

కరంచందు చబిల్ దాసు, బంగారు వెండినగల
వర్తకులు 437/3 లంకనాలపేడి, సోమకాశుపేట మద్రాసు 8137
దరఖాస్తును పంపిన క్యాటలాగు ఉచితముగ పంపబడును.

“బీదల కుపశాంతిలేదు”

1927-28 సంవత్సరపు బడ్జెటు

ప్రతికలయొక్కయు ప్రముఖులయొక్కయు

అభిప్రాయములు

న్యూఢిల్లీ, మార్చి 1:— శ్రీమాను శ్రీనివాసఅయ్యంగారు బడ్జెటు విషయమై తన అభిప్రాయములను ఆసోసియేటెడ్ ప్రెస్ ప్రతినిధితో ఈక్రింది విధమున వివరించిరి:—

ఈసంవత్సరపు బడ్జెటు అంత తృప్తికరముగ లేదు. సైనిక కాఖ్యయము ఎంతమాత్రము తగ్గలేదు. ఇంకతగ్గుటకు వీలు లేదని కూడ ఆర్థికసభ్యుడు తెలిపెను. బడ్జెటును ఖండించుటకు ఈ ఒక్కవిషయము చాలును. ఖర్చులు అధికముగనే యున్నవి. పన్నులు అధికముగనేయున్నవి. రాష్ట్రీయకప్పములు ఈసంవత్సరమువరకు తగ్గించుట కేవల మన్యాయము కలుగజేయుట అగుచున్నది. ఉప్పుపన్ను గాని పోస్టుచార్జీలు కాని తగ్గలేదు. ధనికుల పోకర్కార్మమై మోటారుబండ దిగుమతి సుంకము తగ్గించబడినది. కానసభవారు 18 పెన్సీల రేషియోను అంగీకరించుట బడ్జెటు తయారుచేయబడినది.”

ఆంగ్లేయసభ్యుల అభిప్రాయములు

భారతకానసభ యందలి ఆంగ్లేయసభ్యులు బడ్జెటును ఆమోదించుచు అభిప్రాయము లిచ్చుచున్నారు. తేయాకుపై ఎగుమతి సుంకమును రద్దుచేసి ఆయాపువన్నును అధికము చేయుటను న్యాయముకాదని ఆంగ్లేయ వర్తకసంఘముల ప్రతినిధియగు సర్ వాల్టరువిల్సన్ గారు ప్లాంట్సుల ప్రతినిధియగు చార్లర్స్ గారు చెప్పిరి.

రాష్ట్రీయకప్పములు - మారకపురేటు

బొంబాయి ప్రతికలు ఎక్కువజేసి విషయమై విమర్శించుచు వ్రాయుచున్నవి. రాష్ట్రీయకప్పములను తగ్గించి బొంబాయికి ప్రత్యేక సౌకర్యమును చూపి, 18 పెన్సీల రేషియోను ఆక్షేపించుకుండునట్లు బొంబాయి ప్రతినిధుల నోళ్లను సర్ బ్లా క్లెగూరు కట్టివేయ యత్నించుచున్నారని కొన్ని ప్రతికలు వ్యాఖ్యానములు ప్రకటించినవి. కాని తాత్కాలిక భావమున కాకపడి భారతదేశమునకు గొప్ప నష్టమును కలుగజేయు ఎక్కువ మారకపురేటును ఎంతమాత్రము ఆమోదించరాదని జాతీయ ప్రతికలు భారతకానసభ్యులకు హెచ్చరిక తెలుపుచున్నవి.

లాగ్జి నారాయణగారు బడ్జెటును తీవ్రముగ ఖండించుచు అభిప్రాయము తెలిపిరి.

ఆంగ్లేయ వార్తాపత్రికలు బ్లాక్సుగానిన అభినందించుచున్నవి. (ఆ. ప్రె.)

దీనచింతామణి (అను తత్త్వవివేచనము.)

ఇదిభక్తి, జ్ఞాన, వైరాగ్యదాయకంబగు తెనుగుగ్రంథము. శ్రీరామునకు వసిష్ఠుడుపదేించిన తత్త్వప్రథము. వెల ప్రతి 1కి రు 0-8-0. డబ్బు ప్రస్తకములకు 1-8-0 పోస్టేజీఖర్చులేదు.

తీమదాంద్రోపనిషద్దానదీపము

మొదటిభాగము

వెల సులభము-తగ్గరపడుడు-జన్మసాఫల్యము నొందించునది ఈగ్రంథమునందు ఈశ, కేశ, కళ ప్రశ్నోపనిషత్తుల కాలద్రవ్యతత్త్వములు ప్రతి మంత్రమునకు విభజనగా సందటికిని సులభముగా దెలియనటుల వ్రాయబడినవి. ఇందువలన ఉపాసనావిషయములు, కర్మమార్గము, దేహేంద్రియాదుల స్వభావములు, జీవలక్షణము, ఆత్మస్వరూపనిర్ణయము, శరీరము విడిచిన పిమ్మట జీవునికి సంభవించు లోకాంతరగమన విషయము, జన్మప్రకారము, ప్రణవోపాసనామహిమ, జీవలక్షణమైజ్ఞానము, జ్ఞానప్రాప్తికి సాధనములు, మోక్షము, ఈవిషయములు కరతలామలకముగా దెలియును. అందఱును జదివి తరింపవచ్చును. పారాయణకును అనుకూల మగుగ్రంథము. వెల ప్రతి 1కి రు 1-8-0. పోస్టేజీఖర్చులేదు. వలయువారల దిగువ చిరునామాకు వ్రాసినచో పి. పి. గా పుస్తకముల బడయుదురు.

చిరునామా: అమృతబ్రోలు వేంకటసుబ్బారాయశర్మ రేలంగి, తణుకుపొట్టు, (పడమటిగోదావరిజిల్లా)

మధ్యపాన నిర్మూలనము

ఒక ఆంగ్లేయునకు మహాత్ముడొనంగిన ప్రత్యుత్తరము

“మధ్యపాన నిర్మూలనము విషయమున భారతీయుల తృప్తికరమగు నానందీకనబరచియుండలేదు” అని యొకయాంగ్లేయుడు నాకు వ్రాసెను. “భారతీయు లీవిషయమున నభివృద్ధి నొందోకన మొనరించుచుండుటలేదనుదానిని మహాదాయమును సమర్థించుటకాకారముగా నీ మాండ్లయడంపయోగింపవలసివచ్చుటయే మాకు ప్రబలమగుచేయపుగానున్నది. మ్యూనపు జ్వరము మున్నగువ్యాధులను గూర్చి గూడ భారతీయులందోకనముచేయుటలేదు. అందువలన వానిని నిర్మూలించుటకు ప్రయత్నింప నవసరములేదని యెవరైన వనగరా? మధ్యపాన వ్యసనము నొక ఆదాయసాధనముగాగోనుట పాపము. ఆంగ్లేదేశపు కాలికోబట్టును భారతదేశమున విక్రయించుట పాపము. ఆ పారమగు సైనికవ్యయమును భారతదేశముపైనవేయుట పాపము. అని ఆంగ్లేయులు గ్రహింపగలుగుటయే వారిహృదయము మీరినదనుటకు ప్రబలమగు నివర్తనముకాగలదు. అప్పుడే సమగ్రసమభావము నాధారపరచుకొని పనిచేయ వీలగును. ఈఆశ్రయములను తొలగించుట ఆంగ్లేయుల సభావమునకు ముఖ్యనిదర్శనము అని మహాత్ముడు వ్రాసినవ్యాసము నిన్న రి-వలేడిని మొదలైన ఎంగుయిండియాలో ప్రకటింపబడినది. (ఆ. ప్రె.)

ఉచితపుస్తకభాండాగారము.

మదరాసు ఫార్మెట్టు పంచాయతీ బహుస్వల్పకాల జీవితము గడయుటకు యిదివరలోనే అనేక ఉపయోగకరమైన కార్యములను యొనర్చి యుండవలెగాక, ఇప్పుడు మజ్జియొక నూతన శ్రేణిమామార్గమును అవలంబింప బూనుకొనియున్నది. చెంగల్పట్టు జిల్లా పోస్టేరితాలూకా నెం 820 ఖర పాలనాగ్రామ అక్షయిలూకా పంచాయతీ ప్రసిద్ధింబు మ. రా. రా. శ్రీ. ఆ. రాజగోపాలు రెడ్డిగారు తే 24-2-27 దిన మదరాసు కోవాప రేటివ్ కిటీరిజప్టారు గారైన, న-రా-రా-శ్రీ, రామాపాపేలు, ఏ. రామానుజాచారీయారు బి. ఎ, గారి అగ్రాసనాధిపత్యముక్రింద చెంగల్పట్టు జిల్లా విద్యాకాఖ్యాధికారి మ. రా. రా. శ్రీ. టి. యస్. కృష్ణమూర్తి అయ్యారు బి. ఎ. ఎల్. టి గారివల్ల ఉపక్రమింపబడిన ‘కృష్ణమూర్తిపతన మందిరము’ అనుపేర నొక నూతన గమ్యపతన మందిరపుస్తక భాండాగారమును సదగు గ్రామంలో స్థాపించిరి. చెంగల్పట్టు జిల్లాబోర్డు మొదలుగాను తాలూకాబోర్డు మొదలుగాను, ఫార్మెట్టు పంచాయతీ బ్యాంకింగ్, యూనియన్ ప్రసిద్ధింబుగాను కోఆపరేటివ్ సొసైటీల గవర్నెంట్ బాడి మొదలుగాను యుంటూ జనసామాన్య శ్రేయార్థమై పాటుబడునట్టి మ. రా. రా. శ్రీ. ఆ. రాజగోపాలు రెడ్డిగారు యిదివరకే తనగ్రామమునకు కొన్ని అభివృద్ధికార్యములను యొనర్చి యుండవలెగాక సదగు పతనకాల ఉపయోగార్థమై కొన్ని గ్రంథములున్న ఉపకరణములును ధర్మార్థముగా ఈదినము యిచ్చియున్నారు. కొందరు ప్రదేశ గవర్న మెంటు ఉద్యోగస్తులును చుట్టుప్రక్కల నుండు గ్రామనివాసులును ఫార్మెట్టు పంచాయతీలకు ముఖ్యంగమైన రూరల్ యింకియా అను మాసపత్రికా సంపాదకులును రిమైడ్ డిస్ట్రీబ్యురున్న అయ్యి మ. రా. రా. శ్రీ. ఏ. స్వామినాథ అయ్యరు గారును, సదగు పతనమందిర ఉపక్రమణికాములో విచ్చేసి గౌరవించిరి.

దేశమందంతటను యిట్టి సర్వజనశ్రేయోమార్గమును, జను లందరూ అవలంబించుటకొరడమైనది.

ఫి. కోటయ్య శైలబ్రహ్మ.

మద్రాసు అందు సదరక్ మరాటా

రైల్వే కంపెనీ, లిమిటెడ్

(ఇంగ్లాండునందు ఇన్ కార్పొరేటు చేయబడినది)

నో టీ సు

బెంగళూరు సిటీ, మెట్టుపాశేముఖ మధ్య నడదు బండలలో తే 1-8-27 ది నుండి రెండు త్రూ కారేజీలు నడచును యం. యస్. యం. రైల్వే బెంగళూరు మెయిల్ యస్. వి. ఆర్. నీలగిరి మెయిల్ చే, సామాను కంపార్టుమెంటుతో కూడ బోగి మొదటి, రెండవ తరగతుల కారేజీ ఒకటి చేర్చబడును. యం. యస్. యం. రైల్వే బెంగళూరు యస్. వి. ఆర్. బెటూర్ మెయిల్తో మొదటి, రెండవ, మూడవ తరగతుల బోగి ఒకటి చేర్చబడును.

కరాచి మింటు కేసు
డాక్యుమెంటుల సాక్ష్యము

కరాచీ, మార్చి 3:— సోమనారమునుండియు ఈకేసులో డాక్యుమెంటుల పరీక్ష జరుగుచున్నది. నిన్న పోలీసువారు కొన్ని సాక్ష్యులను తీసికొనిరి. గాని కమిషనువై కరాచీలోలేనివారిని విచారించుటకు అవస్థలేకరి. 8 వ నూర్సికి వాయిదా వేసిరి. ఆస్పత్రికి విషయము తెలియును. సి. వి. డి. డిప్టీ నూపరెంటు సాక్ష్యము తీసికొందగు. ఇంతవరకు ముఖ్య సాక్షులు ఛా రె లు, ఆ ప్రూ వరు భార్య గు లా నూలీ గారు ఆ పూ డ స్ట డు వ చ్చు ట యు డబ్బిచ్చుటయు ఆమెతేలేనెను. ఆమెవంతులకు ఖర్చుపెట్టినటుల తెలిపెను.

పోస్టు ఇన్స్పెక్టరు కృష్ణమూర్తిగార్లు సాక్ష్యముచ్చిరి. కరాచీఇంజనీరుగానుగూడ సాక్ష్యముచ్చిరి. (ఆ. ప్రె.)

బాద్లీ ఆలిసను కేసు

బొంబాయి, మార్చి 3:— కాంప్లెయిన్ మూడువేల రూపాయల జమీనుపై విమరల చేసిరి. ప్రతికోజాను సి. ఇ. డి ఆఫీసులో కనుబడిపెనెను. (ప్రీ. ప్రె.)

లాంగ్లి డార్ని కేసు

బొంబాయి, మార్చి 3:— న్యాయమూర్తిని సాక్ష్యముచ్చుటకు పిలువబడుచు నాయను విషయమై రూంగును లాంగ్లి డార్ని కేసులో కోర్టుజేసు న్యాయమూర్తినిలులేదనెను. (ప్రీ. ప్రె.)

రెంగనూరు, మార్చి 3:— బాతాబాయి కాంజీగారు ఇదివరలో బెయ్లయెత్తు కపోయిందంటు పక్షింపబడిరి. దానిపై అప్పీలులో ఖాయ చదువరపబడి తెలుసుపై రివిజను కై విమరలచేయబడగా అప్పీలుకై గామిందినది. (ఆ. ప్రె.)

దేవతా దగ్గరసాదమున అచ్చిన అత్యద్భుతమైన చికిత్స

“మెంథోలేటుం”

ఇది విచిత్రశక్తిగలది, ఫలకరమై, ఉపశాంతికరమై ఉష్ణోపశాంతమై స్వస్థ్యము నొసగు చికిత్స. కాలుట వలని బొబ్బలు, దోమలు మొదలగుదాని వలని బాధ, ఎగ్గున, తీటు, కరువులు, వేడినీళ్లవలని పుండ్లు మొదలగు చర్మవ్యాధుల కుమోగుమైనది. ప్రతి కుటుంబమునకు ఉండవలసినది.

ఈనాడే “మెంథోలేటుం”ను వాడుము. నీకు పరిపూర్ణమైన తృప్తికలుగును.

అన్ని ఉగ్రాణులయందు దొరకును.

Agents:— NATESAN & Co., Coimbatore.

ప్యాజ్ కుట్టు మిషనులు

బజారులో వాని కన్నీటికంటెను వృద్ధులైనవి. రోఖిదేరము మాత్రమే. ప్రసిద్ధమైన వర్తకుల మూత్రము బాచుగకు యివ్వబడును. అన్ని పరికరములను, విశిభాగములను కూడ అమ్ముచును. బెల్ అందు కో (లిమిటెడ్) 1/185 నూంటురోడ్డు, మద్రాసు

చెన్నపురి కార్పొరేషను

నీటి దుబారా నాపుట కుద్యోగులు

వినియోగించు దేవాలయము నూడలాగించుట

కమిషనరు చర్యను ఖండించుట

చెన్నపురి కార్పొరేషను సభాసమావేశము నిన్న సాయంత్రము 5 గ. 15 ని. లకు ది. బి. గోపతి నారాయణసామి చైర్మిగారి అధ్యక్షతన రిఫరెన్సు విధింపబడినందు జరిగెను. కమిషనరు తిరువల్లి క్లెయింట్ల దొక వినియోగకాలము నూడలాగించినందును సభ్యులందు చాల ఆగ్రహము గలిగెను అన్ని పక్షముల సభ్యులను కమిషనరు చర్యను ఖండించుచు సదరు దేవాలయముగల భూమిని దేవాలయమున కిచ్చివేయవలసినదని తీర్మానించిరి.

నీటి దుబారా నాపుట కుద్యోగులు

నగరమున నీరు వ్యర్థపరచబడు ప్రదేశములను పరీక్షించుటగాను రెండు నెలలకాలము, నెల 1 కి రు 40 ల చొప్పున వేరవేయతో అయిదుగురు ఓనర్స్ను, నెల 1 కి రు 12 ల చొప్పున 10 మంది లస్కరులను నియమించువిషయము ప్రభువు మున చర్యకు వచ్చెను.

కె. శ్రీరాములు నాయుడుగారు ప్రతిపాదన పెడుచున్న ఈ యుద్యోగులు ప్రతి గృహమునకును జని గృహములను బాధించుచుండుననియు వీరివలన నిజమున నుపయోగము గలుగ జాలననియు నుడివరి. "విధులయందలి కొకాయలలో నీరు కొర్రాయిలను సరిజేయజాలవన్న అధికారులు, గృహములందలి వ్యర్థపరచబడుచున్నయెడల గనుగొని నిలుపగలరా? అని శ్రీరాములుగారు ప్రశ్నించిరి.

ఎంజిలియోసతి, వి. చక్రవర్తియ్యచెట్టి, పి. రంగరామ నుజుమచెట్టిగారు నూడ తీర్మానము నెదిర్చిరి.

శింగారవేలు చెట్టిగారు తీర్మానము నెదుర్చుచు, ఈపరి కొర కిదివరకే కొంతమంది యుద్యోగులు గలరనియు, వారిచే సరిగ పనిజేయించిన జాలుననియు నుడివరి.

టి. సుందరరావు నాయుడుగారు, తీర్మానమును బలపరచుచు, రెడ్డుపొల్లు తటాకమునందు ఈ వత్సరము తగినంత జలములేదనియు, అందుచే నీరు వ్యర్థ పరచవలసింద జూచుట ఆప పరచుచు నుడివరి.

ఆంజిలియోసతిగారు ప్రతిపాదన పెడుచున్న, 5 గురు ఓనర్స్లు వికలమున నగరమున కేమాత్రము సరిపోరనియు, వ్యర్థమనియు నుడివరి.

డా. సి. నళేశ్ మొదలియారుగారు ప్రతిపాదనను బలపరచిరి.

డా. వల్లయ్యగారు ఓనర్స్లు ఏమియు చేయజాల రనియు వ్యర్థమనియు నుడివరి. ప్రస్తుతము చేయవలసినది ప్రచారము. కొన్ని కరపత్రములను ముద్రించి ప్రకటించినయెడల చాలును. ఓనర్స్లు మామ వత్సరములలో చేయగల కార్యమును కరపత్రముల వలన మూడుదినములలో జేయవచ్చును.

ది. బి. జి. తణికాచలం చెట్టిగారు ప్రతిపాదన పెడు చున్న, ఓనర్స్లు, ప్రజలకు తొందరగలుగచేయుట తప్ప వేరు ఫలితముండవని నుడివరి.

టి. ఎ. నళేశ్ మొదలియారుగారు: తీర్మానమును తిరిగి వర్క్కు స్థాయిసంఘమువారికి విచారణార్థము పంపవలసినదని సవరణ నుపపాదించిరి. డా. సి. నళేశ్ మొదలియారు సవరణను బలపరచిరి.

సవరణయు, తీర్మానమునుగూడ, వోటునకు బెట్టగా పిగిపోయెను.

"తిరువల్లి క్లెయింట్ల ముక్తుకరాజుచెట్టిపిఠియందు వినియోగ దేవాలయము నిర్మింపబడిన భూమి మునిసిపలు కార్యముల కన వసరము గనుకను, అచ్చటి ప్రజలందరిందున కంగీకరించుచు న్నార్చు గనుకను సదరు ప్రదేశమును, బహుభరతు, సదరు దేవాలయమును నిర్మించిన పి. డాసుగారికిని మరికొందరికిని విక్రయించవలయును" అను తీర్మానమును అత్యవసర విషయ ముగ నుపపాదించుటకు సత్యమూర్తి గారనుమతిని గోరగా సభ వారంగీకరించిరి.

అత్యుక్త దీవిషయమున కమిషనరు తెలిపిన అభిప్రాయ ములను చదివరి. సదరు భూమిని వినియోగిని దేవాలయమున కొనగ రాదనియు, దేవాలయ నిర్మాణమునకు అనుమతి గోరుచు తన కిదివరకు మహాజనులు వచ్చెననియు నిరాకరించితి ననియు కమిషనరు తెలిపెను.

రా. బి. జి. తణికాచలం చెట్టిగారి ప్రశ్నలకు ఇంజనీరు ప్రత్యుత్తర మొసగుచు, సదరు ప్రదేశము, రోడ్డును వికల మొనర్చుటకు 1915 సం|| నకు కార్పొరేషనువారు గ్రాండు 1 కి రు 650 లకు కొనిరనియు, 1926 ఆగస్టుమాసమున పి. డాసు గారు మొదలగువారు వినియోగకాలమును నిర్మించినదియు వాని నూడదీయవలెనని కమిషనరు ఉత్తరువు జేయగా వారటులు జేయకపోవుటచే కార్పొరేషను అధికారులు నల్లి దేవాలయము నూడ లాగించినదియు నుడివెను.

ది. బి. జి. త చెట్టిగారు: 1915 సం|| నుండి ఇంత వరకును, అప్రదేశము నందుకు కొనిరో, అందు కుపయోగించు చుండిరా?

ఇంజనీరు: ఆ ప్రదేశ మారక యుండెను.

ది. బి. జి. తణికాచలం చెట్టిగారు: అప్రదేశ మంతవరకును, అల్పావధాన అధికారమునకార్యముల కుపయోగింపబడుట లేదా?

ఇంజనీరు: రోడ్డుప్రక్క భాగము నుండెను.

ఎస్. రంగరామ నుజుమగారు: అప్రదేశపు చైత్యము ఎంత?

ఇంజనీరు: 7 అడుగులు పొడవు 4 వెడల్పు.

ఎస్. రం. రా. గారు: ఈ మాత్రమునకు దేవాలయ ము నూడలాగరా?

ఈ సమయమున దేవాలయము నూడలాగి, హిందూ మతము నవమానించినందుల కధికారుల చర్యను దూషించుచు అన్నిచైత్య నుండియు కేకలు బయలుదేరెను.

సత్యమూర్తిగారు తీర్మానమునుపపాదించుచు వినియోగ కుని కోవలమన అచ్చటిరోడ్డునకు బంధకముగాదనియు, అచ్చటి ప్రజలందరును కోవల నుంచవలెనని గోరుచున్నారనియు నుడివరి.

డా|| సి. నళేశ్ మొదలియారు పి. భక్తవత్సలు నాయుడు గార్లు తీర్మానమును బలపరచిరి.

మినాక్షి సుందరము పిల్లగారి ప్రశ్నకు ప్రత్యుత్తర మొ సగుచు సదరు రోడ్డువద్ద నివసించు ప్రజలు స్థాయిసంఘమునకు కమిషనరు చర్యపై అప్పీలుచేసినదియు కాని కమిషన రా అప్పీలును స్థాయిసంఘమువారికి పంపలేదనియు నుడివరి. నిబంధనల ప్రకార మినాచర్యపై స్థాయిసంఘమువారికి అప్పీలుజేయ వలె లేదని యెంచి కమిషనరులు చేసెను.

మినాక్షి సుందరము పిల్లగారు, కమిషనరుచర్య చాల నిరంకుశముగ నున్నదనియు, ఆకాశ్రీయమైనదనియు, స్థాయి సంఘమువారికి వచ్చిన అప్పీళ్లను స్థాయిసంఘమునకుపోకుండ తనవద్ద నిలుపుకొనుట చాల ఆ కాశ్రీయ మైన దనియు నుడివరి.

అధ్యక్షుడీ విషయమును గురించి కమిషనరును అడిగెద నని నుడివరి.

శింగారవేలు చెట్టిగారు తీర్మానము నెదిర్చిరి.

హమీదుఖాన్ గారు కమిషనరు వినియోగదేవాలయము నూడదెరికించి ప్రజల మతవిశ్వాసముల నవమానపరచుట చాల అత్యపణీయమని ఖండించిరి. ఈ దినమున హిందూదేవాలయ మును నూడదెరికెను. మరునాడు మహమ్మదీయమసీదును పడ గొట్టవచ్చును. ఇట్టిచర్య చాల అత్యపణీయము.

ఇ. ఎల్. అయ్యంగారు తీర్మానమును బలపరచుచు హిందూదేవాలయమును పడగొట్టి హిందూమతాభిప్రాయము

లను కాలికొండ త్రొక్కివేయుట గొప్ప నేరమనియు అట్టివారి పై తీవ్రముగ చర్యను తీసుకొనవలెననియు నుడివరి.

తీర్మానమును వోటునకుబెట్టగా ఒక్క శింగారవేలు చెట్టిగారుతప్ప మిగిలినవారందరును తీర్మానమునకు అనుకూల మగ వోటునొసగుటచే ఇంచుమించు ఏకగ్రీవముగ సంగీకరింప బడెను.

రికార్డుల సర్క్యులేటుజేయుట కేర్పాటులు

నోటీసులను రికార్డులను సభ్యులకు సర్క్యులేటు జేయుటలో ప్రస్తుతము ఆలస్యము గలుగుచున్నందున క్రొత్తపథాని నూచించుచు కమిషనరు గావించిన శిఫార్సుపై తదుపిత చర్యజరిగెను. శిఫార్సులన్నియు తుదకు నిరాకరింపబడెను.

అంతట స్వరాజ్యపక్ష సభ్యులను మరికొందరును కార్పొరేషను సభ్యుడగు మఖీమహమ్మదుగారి వివాహమునకు జనుటకు లేచి వెళ్లెమండిరి. అధ్యక్షుడు సభ అంతటితో నిలిపివేయబడెనని ప్రకటించిరి. స్వరాజ్యపక్ష సభ్యులను మరి కొందరును వెడలిపోయిరి. ఈ సమయమున కొందరుసభ్యులు కోరమన్నదనియు అందుచే మరికొన్ని విషయముల గూడ చర్చించ వలసినదని గోరగా అధ్యక్షు డంగీకరించెను. తరువాత పట్టణమునందలి వైద్యాలయములకు గ్రాంట్లు నొసగుచు స్థాయిసంఘము లొనర్చిన శిఫార్సులపై చర్చ జరిగి అంగీకరింప బడెను.

ప్రశ్న 2598

భవిష్యత్తును గురించిన 5 ప్రశ్నలకు బదులు ప్రాధులుకు రు 1-0-0. పై ప్రతిప్రశ్నకు 0-4-0 వి. పి. ఖర్చులు 0-4-0 అవును. ప్రశ్న ప్రాయశాంతులమును తెలుపవలెను.

హనుమాళ జ్యోతిషాలయము, తిరు త్తేరి.

సువర్ణ సుందరరసము సవా మేనాములకు సం దివి. కి|| శి|| వేటూరి సుందరకాశ్రిగారిచే కనిపెట్టబడినది. ఎటువంటి సవామేనా ములనైనను గుడ్డుచ్చును. ఇక జెక్కెట్లు ఆనవసరము. 50 మాత్రలు రు F/ హద్దువిధము మందుతో పంపబడును. 2125

ఆర్ధరసాయనశాల, ముక్త్యాల, కృష్ణా

క్రాన్ థియేటర్ లో

5-8-27 కనివారము నుండి తే 8-27 మంగళవారమువరకు కని, ఆదివారములందు మహ్యహ్నము గం 8-15 నిమిషములకు ప్రత్యేక హుటనిగలను.

ప్రతిదినము 2 ప్రదర్శనములు సా|| 6-15; రా|| 8-30 ని

మదన్ థియేటర్సు (లిమిటెడ్) వారు

జోర్జుగారి సుప్రసిద్ధమైన నాటకములలోనుండి

నరకమునందు జరుగువిషయము

లట్ల మీఎదుట ప్రదర్శించబడును

గీర్వాణ కావ్యములపై ఆధారపడియుండునట్టి

నాటకము. అందము వింత మొదలగునవి గలదు.

"డాన్ టీన్ ఇన్ ఫర్" 1-8-0

6 రీల్సు గలదు.

2 రీల్సు హాస్యముగూడ చూపబడును

ఆనందా శ్రమ గ్రంథరత్న మాల నూతన ప్రచురములు { క్యాటలాగు ఉచితము. శ్రీ కృష్ణ కర్ణామృతము 1-8-0 మాదాశ్వాసగులు ఆంధ్రటికాశాస్త్రర్య విశేషార్థములతోను, ఆంధ్రపద్యములతోను క్యాలికోలైండు గిల్లుపేరుగలది. భర్తృహరిసుభాషితము (తెలితి) ఆంధ్రటికాశాస్త్రర్యములతోను, ఆంధ్రపద్యములతోను మల్ల భూపాల, పుష్పగిరి తిమ్మవత్సర ఆంధ్రపద్యములు ఇందు నూతనముగా చేర్చి ముద్రించినవారము క్యాలికోలైండు గిల్లుపేరు గలది. రు. 2-0-0 2080 ఎ. కణ్ణన్ నెట్టి అండ్ కంపెనీ, 286, చైనాబజారురోడ్, మద్రాస్.

విల్లివాకం హత్యల కేసు

మృతినందిన సుబ్బమ్మమ్మ సోదరుడు శ్రీ. కృష్ణారావు గారికి డి. పి. డబ్లియం. యిలాకా ఉద్యోగములో రు 50 ల వేతనము. అతనిసోదరి కుమార్తె కన్యమ్మమ్మ ఆదినారాయణ రావునకు 1922 సం॥రములో ఇచ్చి వివాహము చేయబడినది. మొదటి ముద్దాయి అగు సుబ్బారావు ఇతనితల్లియొక్క సోదరికి అల్లుడు అగును.

ఆదినారాయణరావు ప్రవర్తన ఏమియు సరిగాలేదు. అందువల్లనే ఇతని సోదరి (అనగా 2 వ ముద్దాయియొక్క అత్తగారు) ఇతని ప్రవర్తనను గర్హించుచుండెను. అప్పటి నుండియు వీరిద్దరికి మనస్పర్థలుగా నుండెను. మొదటి ముద్దాయి డి. పి. డబ్లియం. యిలాకా గుమాస్తా. ఇతడు కోటిశ్వరుడు అగుటగాను నరబలము యివ్వగోరుచున్నాడనియు శక్తి పూజ చేయుచున్నాడనియు లోకులు చెప్పుకొనుచుండిరి.

1926 డిసెంబరు 10 తేదీ ఉదయం 9 గంటలకు సుబ్బమ్మమ్మ తనసోదరుడగు నీసాక్షి కబురుచేసెను. ఇతడు అక్కడకు వెళ్లునట్టికే మొదటి ముద్దాయి సుందరరామయ్య తో మాట్లాడుచుండెను. అంతట సుబ్బారావును నీవు యిక్కడకు ఎందుకు ఎప్పుడు వచ్చినావని సాక్షి అడిగెను. అందులకు తదుపరి కన్యమ్మయును ఆమె భర్తయును అన్యోన్యముగాలేరనియు, కన్యమ్మ ఆత్మహత్య చేసికోగలదనియు ఆమెను నెల్లూరు తీసికొనివచ్చుటకు ఎవరైనను రావలయుననియు చెప్పెను. కన్యమ్మ ఏవోకొన్ని రహస్యములను కూడా తల్లికి చెప్పదలంచియున్నదని కూడా చెప్పెను. అంతట మధ్యాహ్నం రైలుకు సుబ్బారావుతో కూడా సుబ్బమ్మమ్మ విల్లివాకమునకు పంపబడెను. సుబ్బమ్మమ్మను ఆమె కుమార్తె రాజేశ్వరియును ధరించియున్న ఆభరణముల వివరములనుకూడా సాక్షి చెప్పెను. సుబ్బమ్మమ్మ చెప్పిన ప్రకారము వరునాడు తిరిగి రాలేదు. మరునాడు సుబ్బమ్మమ్మ రాజేశ్వరి దల యోగక్షేమములను గూర్చి విచారించుచు వెంకట్రామయ్య షేర్ తెల్లిగ్రామమునందు. 14 తేదీన సుబ్బారావు 2 ఉత్తరములను వ్రాసెను. ఇవి రెండును ఒక కవరులోనే ఉండెను.

అందులో 14 తేదీకి సుబ్బమ్మమ్మను నెల్లూరుకు తానే తెచ్చెదనని వ్రాసెను. రెండవ ఉత్తరములో వెంకటకృష్ణయ్య ఆకస్మాత్తుగా మరణించినందున తాను రాజాలనని వ్రాసెను. ఈ ఉత్తరములు 18 తేదీ డిసెంబరుక వ్రాయబడినవి. 14 తేదీన కూడ సుబ్బమ్మమ్మను ఆమె తల్లియును ఇద్దరును నెల్లూరుకు వచ్చిరి. వారిద్దరును వచ్చి సుబ్బమ్మమ్మ రాజేశ్వరి వీరిద్దరు విల్లివాకములో కన్యమ్మలేదనియు సుబ్బారావువారిని మోసము చేసియుండు ననియు చెప్పిరి. ఆదినారాయణ వ్రాసియుచ్చియొక్క ఉత్తరమును సుందరరామయ్యకు నిచ్చిరి. సుబ్బమ్మమ్మను విల్లివాకమునకు ఎందుకు పంపినారనియు అవిషయమై తానును తనభార్యయును చాల ఆమర్షంగా నున్నారనియు వ్రాసెను. ఆ రాత్రియే యీసాక్షి విల్లివాకమునకువెళ్లెను. విల్లివాకము ప్రేమ నువ్వు కన్యమ్మను యీసాక్షి కలుసుకొనెను. కన్యమ్మశ్చేయును సోదరియును విల్లివాకములో కన్యమ్మకు లేదనియు తిరిగి నెల్లూరుకు చేరినారాయనియు కన్యమ్మ సాక్షిని అడిగెను.

సాక్షిని, తనతండ్రిని సుబ్బారావు యింటికి కన్యమ్మ తనవెంట తీసికొని వెళ్లెను. విచారించినచిట సుబ్బమ్మమ్మ, రాజేశ్వరి కన్యమ్మకులేదని తెలిసినది. వారు ఎక్కడ ఉన్నారని అడుగగా సుబ్బారావు ఆశ్చర్యమును చూచించి వారు తిరిగి నెల్లూరు చేరలేదాయని అడిగెను. అంతట సుబ్బారావును వెంట యం పోలీసుప్రేమనుకు తీసికొనివెళ్లిరి. నెల్లూరుకు తెల్లిగ్రామ ఇచ్చి దరియాపు - చేయవలసినదని సలహా నివ్వగా యీసాక్షి అట్లే తెల్లిగ్రామ విచ్చి జబాబుకొరకు సాయంకాలమువరకును నిరీక్షించెను కాని రాలేదు. తరువాత వారు పోలీసుప్రేమనుకు వచ్చి కంప్లెయింటు దాఖలుచేసిరి.

ఈ కంప్లెయింటు దాఖలుచేసినతర్వాత 15 తేదీ రాత్రి యీ సాక్షియును సుందరరామయ్యయును నెల్లూరుకు తిరిగి వెళ్లిరి. 16 తేదీ రాత్రి నెల్లూరు పోలీసువారివద్ద యీ సాక్షి వేరే యింకొక కంప్లెయింటు దాఖలుచేసెను. 19 తేదీ నాడు యీసాక్షి ఇతనిసోదరుడు నెల్లూరు పోలీసు సబుబ్బమ్మమ్మకు విల్లివాకమువెళ్లిరి. 20 తేదీ విల్లివాకముచేరి దరియాపు చేసిరి. సుబ్బారావు తననేరమును తాను వెప్పుకొన్నాడని 22 తేదీన తెలిసినది. ఆమృతకళేబరములను పొలి పెట్టినసలము చూపించెను.

నని సుబ్బారావు చెప్పినాడు. మరునాటి ఉదయము సబుబ్బమ్మమ్మమ్మ, సబుబ్బమ్మమ్మమ్మ, సుబ్బారావు, ఇతరులు సదరు స్థలమునకు వెళ్లిరి. సుబ్బారావు ఆ ప్రదేశమును చూపించెను. గోతులు త్రవ్వగా శవములుపైకి ఎత్తబడెను. అవి పరదాగుడ్డలో చుట్టబడి కొబ్బరితాడుతో కట్టబడియుండెను. సాక్షిసదరు కళేబరములను తనసోదరియగు సుబ్బమ్మమ్మమ్మ అనియు ఆమెకుమార్తె రాజేశ్వరియనియు గుర్తించెను. పోలీసు పంచాయితీ జరపగా ఇరవయ్యేడే తన సాక్ష్యమునిచ్చెను. 24 తేదీన యీసాక్షి కన్యమ్మను వెంటనిడుకొని నెల్లూరుకు తిరిగివెళ్లెను. కన్యమ్మ తనతో నొక బ్రంకుపెట్టెను తెచ్చుకొనెను. నెల్లూరు వచ్చిన తర్వాత యీబ్రంకుపెట్టెను తెరిచిచూడగా అందులో పుస్తకములు కాగితములు మాత్రముండెను. ఒక పుస్తకములో సుబ్బారావు రెండవ ముద్దాయి అగు ఆదినారాయణరావునకు వ్రాసిన ఉత్తరమొకటి యుండెను. సుబ్బారావు తానొకపని ముగించేవరకు ఇల్లువదలి వెళ్లుటకు వీలులేదనియు ఆదినారాయణరావునే వచ్చి తన్ను కలిసికోవలసినదనియు అందులో వ్రాయబడెను.

డిసెంబరు 30 తేదీన యీసాక్షి బ్రంకులో దొరికిన వరికొన్ని కాగితములను వెంటియును పోలీసువారికి నొప్పగించెను. 16 తేదీన ఆ డి నారాయణరావును అతని భార్య కన్యమ్మను నెల్లూరు ప్రేమనులో సాక్షి చూచెను. కన్యమ్మ చెవులకు కమ్మయిండెను. విల్లివాకము చేరిన తర్వాత యీసాక్షికి (కృష్ణారావుకు) ఆదినారాయణరావు (రెండవ ముద్దాయి) ఉత్తరమువ్రాసెను. తన అత్తగారివిషయమై తన మరదలువిషయమై వాకబుచేసినాననియు పత్ర తెలియుటలేదనియు అందులో వ్రాసెను. ఈ ఉత్తరము సాక్షికి 17 తేదీన అందెను. ఈ ఉత్తరం నెల్లూరు పోలీసు సబుబ్బమ్మమ్మమ్మ గారికిచ్చెను.

ప్రాసిక్యూషను పక్షమువారు క్రాసుపరీక్షచేయగా మొదటి ముద్దాయి రెండవముద్దాయి చాలా దగ్గరన్నీ పోతులని సాక్షిచెప్పెను. సుబ్బమ్మమ్మమ్మ రాజేశ్వరి విల్లివాకమునకు ప్రయాణమయి వెళ్లక పూర్వము డిసెంబరు 10 తేదీన ధరించియుండిన నగలను దుస్తులను చూపింపగా సాక్షి గుర్తించెను.

ఫోర్డు ధరలందు తగ్గుదల

ఫోర్డు టూరింగుకారు స్టార్టరు లేకుండా	రూ 1920
ఫోర్డు టూరింగుకారు స్టార్టరు & బెల్టాన్ టైరులతో సహా	,, 2130
ఫోర్డు రన్ అపౌట్ స్టార్టరు లేకుండా	,, 1850
ఫోర్డు రన్ అపౌట్ నెట్టు స్టార్టరు & బెల్టాన్ టైరులతో సహా	,, 2060
ఫోర్డు కమ్మరియల్ ఛాసిస్ స్టార్టరు లేకుండా	,, 1495
లైట్ డెలివరీ స్టార్టరుతో సహా	,, 2075
కమ్మరియల్ ఛాసిస్ స్టార్టరుతో సహా	,, 1705
కూప్ స్టార్టరుతో సహా	,, 2700
ట్యూడర్ నెడాన్	,, 2795
పోర్టర్ నెడాన్	,, 2975
స్పీర్స్ రోడ్స్టర్	,, 2400

ఓ క్లు అండు కో, లిమిటెడ్., మద్రాసు.

బ్రాంచి: టూటికోరన్, బెంగళూరు.

మదరాసు శాసనసభ

ఆయన పట్టిక పై విమర్శ

నవభూను కోరుటకుముందు ప్రజలకోర్కెల సఫలపరచవలెను

కాశీశ్వరరావుసంతులుగారి

ప్రభుత్వవిధానఖండము

చెన్నపురి శాసనసభవారు నిన్నునభాగ్యము తిరిగి సహజేశనపుకు, చాలమందినభులు ఆయన పట్టికను విమర్శించుచు ప్రభుత్వవిధానము తీవ్రముగ నిందించిరి.

సూచనలుచాల

ఆయనచేసిన కాశీశ్వరరావుసంతులుగారు ప్రజలమున మాటలాడుచు నిట్లునడిచిరి. ఆర్యకసభ్యునిప్రతిభను ప్రశంసించ దగినదెట్టియు, నాను గమనించలేదు. అధికారవ్యవహారమున మామూలుపాటగోరినట్టిలోనే అర్థ దీపట్టికను రచించెను. ధైర్య పూరితముగ నూతనవిధానముగాని, ఉపజ్ఞగాని, పట్టికయందే మూలము గమనింపడు. ఏదోమనంగు ఆయన పట్టికను తయారుచేయునపుడు, ఆదేశపు భాగ్యగోగములను, ప్రజలఅభివృద్ధియు అందు ప్రధానముగాను గమనించుదు. తదనుగుణముగ ఆయన పట్టికయందు అంతవలె చూడరాదేయదు. కాని, ఈపట్టికపై ప్రశంసించు దిద్ది యును గనుపించదు. మంత్రులనుగూడ నే నేమాత్రము అభినందింపజాలను. వారుగూడ ప్రభుత్వ అధికారవ్యవహారములో భాగస్వాములు రిజర్వ కాశాసభ్యులుపెద్దభాగస్వాములు. మంత్రులు చిన్న భాగస్వాములు. పెద్దభాగస్వాములను విమర్శించుచున్నప్పుడు మునుపటియుంచెదరు. మంత్రులు ఎదురావజాలరు. శిరసావహించి యూరకానలెను. ఆత్మకౌశలముననుగుణముల తిరిగి చాలమార్చును.

గాలి కప్పములకుండు జాతీయమనస్సులు ముఖ్యము

ఆయన పట్టికయందలి విషయముల గురించి ప్రశంసించుటకు పూర్వము రాష్ట్రము కప్పములగురించి ఒకించుక ప్రశంసించవలసియున్నది. రాష్ట్రము కప్పముల సేవకర్తలము జరామొసినందులకు ఆర్థిక సదుపాయములను అందజేయునందు. అంతయుగాదు. మదరాసు సభ్యులు సర్వ జేసిలుట్లాకట్టుగా ఆయన పట్టికను బలపరచవలెననికూడ ఆశించెను. రాష్ట్రము కప్పము అన్యాయమును విషయము నిజము, మెప్పునున్నయము క్రింద ముందు రాష్ట్రముపై భుక్తరముభావ ముంచునది నను విషయముగూడ నిజమే. దానికందరు అసంతృప్తి నందిరి. కాని రాష్ట్రము కప్పములకుండు చాల ముఖ్యమగుజాతీయమనస్సులకున్న గలపు. భారతీయులకుగావలసిన రాజ్యాంగహక్కుల నిర్వచించుచు భారతశాసనసభయందు గావించబడినతీర్మానములకును నిర్యము. ఇది రాష్ట్రము కప్పములకుండుచాలమున్నగు విషయము. భారతప్రభుత్వమువారు జాతీయముననుగుణముల సంతృప్తిపరుచుచున్నారయ్యెను. ఆయన పట్టికను నిరూపించుట ప్రజాప్రతినిధులగుదు. మొరక పునరుద్ధర రాష్ట్రము కప్పములకుండు ప్రధానము జాతీయమనస్సు. రాష్ట్రము కప్పములకుండు ప్రజాప్రతినిధులు 8 పెన్సిల మారకము సంగీకరింపజూచెను. కాంగ్రెసుకుమిహారు బాగ్రాస్త్రగా నన్నివిషయములను పరిశీలించి, 18 పెన్సిల మారకపుకేటనకు ప్రతిపాదనను తీర్మానించెను. ఇట్టి జాతీయమనస్సులకు భంగము గలుగజేయుటచే రాష్ట్రము కప్పములు మజరా వచ్చినయెడల చాలసంతోషము.

“తలబరుపు” అధికారవర్గము

ఆయన పట్టిక నోకమారితాపాంతముగ నోకమారకముగా, పరిపాలనామండలము గంభీరముగజేయుట సాధ్యమే అందుభావముగనొచ్చినది తోచును. బ్రిటిషుపరిపాలన ప్రారంభమైనదాని, భారతదేశ ప్రజలదారిద్ర్యనిధి దినదినము పెంచుచున్నది. పరిపాలనాశాఖలు మాత్రము క్రమక్రమముగ, అవసరమయ్యెను భారతములనున్నవి. రుచ కివట్టికి భారతదేశము ప్రపంచములోకెల్ల నిరుపేదదేశమయ్యెను. ఉద్యోగశాఖలవేగములు మాత్రము ప్రపంచములోని ఇతర రాష్ట్రములందలి వేతనములకంటె పెంచుచున్నది. సంగమరేఖలు నచ్చెను. కాని ప్రభుత్వములంతవ్యాపకముగ చుర్రము పట్టికసంగమరేఖలు గలుగజేయ. సంగమరేఖలు వచ్చినతరువాత ప్రజలపక్షముభారతమునకు 220 లక్షలు పెంచెను. నిరుపేదదేశమయ్యెను.

ప్రజలనుండి ఈ పన్నులు నమూనాచేయబడెనను విషయమును జాపక ముంచుకొనవలెను. ఇంతయు వారిని పీల్చి పిప్పిచేసి లాగుకొనినదగును. ఈ మొత్తమెట్లుల వెచ్చింపబడినది. పరిపాలనా శాఖలక్రింద 186 లక్షల సభ్యముగ వెచ్చించుచున్నారు. ఉద్యోగముల వేతనములు, పెన్షనులు, బత్తాలు పెంచుచు ఉచిత మొత్తము పయోగింపబడెను. ఆదాయము పెంచుకొని, ఉద్యోగశాఖలపై ఖర్చును పెంచుచుట ఆచారమై పోయింది. ఇది అతికనీతియే? సాదుపా? మితవ్యయమా? తనగృహమును ప్రేమించువాడెవరును, ప్రజలభివృద్ధి నొందునలెననుచు రావ్యయను ఇట్లుచేయరు. ఉద్యోగశాఖలపై వ్యయమును తగ్గించి, జాతీయనిర్మాణమునకును, దేశముయొక్క ధనసంపదల సభ్యమునకును సాధకములగు పనులకు ఎక్కువచును వెచ్చింపవలెను. సంగమరేఖలు వచ్చినతరువాత రిజర్వకు కావలయు వ్యయము 180 లక్షలు పెంచెను. ప్రజాయత్నశాఖలపై వ్యయము 75 లక్షలు పెంచెను. ప్రస్తుత ప్రభుత్వముయొక్క ఆంగ్లో హైందవ స్వభావము బాగుగ వెల్లడిగాలదు.

ఆయన పట్టికను జదివినవారికి, ప్రస్తుత ప్రభుత్వముయొక్క “తలబరుపు” స్వభావము మొట్టమొదట గోచరించును. బుంగళలు, సన్ననికాళ్లు, పరిపాలనాశాఖల కక్షసాధనము నహించిన పల్లవీలను తెల్లవారలను, గొప్పగొప్ప వేతనములు గాని సంతృప్తిపరుపజాలకున్నవి. ఇట్టి పెద్దవేతనము లింకే దేశమునందును గమనింపవు. లీ కమిషను, మరియొక కమిషను ఇటుల కమిషనుల తరువాత కమిషనులు జనుడెంచి పెద్దయ్యుద్యోగుల వేతనములను, పెన్షనులను, బత్తాలను ఇంకను పెంచువలెనని శిఖర్చులకేసి పోవుచుండును. వారి జీతములు, సౌకర్యములు అధికముగ పెరిగిపోవుచుండును. ప్రభుత్వమునకు పునాదియగు గ్రామోద్యోగుల స్వల్పజీతము లింకను రెండేసి రూప్యములనున్నవలెననిపించుచుండును. నెలకేనాల్గెదు రూప్యములజీతముతో జీవనమొనర్చు తలారుల జీతములం దింకను అర్ధరూపాయినొప్పున తగ్గించుచు తరువులు నడచుచుండును. ప్రజాప్రతినిధులను చెప్పకాను మంత్రులైనను 2000 తేకను 2500 వేతనములతో సంతృప్తి నంది ఇతరులకు మాన్యదర్శన లయ్యెదరేమోయని తలచితిమి. కాని వారలకు చేయలేదు. తమ పూర్వీకవేతనములకు ఆయన పట్టికలో అందజాలలేసిరి. సుపరిపాలనముగోరు ప్రతివారును ప్రస్తుతపద్ధతిని వెంటనే సంగమించి ఎక్కువ న్యాయవంతముగ నొనర్చుట తమ ప్రభుత్వకర్తవ్యముగ పరిగణింపవలెను.

ధనమును గోరుటకుపూర్వము ప్రజలకోరికల సఫలపరచవలెను

ప్రభుత్వమువారు తమకు ధనమునొసగవలెనని గోరుటకు పూర్వము ప్రజలకోరికలను వారు సంతృప్తి పరచవలెను. నారాయణ మీననుగారిని కారాగారమునుండి వదలిపెట్టినది ననికాసనసభవారు రనేకపర్యాయములు తీర్మానములు గావించిరి. కాని ప్రభుత్వమువారు ప్రజాభిప్రాయము నేమాత్రమును లక్ష్య మొనర్చలేదు. మామిళాలను అండమానులపంపు పడతిని నిలిపి వేయవలసినదని శాసనసభవారు తీర్మానములు గావించిరి. కాని మామిళాలను అండమానుల పంపు విధానము నిరాశూటముగ సాగింపబడుచున్నది. ఈయురయును ప్రశ్నితరులవలన గూడ ఈవిషయము వెల్లడిచుచున్నది. మామిళాల రాజకీయ ఖయిదీలు, రాజకీయఖయిదీలు మూలము శ్రేణులతో కలిపి సరిహద్దునకు పరిగణింపరాదు. ఈవిషయము చాల కాలమునుండి ప్రభుత్వమువారి వర్తకత చేచుచున్నది. ఇదివరకీ శాసనసభయందు గూడ ఒకమారు దర్శింపబడెను.

జెయిల్లయందు గూడ తెల్లనల్లజాతి భేదములు సాగింపబడు

చున్నది. యూరపియనులు యిండిలకుకుర్చీలను బట్టులను ఒసగి గౌరవము గజూచెదరు. నల్లజాతి వారికి పంకాలు లాగుమండవలెను. ఇది భారతజాతి కంతకును అవమానకరము. ఈ జాతీయమనమును లొంగింపవలెను.

రెవిన్యూ శాఖోద్యోగుల అవినీతి-ప్రజల హింసారముః

ఇదియునుగాక, రాజకీయభిప్రాయములకొరకు గాను ప్రభుత్వాధికారులు ప్రజల నింకను హింసించుచున్నారు. ఈవిషయమై ప్రభుత్వసభ్యుని ప్రశ్నల నడిగితిని. కాని సమాధానము లింకను రాలేదు. అయినను నేను అనినవిషయమును దిద్దిపెదను. ఆవిషయములు నిజమైనయెడల, రెవిన్యూశాఖ యెంత నిరంకుశముగ ప్రజలను హింసించుచున్నది, అవినీతికరముగ ప్రవర్తింపుచున్నది దెలియగలదు. కృష్ణజిల్లా కలెక్టరు 1924 సం॥ జిల్లాగ జేలునందు ప్రకటనమును గావించి 200 యెకరముల పల్లపుసాగుబడి భూమికి నీటిసరఫరాను నిరాకరించి మొరకపెద్దలతో జేర్చెను. ఈ భూభామందులు, అసహాయవాదులును కాంగ్రెసువాదులును అగటయే వారొనర్చినారేము. ఎంతయోధనమును వెచ్చించి వారి భూములను మొరకనుండి పల్లము గమూర్చుకొనిరి. 1920-1921 సం॥ నవి పల్లపు ఆయకట్టులో జేర్చబడెను. అప్పుడధికారు లూరుకొనిరి. కాని పిమ్మట వీనిని పల్లపు ఆయకట్టునుండి తొలగించిరి. పల్లపు సాగునకు శిక్షార్థపు పన్నును విధించుచుండిరి. 20 రెట్లు పన్నునుగూడ విధించి వనూలుచేసిరి. ఈ భూస్వాములలో నొకరు నూకల వీరరాఘవయ్యగారు. కులము కాపు. రాజకీయభిప్రాయములకొరకు హింసించుటలో బ్రాహ్మణా బ్రాహ్మణేషములేదు. అతనిభూమి 50 ల ఎకరము లీవిధముగ మొరకతో జేర్చబడెను. అతడు అసహాయోద్యమమునజేరి, గ్రామమునను బీదదవికి రాజీనామా నొసగెను. అదియే అతడొనర్చిన ఘోరనేరము. పల్లముగనున్న పుడిభూమి ఎకరము 1500 ల ఖరీదుచేసెడిది. ఇప్పుడు మొరకగ నొసర్చినతరువాత ఈభూమి యెందుకును పనికిరాదు. ఈ భూమిని మొరకగజేయుటయనగా, అతనిభూమినంతను ప్రభుత్వమువారు లాగకొనుటతప్ప వేరుగాదు. నేనీవిషయముల నేమాత్రమును అతిశయముగ వర్ణించుటలేదు.

కాలవ్యవధి ముగియుటచే గౌరవనీయసభ్యు డీసభయమున ఉపన్యాసమును ముగింపవలసివచ్చెను.

సంపూర్ణమధ్యనిషేధము

వి. వి. మునుసామిస్వర్ణి (నామినేటెడు)గారు విదవ మాటలాడుచు నిమ్మజాతుల బాలురకును, బాలికలకును ప్రత్యేక విద్యాసౌకర్యముల నొసగవలసినదియగు గ్రంథాలయముల నేర్పరుపవలెననియు గోరిరి. నిమ్మజాతుల నిరుపేదతనమునకు, తాగుడే ముఖ్యకారణము. చదువుపాసమును సంపూర్ణముగ నిషేధించువరకును, నిమ్మజాతుల స్థితి యభివృద్ధి నొందజాలదు.

చెన్నపురి కార్పొరేషను- ప్రభుత్వము

సి. యస్. గోవిందరాజులు మొదలియారు (చెన్నపురి) హైకోర్టు కార్యనిర్వహణపద్ధతిని గురించి విమర్శించుచు ఆర్డింగు జెడ్డిపదవులను తొలగింప నైన తొలగింపవలెను. లేదా ఖాయపరువలెను అని నుడిచిరి. హైకోర్టులో చాలకేసులు నిలిచి పోవుచున్నవి. వీనిని పరిష్కరించుటకు హైకోర్టువారు రెండు మూడు పదవులు నవలించించి యాచిరి. కానివానివలన నుపయోగము గలుగలేదు. ఈక్రొత్తపద్ధతుల కెంతవరలో రద్దుజేసిన సంతప్రయోజనకరముగ గమనించుచున్నది. ఆర్డింగు న్యాయమూర్తుల వేతనములను వోటుబులు లిస్తులో చేర్చవలెను. హైకోర్టు పరిపాలన సంతను నడపించువాడు రిజిస్ట్రారు. ఇతడు

శ్రీ లక్ష్మీ వర్మను, డైమండు సెట్టరులు, నగలవర్తకులు. నిర్భయముగా మీరు మావద్ద పరిశ్రమశాల, నెం 2/19 కాళి శైలిపీఠి జి. టి. మద్రాసు. వండినానులందు మీకేమి కావలసినను మావద్దగలవు. తేనిది ఆర్డరిచ్చిన తరువాతనే యివ్వబడును. సీమవెండికి పూచి నిచ్చెదము. టోకుగా తీయువారికిని, వర్తకులకును ప్రత్యేక ధరలు ముఖ్యగమనింపు:—సీమకములములందు మీకేమి కావలసినను మేము సలహానిచ్చెదము. ప్రొప్రైటరు, మే. సత్యనారాయణచారి.

న్యాయశాస్త్రములందును, పరిపాలనయందును మంచి అనుభవము గలిగియుండవలెను. ఈవిషయము నిజమేననియు సమయముచచ్చినపుడు లాయరులలోనుండి నియమించువిషయ మాలోచించెదననియు లామెంబరు వాగ్దానమొనర్చెను. ఇంతవరకు రెండుతరుణములు వచ్చెను. కాని లామెంబరు తనవాగ్దానమును నిలుపుకొనలేదు. ఇకమీదనైనను లామెంబరు రీవిషయమును మనస్సునందుంచుకొని ఆచరణలోనికి దెచ్చునని నమ్ముచున్నాను.

గౌరవనీయసభ్యుడు నగరమునందలి బస్సుల ప్రచారమును గురించి నుడువుచు వాచివేగమును నిర్ణయించుటకు త్వరలో నిబంధనల సేర్పరుపవలసినదని గోరిరి. చెన్నపుల కార్పొరేషనునకును ప్రభుత్వమువారికిని జరుగుచున్న వ్యవహారములు చాల అసంతృప్తికరముగ నున్నవి. కార్పొరేషను కార్యనిర్వహణాధికారమంతయు ఒక నిరంకుశాధికారి చేతులో నున్నది. అతడు కార్పొరేషనుసభకు భాగ్యుడై ప్రవర్తించుటలేదు. ఇటీవలనే ఆయధికారి కార్పొరేషను సభవారికి గాని అధ్యక్షునికిగాని చెలపకుండ ఒకవిషయమును గురించి స్థానికప్రభుత్వశాఖ అండరుశక్రటర్తో శక్రటర్తో నైనగాదు- ఉత్తరప్రభుత్వ తరములు జరుపుచున్నట్లు వెల్లడియ్యెను. ఇది పరిపాలనాస్థానమునకును క్రమశిక్షణమునకును చాల అలంకరము. ప్రభుత్వమువారు వెంటనే నగరపాలకశాసనమునకు సవరణ బిల్లును ప్రవేశ పెట్టవలెను. ప్రభుత్వమువారితో వరకీ బిల్లును ప్రవేశ పెట్టకపోవుట విచారకరము.

గోవిందరాజమొదలియారుగారు ముగించుచు నగరమునందు తరుచు జరుగుచున్న దొంగతనములను గురించి వివరించి పోలీసుశాఖాపరిపాలనను ఖండించిరి.

టి. ఎం. నారాయణసామిశ్లే (తిరుమనాపల్లి) గారు ఆయవ్యయపట్టిక సంపూర్ణముగ సంత్కృష్టికరముగ లేకపోయినను, మొత్తమునాద కొంతవరకు సంత్కృష్టికరముగనే యున్నదని చెప్పిరి. ఈ వర్షమున ఆయవ్యయపట్టికయందు లోటుగలిగెను. లోటును పూట్టుటకు ఆధికసభ్యుడు రాష్ట్రీయకృషుల తగ్గింపులపై నాధారపడెను. రాష్ట్రీయకృషికి సావధానముగ నుండవలెనని యెడల తలపెట్టెదమనగా నీవిధముగ వచ్చులాభములపై నాధారపడియుండరాదు. ఈవర్షము నిలువఆదాయమునంతను గ్రామపుసర్కిర్మామకొరకు వెచ్చింపవలెను. భారతదేశమునకు గ్రామజీవనమే ప్రాణము. గ్రామజీవనము శిథిలముగాకుండ జూడవలెను.

టి. కె. చిదంబరాధమమొదలియారుగారు (తిరునల్వేలి) పిమ్మట ప్రసంగించుచు ఎక్స్లెజ్ ఆదాయమును ఖండించి, మంత్రులును ప్రభుత్వ కార్యనిర్వాహకవర్గమువారును కలసి సంపూర్ణనిషేధమును ఆచరణలో పెట్టుటకు ప్రయత్నములు గావించవలసినదని హెచ్చరించిరి. జనరలు ఆఫ్ ఫ్రీక్రి తగ్గవనముల నిర్మించుటకు కొట్టొలదనమును వెచ్చించుచు, కొట్టొలది ప్రజల న్యాయ నివారణమున కెట్టివెద్యసహాయమును గావించకుండుట నాడేసింది. పాప్యూల్లెడ్య శాస్త్రమునంతను కట్టకట్టి సముద్రములో తడవలసినయెడల ప్రజలకే లాభకరమని సముద్రమునకే నష్టమని నుడివీరి.

ముత్తురంగముదలియారుగారు

మాట్లాడుచు మంత్రులతో బాటు ఇరువురు కార్యనిర్వాహకసభ్యులకంటే అధికసంఖ్యాకులనవసరమనిపల్కిరి. హైకోర్టునందమితముగ న్యయముగావింపబడుచున్నదనియు 14 గురు న్యాయమూర్తులందైనను, దావాపరిష్కారములు మిగిలిపోవుచునే యున్నవనియు, హైకోర్టులోని ఒరిజినల్ పక్షమును తీసివేసి ఇతరపట్టణములందలి కోర్టులకంపుట ఉచితమనియు, నూచించిరి. ప్రభుత్వసభ్యులు తమ ప్రతిష్ఠకు భంగముగలుగునని సంకోచింపక తమవేతనములను తగ్గించుకొనవలెనని కోరుచున్నాను. (వినుడు, వినుడు) రాష్ట్రీయకృషులనుండి వచ్చిన ధనమునంతటిని జాతీనిర్మాణాఖ్యపై వినియోగించుటకు గాను మంత్రిగారు ప్రయత్నించవలెను. గ్రామములందు వ్యవసాయ విద్యనెద్యట కెట్టిసౌకర్యము ఎంతవరకును గావించబడియుండలేదు. ఈదేశాభివృద్ధి కార్యమున కాధారభూతమున పరిశ్రమాభివృద్ధి జరుగవలసిన ప్రభుత్వమువారే ముమ్మందు అందులకు బానుకొనవలెను. ప్రస్తుతము ప్రభుత్వమువారిచే నిర్వహించబడుచున్న పరిశ్రమలకు ప్రభుత్వమువారు తగినంతశ్రద్ధాపుటలేదు. రాష్ట్రీయమందు చందననూసెక్కెరీని స్థాపించవచ్చును. ఉన్న తివిద్యపై చాలసమయ వెచ్చింపబడుచున్నది. ప్రాథమికవిద్యపై ఖర్చుచేయుమొత్తము చాలఅల్పము. దేశమందంతటను నిర్బంధ ప్రాథమికవిద్య వెంటనే ప్రవేశ పెట్టబడవలెను. ప్రతియారన గ్రంథాలయములను స్థాపించిపోషించవలెను. ఇప్పటికి ప్రభుత్వమువారు ధనమునంతటిని పట్టణములపైనను, నీటిసరఫరా మొదలగు పట్టణసౌకర్యములపైననే వెచ్చించిరి. గ్రామములు ఉపే

వి. సుబ్రహ్మణ్య అయ్యరు,

నగల వర్తకులు, 2, 3 కుప్పముత్తు వీధి, తిరుపట్టిశ్వరంపేట,

పోస్టుభాక్కు నెం. 423 ట్రిప్లి కేను, మదరాసు.

ఉత్కృష్టమైన రాజనగలు, బండిబంగారు వస్తువులు, అన్ని తరగతులలోను తయారుచేసి న్యాపారముచేయుదుము. బజారు వస్తువులకు మా పన్నులకు హామికాంతరమును గమనింపుడు.

క్యాటలాగు కోరినవారి కుచితము

3379

క్షీంపబడినవి. రోడ్లు చిక్కితూవున్న మొదలగువానిని నిర్మించి విస్తరింపజేయుటకుగాను స్థానికసంఘములకు ప్రభుత్వమువారు విరివిగ ధనమొసంగదరని నమ్ముచున్నాను.

ప్రభుత్వము నిక కట్టిపెట్టుడు!

దేశములో ముగ్ధునిపేదమునకై ఆందోళన జరుగుచుండ దీనిపై గల ఆదాయము ఆతిథియించినది. ఆబ్జార్గి ఆదాయము లేక ప్రభుత్వపరిపాలనను నిర్వహించజాలనిచో ప్రభుత్వము నింతటితో కట్టిపెట్టవచ్చును. (వినుడువినుడు) మంత్రులమువారు సంపూర్ణనిషేధము సంగీకరించిరో లేదో, అంగీకరించినవారి కార్యక్రమమేమో తెలిసికొనగోరుచున్నాను. ఆబ్జార్గి శాఖామంత్రిగారు ప్రభుత్వ (రిజర్వుడు) శాఖతో పోరాడి రాష్ట్రీయకృషులనుండి 50 లక్షల రూప్యములైనను గైకొని ఆబ్జార్గి ఆదాయమును తగ్గింపవలయును. మాజిల్లాయందు ప్రతి రెండుమైళ్లకును ఒక కల్లుసారా అంగడిగలదు. పోలీసువారుగాని ఆబ్జార్గి ఉద్యోగులుగాని ఈవిషయములో తృప్తికరముగ పనిజేయుటలేదు. గౌ. ఆబ్జార్గి శాఖామంత్రిగారు ఈ విషయమై బాగుగ ఆలోచించి వెంటనే తగిన ప్రయత్నములను గావించవలయునని కోరుచున్నాను. అట్లుజేయుట సాధ్యముగానిచో తమపదవిని వదిలి మాతోకలియుడని కోరుచున్నాను (వినుడువినుడు) అని బల్కిరి.

శ్రీ రత్నసభాపతి ముదలియారుగారు మాట్లాడుచు ఆబ్జార్గి శాఖయందు ప్రభుత్వమువారి విధానమును వివరించి మద్యపానము తగ్గింపబడవలెనని, ప్రభుత్వ ఉన్నతాధికారములు భారతీయులపరము గావించబడవలెననియు అందును ప్రతిసంఘమునకు సమానాకాశము లొసంగవలెననియు బల్కిరి. ప్రతిశిల్పాలోను కేంద్ర పారిశ్రామిక పాతశాల మొకటి స్థాపించబడినచో దేశమందలి నిరుద్యోగుల సంఖ్య చాలవరకు తగ్గింపబడగలవనిరి. రాష్ట్రీయకృషులవలన గలుగు ధనములో అధికభాగము గ్రామపుసర్కిర్మామనకు వెచ్చింపబడవలెననిరి.

పి. శివరావుగారు

పిమ్మట మాట్లాడుచు సాంఘికాభిమానపూరితముగ జన్మ సుపక్ష మధికారమునండి తొలగిపోయెననియు, రాజధారియందు మొట్టమొదటతూరి నిజహను రాజకీయ సిద్ధాంతమని విభాగముపై మంత్రుల మేర్పరుపబడెననియు బల్కిరి. రాష్ట్రీయకృషులు పూర్ణముగ తీసివేయబడుట ఈసంవత్సరపు ఆయవ్యయపట్టిక యందు గమనింపదగిన విషయమనియు, ఇందులకై రాష్ట్రప్రజలు, ప్రజాప్రతినిధులు, గౌ. ఆధికసభ్యుడును సలిపిన కృషి నెంతయు క్లాషించిరి. ఇకముందు పెక్కునిరోధములుండవని గూళించిరి. అన్యత్తమునకై గౌ. ఆధికసభ్యుని, రాష్ట్రప్రజలును అభినందించిరి. 1921-22 సంవత్సరములలో నూతనముగ విధించిన స్టాంపుపన్ను రిజిస్ట్రేషను పన్నును వెంటనే రద్దు చేయుడని కోరుచున్నాను. గ్రామములందు వైద్యసహాయము, ఆరోగ్యము నీటిసరఫరా, రోడ్ల అభివృద్ధి నీటిపారుదల మొదలగువానికై విరివిగ ధనము వెచ్చింపబడవలెను. రాష్ట్రీయమంతటను ట్రామములు గలుగుటచేత ప్రజలు పెక్కుకష్టములపాలైరి. ట్రామనివారణ పనులను ప్రారంభించుట కింకను సమయమురచెందలేదని గౌ. ఆధికసభ్యులు తలంచుచున్నట్లు తెలియుచున్నది. అది దురభిప్రాయము. కావున త్వరలో ట్రామబాధితులకు తగిన సహాయము జేయవలెను. ధనమునంతయు చెన్నపురియందలి జనరల్ హాస్పిటలుపై వెచ్చించుటయు, ప్రస్తుతమెట్టిలాభము గాని ఒకసంగజాలని పాయకరస్పీముపై 10 లక్షల రూప్యములు వెచ్చించుటయు అనవసరము. పన్ను విచారణ సంఘమువారి సలహాలు అమలులో పెట్టవలెను" అని పల్కిరి.

సేలంజిల్లా ప్రతినిధియగు శ్రీ ఎల్లప్ప చెట్టియారుగారు మాట్లాడుచు ఇగ్రిగేషనువిషయములో సేలంజిల్లా చాల అసౌకర్యములకు లోనై యున్నదని పల్కిరి. సేలంజిల్లాబోర్డు నీటి

సరఫరాకొరకై చాలసమయము వెచ్చించెను. ప్రభుత్వమువారికైనను జిల్లాబోర్డువారికి చేయుతనిసంగి ప్రజాక్షేమమును పాటించవలెననిరి. శిశుమరణముల సంఖ్యను తగ్గించుటకు ప్రభుత్వమువారు తగిన ప్రయత్నముల గావించవలెను. గ్రామములలో రోడ్లను వైద్యాలయములను నిర్మించుటకుగాను ప్రభుత్వము వారు స్థానికసంఘములకు తగిన ఆధికసహాయమును గావించవలెను సేలం కళాశాలకు నూతనభవనమును నిర్మించుటకు ప్రభుత్వమువారు ధనసహాయ మొనర్పవలెను. సేలం పట్టణమునందు డ్రైనేజి స్కీము సభివృద్ధి జేయవలెను.

శ్రీ మాణిక్య వేలు నాయకరు గారు పిమ్మట మాట్లాడుచు ప్రభుత్వమువారి ఆబ్జార్గి విధానములన ప్రజల క్షేమముగాని, ఆరోగ్యముగాని ప్రభుత్వమువారేమాత్రమును పాటించుటలేదనియు సంపూర్ణనిషేధమును కొనసాగింపలేనిచో ఆబ్జార్గి శాఖామంత్రిగారు మంత్రులమును వీడిరావచ్చునని పల్కిరి. స్టాంపుపన్ను, రిజిస్ట్రేషను పన్నులవలన ప్రజలు మిక్కిలి బాధనొందుచున్నారని న్యాయ కార్యనిర్వాహకశాఖా విభజనము విషయమై లామెంబరుగారు శ్రద్ధ వహించి క్లియర్ చేసిని పరిష్కరింపగోరుచున్నామనిరి.

గొల్లపల్లి జమిందారుగారు

మాట్లాడుచు భారతవర్షము ముఖ్యముగ వ్యవసాయమే ప్రధానజీవనాధారముగ గల దేశముగావున వ్యవసాయాభివృద్ధికై ప్రభుత్వమువారు ప్రయత్నములు గావించవలెననిరి. గ్రామోద్యోగులవేతనములు హెచ్చింపబడవలెనని ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయమునకు చాలినంత ధనమొసంగవలెనని పల్కిరి.

శ్రీ చావడి గుబ్రహ్మయ్యశిల్లేగారు మాట్లాడుచు ఉన్నతాధికారుల వేతనములు తగ్గింపబడవలెననియు ప్రజలపైగల పన్నులభార మిటులే అధికముగాగలదనిరి. ఉన్నతాధికారములు భారతీయులపరము గావించవలెను. రాష్ట్రీయలోని సహకారసంఘములపరిపాలన సక్రమముగ నిర్వహించబడునట్లు ప్రయత్నములు గావించవలెను. శీఘ్రకాలములో తిమిళవిశ్వవిద్యాలయము స్థాపించబడుట కాశించుచున్నానని బల్కిరి.

క్రిష్ణసామినాయకర్ గారు తిమిళములో మాట్లాడుచు గత ఆరుసంవత్సరములనుండియు ప్రభుత్వవ్యయ మధికమయ్యెనేగాని ప్రజలకెట్టి లాభములు గలుగలేదని పల్కిరి. ముఖ్యముగ తమ చెంగల్పట్టుజిల్లాయందు రోడ్లుగాని, వైద్యసహాయముగాని, నీటివసతులుగాని లేక బాధలుపడుచున్నారనిరి. మంత్రులు తమఖర్చులను తగ్గించుకొని ఇదివరకే పన్నులభారముచే కుండుచున్న ప్రజలకు తోడ్పడవలెనని నుడివీరి.

శ్రీ చావలి రామసోమయాజులు గారు

తరువాత మాట్లాడుచు గౌ. ఆధికసభ్యు డిడివరకే తాను మోయలేని యభినందనములు సమర్పించబడెననియు ఆబరువును తమఅభినందనములతో తాముహెచ్చుచేయ నుద్దేశించుట లేదనియు పల్కిరి. ఈఆయవ్యయపట్టికపై ప్రభుత్వమువారి నేమాత్రము అభినందింపజాలను. ఈద్యంద్యప్రభుత్వ విధానము అనాచరణీయమని స్పష్టమైనది. ప్రతిసభ్యుడును లేచి తమ జిల్లాయందలి ఆధికమో రాచకీయమో విషాదకరమున చరిత్రను వినరించును. ఇటులండియు ఆయవ్యయపట్టిక జయప్రదమని ఎట్లుజెప్పగలము? 50 సం||ల నుండి ఆందోళన గావించబడుచున్న శాశ్వతపేటితో మెంటుసమస్య ఇంతవరకును పరిష్కరింపబడియుండలేదు. ఇటీవల ల్యూండురివిన్యాబిల్లు ప్రచురింపబడినది. ఈబిల్లువలన దేశమున కెట్టిఉపయోగమునలేదు. పురపాలకసంఘములందు ఆదాయపుపన్ను ఉద్యోగపుపన్ను ఇంటిపన్ను మొదలగువాని విషయములో కనీసపుపన్ను అనునదిగలదు. కాని లాండురివిన్యాయం దట్టిదేమియులేదు. నూటికి డెబ్బదంటికైన వ్యవసాయముపై ప్రజలు జీవించుచున్నారు. అందు నూటికి 70 వంతులు పట్టాదారులు రు10లు అంతకులోబడినపన్ను చెల్లించెడివారు. ఈ

భారతశాసనసభ - బడ్జెటుచర్చ

అనధికారిసభ్యుల విమర్శనములు

సర్ బాసిల్ బ్లాక్లెయిగారి ప్రత్యుత్తరము

బేకర్ గంజి దొమ్మి

నూతన ఢిల్లీనగరము, మార్చి 4:— నేడు భారతశాసనసభ తిరిగి సమావేశమైనపుడు బేకర్ గంజి దొమ్మిగారు జరిగిన దొమ్మిదవ యమై మీకిమి తెలిసినదనియు నిట్టి కొట్లాట లికముందు జరుగకుండ ప్రభుత్వమువారేమి కట్టదిట్టములు చేయుదున్నారనియును కఠినపడిన గా రికిరి.

మనీషులముందు వాద్యములనుగూర్చియే తగాదాబయలు చేసినదియు చాలమంది మహమ్మదీయులు దాని కడ్డుదగిలి న్నియు, జిల్లా సేజిస్ట్రేటు సిపాయిలను విలిపించి కాల్సింప వలసినవైనదియు 12 గురు చనిపోయి 7 గురుకి గాయములు తగిలినదియు సర్ అల్లెగండరు మట్టిమెనుగారు బదులు చెప్పిరి.

సర్ అబ్దుల్ కరీం, హాజీ ఇస్మాయేల్ చౌదరీ మొదల గువారు మరికొన్ని ప్రశ్నలు గురిగా బేగాలు ప్రభుత్వమువారి కింకను కొన్ని విషయములను తెలుపుటకు వాగ్దానముచేసియుండి రనియు వారివద్దనుండి విమర్శనలతో వివరమైన రిపోర్టు గానే ఏమి నర్పదీయకొనవలెనో ప్రభుత్వమువారప్పుడు తీర్మానించెదరని యను హాంమెంబరు చెప్పెను.

అడ్జుంట్ మెంటు తీర్మానము నుపసాదించదలంచినదియు హాంమెంబరులు బదులుచెప్పిన విమర్శలు హాజీ ఇస్మాయేల్ చౌదరీగారు తమ తీర్మానము నుపసాదించుకొనిరి.

నాణెముల చట్టముపైన 6000 మంది సంతకములతో 568 పిటిషనులు నచ్చినవని సర్ ఫురుష్ త్రమదాసుగారు తెలు పగా అవిషయమును పిటిషనుల కమిటీకి తెలుపవలసినదని అభ్యర్థించు తీరుచెప్పెను.

బడ్జెటు చర్చ

అసోసియేటెడు వాణిజ్యసంఘ ప్రతినిధి సర్ వాట్సరు విల్సన్ గారు సర్ బాసిల్ బ్లాక్లెయిగారు చేసిన దేశసేవలకు కృతజ్ఞతను దేశిరి.

రాష్ట్రీయ కప్పముల విషయమున బొంబాయికి ప్రత్యే క సౌకర్యములు చేయబడినందుకు బొంబాయి ప్రభుత్వసభ్యు డు చెప్పిరిగారు సర్ బాసిల్ బ్లాక్లెయిగారియెడల కృతజ్ఞతల ను దెలిపిరి.

క్షణ్ణుంగంజెట్టి గారు బడ్జెటు రూపము మిక్కిలి చిక్కులతో కూడియున్నదనియు, రైల్వేకప్పములను బడ్జెటులో చేర్చినట్లయిన అచిక్కులు తొల గి పోవుననియు ప్రభుత్వమువారు కఠినపడి ఎక్కువవిలువనిచ్చి చేయవలసినదనికంటె ఎక్కువ ఖర్చుచేయుచున్నారనియు, మదరాసు రాష్ట్రమునకు సహాయము జేయుట అవసరమేయైన ను హిందూదేశముయొక్క ఆర్థిక విధానమునకు కాళ్ళడిమిగా నవ్వము కలుగునని రాష్ట్రీయ కప్పములందు రిమిషనును కొర రాదనియు చెప్పిరి.

సర్ ఫురుష్ త్రమదాసు థాకూరుదాసుగారు

సర్ ఫురుష్ త్రమదాసు రాకూరు దాసుగారిట్లుచెప్పిరి:— బాయి అధికారిసభ్యుడు అసెంబ్లీలో నామినేటు చేయ బడినందుకు తగినట్లుగానే ప్రవర్తించినాడు. కాని ఎన్నుకొన బడిన సభ్యుల తమ నియోజకవర్గాలపట్ల తమ విధులను నిర్వ ర్తింప చూపుట అనధికారిసభ్యుల నేలయాతేసింపవలెను? కొన్ని విషయములందు బడ్జెటును భరించుటలోనే దేశమున కు నావిధిని నిర్ణయింపవలెననిగా నే నించెను. చర్చయింపె ఎగు మతిపన్నును తొలగించుటయందు ఆ పన్ను నొకప్పుడు తగ్గిం చుటకు ప్రభుత్వమువారు ప్రయత్నము చేసినప్పటికంటె వా కిప్పుడు పెద్దయధ్యక్షతరములందుకాని పైన్నాన్న బిల్లును దేశసేవ రూపు లేదలంచినట్లున్నను, తేయాకు పన్నును తీసుకొనివచ్చు ను గింపుటకు నాకా జేహాలేదుకాని తేయాకుపన్ను కనుమిడివచ్చి న అదాదల పన్ను పరిశ్రమకు నష్టము చేయుచు ఆర్థికసభ్యు డు నమ్మకము చేప్పవలెను. రాష్ట్రీయ కప్పముల రిమిషను విషయమున ఆర్థికసభ్యుని నే నభినందింపజోతను. ఏలవను నిరు పేదలైనవ్యవసాయదారులనుండి తీరవలె 20 రెట్లుతీసుకొనబడు చున్నది. కేంద్ర ప్రభుత్వమువారి దోసమని యెవ్వరైన తలం చిన అది భార బాటు. ఈ మొత్తమునంతటిని

రాష్ట్రీయములందు స్వాయత్తశాఖలకు గాక ప్రజాయత్తశాఖలకే వినియోగింపబడునని సర్ బాసిల్ గారు చెప్పగలరా? ఇక రేషియోవిషయమును చూడబోయిన 1 షి. 6 పెన్సీల రేషి యోవలన 527 లక్షల లాభము వచ్చినదని ప్రభుత్వమువారికి రింపుచున్నారు. కావున సర్ జేమి బార్బరుగారు చెప్పినట్లు గా ప్రభుత్వమువారి కెంతలాభమో ప్రజల కంతనష్టము. కాని దీనితో 600 పాఠశాలలు పెట్టవచ్చుననియు 80 వేలమంది బా లుకు విద్య జేప్పవచ్చుననియు సర్ బాసిల్ గారు చెప్పుచున్నా రు. ప్రజలు తిండిలేక అర్థ దిగంబరులుగా నున్నప్పుడు విద్యయే మిటి? (ఏనుడు వినుడు) 1 షి. 6 పెన్సీల ప్రకారము సర్వగు బడ్జెటుచూపినందుకు సభవారుగూడ ఆమోదించిరాయని నాకు ఆశ్చర్యముగానున్నది. గౌరవముకొరకై ప్రభుత్వసభ్యులను ప్రభుత్వేతరసభ్యులను ఆర్థికసభ్యుని అభినందించుచున్నాను కాని ఆయన మాతృదేశముకు తనవిధిని నిర్వర్తింపకొన వలెను.

సర్ బాసిల్ బ్లాక్లెయిగారు నవ్విరి.

సర్ ఫురుష్ త్రమదాసు :— ఇది నష్టపరిపాకవిషయము గాదు. ఏమనవలసినది.

కరీబుద్దీన్ అహమ్మద్ :— ధనవంతులకు బీదలయెడ సా నుభూతియుండుట నయము గాదు. (నవ్వు)

సర్ ఫురుష్ త్రమదాసుగారు :— ఇప్పుడు ప్రభుత్వ స భ్యులందరూ హిందూదేశమే తమమాతృదేశమయెడల ఏమిచే యుదురని నేనడుగన్నాను? మదరాసు, బెంగాలు, బొంబా యి, ఆస్సాము, ఆర్థికసభ్యులందరూ నీసంవత్సరము వ్యాపార ము మందగించినదని చెప్పుమండ, సర్ బాసిల్ బ్లాక్లెయిగారు అట్లుకాదని బొంబాయి స్టాంపు ఎక్సైజుకి విషయములను కొ న్నింజిని బట్టి చెప్పుచున్నారు. బొంబాయి లో కన్నయైన వీరి కనుకూలముగా నుండుట మంచిదే (నవ్వు) అయ్యా మీరనుకొన్న విషయములను కొన్నిటిని సాగింపుటకై వాణిజ్యసంఘములందు క్లిష్టపరిస్థితులను తెచ్చిపెట్టినారనునేర మును మీపై మోపకతప్పదు. (దీర్ఘహ్వానము)

పండిత వ్యాదయనాధకుంజూగారుగూడ మాట్లాడినతర వాత సభవారు ఫలహారమునకు లేచిరి.

ప్రకాశంగారు

ఫలహారానంతరమున అబ్దుల్ కరీంగారు మాట్లా యమామ్యును యాకూబుగారు మాట్లాడినపిదప ప్రకాశంగారిట్లు చెప్పిరి :— ప్రభుత్వమువారి విజ్ఞాపన విధానమును సమర్థింప వలెను. రైటు ఆఫీసులో శ్రీనివాసశాస్త్రిగారు వాసింగ టున్ కాన్ఫరెన్సుకు బోయియుండిరి. ఆ మహాసభలన హిందూ దేశమున కేమిలాభము వచ్చెను. లోకర్నో కాన్ఫరెన్సులన హిందూదేశమున కేమిలాభమువచ్చెను. మరల చీనాకు నేనలను బంపినపుడు అ.పెంట్లీ నడిగి యే పంపియున్నారా? ఎచ్చట నైన హిందూ మహమ్మదీయ కొట్లాటలు జరిగినట్లయిన సిపాయిలను పిలిపించి కాల్సింపవలెనా? బాకరు గంజిలో 20 మంది చనిపోయి 40 మందికి గాయములతగిలిన విగదా. పిమ్మట ప్రకాశంగారు చర్చములమీద ఎగుమతిపన్ను ను తీసివేయుట అక్రమమనియు నిందులన దేయ పరిశ్రమ డీజింపుననియు చెప్పుచు వడియిండి మా తోళ్లల రైతకసంఘ మువారు పంపిన తంతిరి చూచి వినిపించిరి. తరువాత జాతీయ ఋణమునుగూర్చి చెప్పుచు వ్యవసాయమును తీర్చుటకై ప్రయత్నము లెన్నియుగానింపబడలేదని విచారించిరి.

నిన్ను బాగులేవుననుచున్న ప్రతినిధిగారుచిన యధి. సి. రాజుగారు బడ్జెటులో మిగిలిన రిలహాకో కొరతగాను ను నిక్కు బాగులేవుననుచున్న వినియోగించవలెనని చెప్పిరి.

సర్ బాసిల్ బ్లాక్లెయిగారు :— పండితములవ్యాజ్యము

నిన్ను బాగులేవు నిన్నుమొనరి నుములలో వారినే పై కిటికొని రావలెనని పరిశీలించుకొనిన గారు మాడ చెప్పిరి. హిందూభూమిపై వ్యాజ్యమును కొన్ని బిల్లులకి తీరవలెననిగా న్ని అధియేములకునవచ్చినవి అనిరి.

కె. అహమ్మద్ :— సోమముల్లా చారితియెట్లున్నది. పండితములవ్యాజ్యము మితోకలిసియున్నట్లుగానే వారిలో నే కలిపియుండెదను. నాకేమియు భేదములేదు.

అహమ్మద్ :— వారు కలిసి భోజనము చేసెనరా?

పండితములవ్యాజ్యము :— సాపము మానేసి హితుని కెప్పుడును భోజనముల మాటచే. (బిర్లగారవ్రు) మరయు నిట్లు చెప్పిరి. కొన్ని సంవత్సరములలో మిట్టకి ఖర్చులను 50 కొట్లకు తగ్గించు నట్లుగా ప్రభుత్వమువారాలోచింపవలెను. రేషియో విషయ మున ఉభయపక్షములవారును నిర్ణయమైన వనస్సుతో విచా రించి దేశమున కేదిలాభకరమైన దాని నవలంబింపవలెను. ఎట్లె నను 1 షి. 6 పెన్సీలు దేశమునకు నష్టము చేస్తున్నది నానవచ్చి కము.

శ్రీనివాస అయ్యంగారు

శ్రీనివాస అయ్యంగారు రిట్లుచెప్పిరి:— నేనిప్పుడు మా ట్లాడినట్లయిన బడ్జెటువిధానమును నూత్రమునుగూడ భరించిన రిని వచ్చును. 125 కొట్లనుగూర్చి 30 కొట్లమీదనే మనము ఓ టుచేయుట కధికారముండుటచే బడ్జెటునందు నేనంత శ్రేయ హింపవలెను. బడ్జెటుఅంతరియొక్క తేమనునకై ఉద్దేశించ బడియుండవలెననిచ్చినపుడు సర్ బాసిల్ బ్లాక్లెయిగారి బడ్జె టు కొలిచిమంది సొల్లుమును మాత్రమే చూచుచున్నది. ఆకొల ది మందిలో కూడ భారతీయులు చాలమంది లేదు. భారతీయుల సంపాదన సగటున అభివృద్ధి జెంకపోయి నను పన్నులుమాత్రము యుద్ధమునకు పూర్వమునకంటె రెండిం రైనవి. కరెన్సీ విషయమున 1 షి. 4 పెన్సీలే యుండవలెనని చెప్పుచున్న సర్ విల్సరుసానూను దిల్లీగార్డుగూడ సర్ బాసిల్ గారివలెనే మాట్లాడుటకు అనభవమును అధికారము గలదు. నాయభిప్రాయము 1 షి. 6 పెన్సీలుంచవలెననిరే. రాష్ట్రీయ కప్పముల విషయమున నేను మాట్లాడవలసినదేలేదు. ఈమారు కేంద్ర ప్రభుత్వమునకు బదులుకా రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వముల వా రే అసామ్యము విరిగి గొర్రు పెట్టగలరు. పన్నులుచెల్లించువారి కేమియులాభము గలగల లేదు. అనిచెప్పుచు శ్రీనివాసఅయ్యంగారు చివరకు యం. సి. రాజు, పండితములవ్యాజ్యగారవలెనే నిమ్మ బాతుల కరకరింపవలెనని చెప్పిరి.

ఉమ్మడిగములు భారతీయులకే యొక్కవగా నియమలెనని ప్రయత్నింతునపుడు ఆంగ్లోయింకియనులు గూడ బ్రిటిషు సామ్రాజ్యముందున్నారనుమాట మరుకునడని కలకత్తానీషిగారు చెప్పిరి.

సర్ బ్లాక్లెయిగారి జవాబు

సర్ బాసిల్ బ్లాక్లెయిగారు చర్చను జనాలు చెప్పుటకై లేచి 4 రి ని మునుగునిట్లు మాట్లాడిరి:— ఇంత ప్రయత్నము చేసినదే మొదటకు బడ్జెటులో ఏదో మాషింపవలసినదిగా నున్నట్లును చూచెను. బడ్జెటులో 80 కొట్ల ఓటు చేయవలెనని శ్రీనివాసఅయ్యంగారు చెప్పిన మాట సత్యముగాదు. 92 కొట్లమీద ఓటు చేసవచ్చును. గుర్త కాలమువరకు చెరుకుతోబలగావను కొంతవచ్చును ఖర్చుపెట్టి వలెనని కొందరు చెప్పుచున్నారు. కాని రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వముల పనులకై మొత్తముగా పన్ను విధించి డబ్బును సంపాదించుటకు ఇండియా ప్రభుత్వము వారి కధికారము లేదు. ప్రస్తుత రాష్ట్రీయ కప్పములవలననే రాష్ట్రీయముల లా భము కలుగవలెను. మోటారు పన్నులను తగ్గించినందునలక్షోష్ట నభివృద్ధి చేయవచ్చునని కొట్టుదాముగా రంగీకరించుట సంతోష ము. ప్రస్తుతము మిట్టకి విషయమున సమర్థుల కర్ణవంశ ఖ ర్చులు తగ్గుటకు వలెను. పొట్టులకేల్లను తగ్గించవలెనని చె ప్పుచున్నారగాని నామాలుగా అన్ని కొట్లను ధరరెక్కువై యున్నప్పుడు పొట్టులు ఉద్యోగులు ఎక్కువ నుఖముగా జీవింపవలెనని కోరుచున్నప్పుడును అది సాధ్యమునని నాకుతోచదు రాష్ట్రీయకప్పములు పూర్తిగా పోయినగాని వీనిని తగ్గించుటకు వలెనను. ధరలు పెరుగుట వలన అసగా బంగారముయొక్క విలువ తగ్గుటవలనను ప్రపంచ ములో ధరలు పడిపోవువలనను బడ్జెటువిషయముగా ఏర్పాటు చేయవలసినవిషయగాని మారకములన గాదు. ఇప్పటికిని 1924 లో కంటె నూటికి రెండువేలవలనను ఎక్కువగానే యున్న వి. మార్కెటు నిచ్చుచున్న మాగ్నెటున్నాడును దానికి ఆర్థిక సభ్యులు అట్లు వార్తామయ ప్రభుత్వముగారికే అధికారముగల ది జెప్పు. కరెన్సీ కమిషను నియమించబడునరకు యా వాంతుచారకము 1 షి. 6 పెన్సీలకు చూడు కర్ణవంశము. సాఫల్యము యుండెను. ఆభివృద్ధిగా అనేక ప్రయత్నములచే బడ్జెటును రేఖానుజేసినందుననే రాష్ట్రీయ కప్పములలో రిమిషనుచున్నవలెయ్యెను. బొంబాయిగా 1 షి. 4 పెన్సీలు భూమి పైపెన్సీయొక బడ్జెటు లెలంబించును. ఆ రేఖ ప్రకారము ధనవంతులకు సభి శ్రేయము విస్తృతముగా వారు చెప్పుటయున్నాము నే రేషియోను తగ్గించవలెనని రాష్ట్రీ య కప్పములలో రిమిషనువచ్చును. విద్యాభ్యాసకే ఆకాశము లుండవలె. మొత్తముమీద పన్నుల విధి ఆయుమండదు. తొం దరలో పన్నులుగూడ ఎక్కువ కేమియులవచ్చును. అని బ్లాక్లెయి గారు చెప్పిరి. సభ సోపానములను నిలిపివేయవలెను.

(ఆ.ప్ర.ప్ర.సాహిత్య)

చెన్న పురి శాసనసభ

పల్లెటూళ్లకు అన్యాయము

కోటిరెడ్డిగారు, ఉర్ధ్వవిధానమును తీవ్రముగ ఖండించుట

ఆయన వ్యయపట్టిక వైచర్య

చెన్న పురి శాసనసభనాగరియుడయ్యు తిరిగి సమావేశమైనపుడు అధికారేతర సభ్యులు ఆయనవ్యయపట్టికపై సభాప్రాయముల దెలుపుట ముగిసెను. కే. కోటిరెడ్డిగారు పల్లెటూళ్ల నుండి సన్నుల నమూనాజేసి పన్నుములందు చెల్లించు ప్రభుత్వ ఆర్థికవిధానమును తీవ్రముగ ఖండించిరి. ఈ దినమున ప్రశ్నోత్తరములు లేకుండ 11 గంటలవరకు చర్చయే సాగింపబడెను.

గుత్తి అదనపు పోలీసు దళమును తొలగింపవలెను చరమ రామరావుగారు (అనంతపురము) గుత్తి తాలూకా యందు పూనిటిపు పోలీసులను తీసివేయ వలెననెడి గోరి. వెనుక ఎట్టి అవుసరమున్నను, ప్రస్తుత మీదజమునకెట్టి ఆశక్యతయునులేదు. వెనుక కోటిరెడ్డిగారు విచారణ గావించి, పూనిటిపు పోలీసుదళమున కనుమలముగ శిఫార్సుజేసినపుడు ముందుముందు ఆ ప్రాంతమున కలహములు జరుగుననియెంచెను. కాని ఇంతరకెట్టి కలహములును జరుగలేదు. అంతయు కాక, అప్పుల కలహించుకొనుచున్న ఇరువురిలో ఒకరగు చిన్న నారకరెడ్డిగారు, ప్రజేతమునవలె మదరాసునకు వచ్చి నివసించుచున్నారు. కనుక అచ్చటి పూనిటిపు దళమును వెంటనే తొలగించుట ప్రభుత్వమువారి విధిగాదా? ఇంతయుగాక గుత్తి తాలూకా యిప్పుడు ఊచుకొనియుండున్నది. తిమ్మరెడ్డిగారును, చిన్న నారకరెడ్డిగారును తమ వివాదములను పరిష్కరించు కొని రావలసివలెను. ఇదివరకు వారికెట్టి వివాదములున్నను ప్రస్తుతిము సమర్థకమన్నారు. ఇకమీద తమవలన నెట్టి కలహములును రావలె ప్రార్థింపగలిగిరి. ఈ కారణములచే పూనిటిపు పోలీసు దళమును నియమితకాలమునకే తొలగిపోయినది. పూనిటిపు పోలీసు దళమును నియమించు నిధాంతము చాల అన్యాయమైనది. పూనిటిపు దళమును నియమించుటయనగా అప్పులనున్న వక్ర్యములకు హింపజాలరనియు భావించవలసివచ్చును. అట్టి అసమర్థులను తొలగించుట ప్రభుత్వమువారి ధర్మముగాని, ప్రజలపై శిక్షాగ్రుహరమును నియమించరాదు. అధికారులు ముందుగ తగు ప్రయత్నముల తీసుకొనినయెడల కలహములకే అనకాకము గలగకుండెడిది. అట్టి చర్య తీసుకొనకపోవుట వారి తప్పు. ఈ తప్పురమప్పుడే పూనిటిపు పోలీసు దళమును విమూల చేయుచున్నారని తెలియుచున్నది. ఈ పన్నుల విమూలను వెంటనే ప్రభుత్వమువారు నిలపవలెననినది.

గౌరవనీయు సభ్యులెవరను మాటలాడుచు, జిల్లాలయందు కోకే ప్రదేశమున కి తరగతుల ఒకప్పుడు పని జేయుచున్నారని, లోకములందు, పి. పి. డబ్బు, మైనరు ఇన్ఫ్రామనముగలు మూడుభాగాలువారు ముగ్గురు ఒకప్పుడు నియమించుచున్నారు. వీరిలో నొక్కొక్కరికి చాల విశాలముగ ప్రదేశ మొసగబడును. ఇందులన వారి కాలమును, ధనమును ప్రయోగములకే సరిపోవుచున్నది. సునిశ్చితము పౌత్రముగ జరుగుటలేదు. వీరివందరిని సానిక సంఘముల అధికారము క్రిందనుంచి వారిలో నొక్కరికి స్వల్పవైశాల్యముగల ప్రదేశముల నప్పగించినయెడల పని భాగం జరుగును.

కుజేవారు సంజప్ప (నామినేటెడు)గారు తరువాత మాటలాడుచు, ఆయనవ్యయపట్టికను ప్రశంసించి నిమ్మజాతులను అధికముగ విద్యాసౌకర్యముల నొసగవలెనని గోరిరి.

సానిక స్వపరిపాలన బూటకము

పి. భక్తవత్సలునాయుడుగారు (చెన్న పురి) పిదప మాటలాడుచు, సంస్కరణవలన ప్రజలకెట్టి ఉపయోగము గలిగెను అనుభవమును జాగ్రత్త గీంహామలోకనమొనర్చ వలెననెడి గోరిరి. పెద్ద కొన్నిసంఖ్యలు పెద్దపెద్దయందొక్కరు మాత్రము చాలపెచ్చిరి. పన్నులు పెచ్చెను. కాని ప్రజలకు మాత్ర మింతవరకేంత ప్రయోజనమైనను కలుగ లేదు.

సానిక స్వపరిపాలనశాఖ యను నొక శాఖగలదు. ఈ శాఖ సేతరీకాయ వంటిది. ప్రభుత్వమువారు సానిక స్వపరిపాలనా సంస్థలను, బడి పట్టకాయలవలె పరిగణించుచున్నారు. వానిని విజయ సామ్రాజ్యముగాని స్వపరిపాలనగాని లేదు. సానిక సంఘముల శాసనము సంస్కరణలు రాక పూర్వ మేర్పరుపబడెను. ఆశాసనమునెన్నియో లోపములుగలవు. వానివరకు ఆంగ్లేయరించిరి. కాని ప్రభుత్వమువారింతవరకు సీతాపముల సభ్యులకును పట్టి ప్రయత్నమును నిలుపలేదు.

చెన్న రాష్ట్రమునకు ప్రధాననగరమున మదరాసునగర పురపాలక సంఘమున ప్రభుత్వమువారుజలవంతముగతమయందొగిని నియమించిరి. నగరపాలక సంఘమున కాతడు బాధ్యుడుగాడు. అతని బాధ్యతయంతయు, లోకలు అండ పెట్టు గవర్న మెంటుశాఖయందే కేంద్రీకరింకే లేక ఏ అండరు కేంద్రీకరింకే అతడు నిరంకుశాధికారులలో నిరంకుశాధికారి. అంతయుగా ప్రభుత్వమువారుపుడపుడు మాంబళము స్క్రీము అని, డ్రెయినేజి స్క్రీము అని ఏవోపెద్దపెద్ద స్క్రీములను బలవంతముగా కాన్సర్వేషనువారిపై జొప్పించెదరు. వానికి ధనమడిగవుడు, ప్రభుత్వమువారు, బడిపట్టకాయకలె ప్రవర్తించుచు, ప్రతీకార విధానమునకు గడంగెదరు.

ఇదిగాక సానిక స్వపరిపాలన సంఘములందును, కాన్సర్వేషను సభ్యులందును విదేశీయ వర్తకసంఘమునకు ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యములని, నామినేషనులని చెప్పి పెద్దనాటకము నాడుచున్నారు. యూరపియను వర్తకసంఘమునకెందుకు ప్రాతినిధ్య మొసగవలెనో తెలియకున్నది. విదేశీయ వర్తకుల తమమూలధనమునెచ్చి ఇచ్చట చెచ్చించుచుండిరి సామెచ్చెదరు. ఇది ఎట్టి బూటకము. వారు తమ మూలధనము నీడేమునకేమాత్రమును చెప్పుటలేదు. ఆధనమంతయు భారతీయులది. ఇంకీమీములు బ్యాంకువారు ప్రజలపనమును, ఓవరుడ్రావులపేర యూరపియను కంపెనీల కొనసరున్నారు. భారతీయ కంపెనీలు ఓవరుడ్రావుల నడిగినయెడల ఇంకీమీములు బ్యాంకువారు వెంటనే నిరాకరించెదరు. ఈవిషయముల గమనించినయెడల యూరపియను వర్తకసంఘమున కెట్టి ప్రాతినిధ్యమును నుండరావని స్పష్టపడగలదు.

నామినేషనులు మరియొక బూటకము. ఎన్నికలలో ఓడిపోయినవారిని సభ్యులుగ నియమించుటకు ప్రభుత్వమువారి నామినేషనుల నెలుల యుపయోగించుకొనుచున్నదియు ప్రతివారికిని తెలియనేతెలియును. సానిక స్వపరిపాలన శాఖా కార్యదర్శిగాని, నామినేషను అధికారిగాని, వరివరిగి సలూముల నొనర్చుకొనుచు అతడు చెప్పినట్లుల నాటకమునాడి వారిని సభ్యులుగ నియమించుటకే అధికారము వనియోగింపబడుచున్నది. నామినేషను సభ్యులను, యూరపియను సభ్యులను జడ్జిసువత్తుమువారితో గలపి, జాతీయవాదుల ప్రయత్నముల భగ్నపరచుట కుపయోగించుచున్నారు.

భక్తవత్సలునాయుడుగారింకను మాటలాడుచు, నైకారా స్క్రీముల వంటి పిచ్చి స్క్రీములపై ననే దృష్టి పంతున నిలువక, మానయునది అభివృద్ధిపరచి నాకాప్రయోగయోగ్యముగ నొనర్చుట నెనదని గోరిరి. న్యాయశాఖను గురించి మాటలాడుచు హైకోర్టునందు న్యాయాధ్యక్షులసంఖ్య హెచ్చుచున్నకొలదియు, నిలునయన్న కేసుల సంఖ్యగూడ హెచ్చిపోవుచున్నవని నుడివీరి. అధికారులసంఖ్యయు, వారి ఆక్రమవర్గము హెచ్చిపోవుచున్నవని నుడివీరి. ప్రాసిక్యూటరు ఇన్ స్పెక్టరులు ఉద్యోగములతమ ఇష్టమచ్చినట్లు విక్రయించుకొనుచున్నారు.

గా. పి. రామస్వామిఅయ్యగారు (లామెంబరు):- గౌరవనీయు సభ్యులీ తుదివాక్యము నిందుక వివరముగ దెలుపవలెననెడి గోరిరి.

పి. భక్తవత్సలునాయుడుగారు:- హైకోర్టునందు పల్లెటూళ్ల ప్రాసిక్యూటరు ఇన్ స్పెక్టరులను తానే స్వయముగ మరియొక లాయరుతో ప్రత్యేకముగ నేర్పాటుచేసెకొని తన యుద్యోగము నాతనికిచ్చి చెల్లెను. ప్రభుత్వమువారుగాడు అట్టిలగు పల్లెటూళ్ల ప్రాసిక్యూటరును నియమించినది. నే నా విషయము గురించి మాటలాడితిని.

కె. శరభారెడ్డి (కర్నూలు)గారు ఓమ్మట మాటలాడుచు కంభముచెరువును మరమ్మత్తుచేసి, ఎక్కువ ఉపయోగము లొనికి తీసుకొని రావలెననెడి గోరిరి.

వివరాజుగారు

యస్. శివరాజుగారు (నిమ్మజాతులు నామినేటెడు సభ్యులు) మాటలాడుచు గా|| ఆర్థికసభ్యుడు నిమ్మజాతులను యమె ఇట్టియు చేరువవీంతునని తాము తలచియాండలేదనియు దేశమునందును శాసనసభలోను అన్ని పక్షములవారు అన్ని పక్షములవారును ఏకాభిప్రాయమైయున్న ఈవిషయమును గుర్తించుట అధికసభ్యులందరికీయుతముగా కట్టుట విచిత్రముగ

నున్నదనిరి. ఈసమస్యయొక్క ఆవశ్యకతను ప్రాధాన్యమును గమనించియుండకపోవుట విచారకరమనిరి. ప్రభుత్వమువారి ఆయనవ్యయపట్టికను సమర్థించుటలో ప్రతిపక్షత్వమును మాములుపాటును బాడుచున్నారనిరి. నిమ్మజాతులకు వారికితగిన భాగము పరిపాలనలో లభింపవంతవరకు కొరలుండితరువనియు కావున ఈసమస్యపై ఎక్కువశ్రద్ధ గవ్వరుపవలెనని నుడివి పట్టణమును నిమ్మజాతి విద్యార్థులకొక హైస్కూలు స్థాపింపబడవలెనని గోరిరి.

శ్రీ బిక్కని వెంకటరత్నంగారు

తెలుగులో ఉపన్యసింపమయ ఇట్లుమాట్లాడిరి. ఈబజ్జలు మాబోటి అంకెలగడబిన విస్తారంగా తెలియని పల్లెటూరివారికి ఎలాగనిపిస్తున్నదనగా పెద్దతల సన్నపాటికాళ్లు ఉన్నట్టి ఒక విగ్రహమువలె నాకండ్రకు నానిపిస్తున్నది. త్వరలో మేర్కొనకపోతే శిశోభారము అధికమైపోవుటవలన పూర్తిక మాల్చిపోయిందేమానని చాల భయముచేస్తున్నది. మనరాజధాని గవర్నరుగారి ఖర్చుచూచిన మాబోటి పల్లెటూరి ప్రజలము వెయ్యిరూపాయలు ఎటువంటివో కండ్రలో జూడనివారికి చాల ఆశ్చర్యముగ ఉన్నది. మనదేశములో ప్రజలరాబడిని ప్రభుత్వవ్యయమును జూచిన విస్తారము రాబడిగల దేశములలో గూడ ప్రభుత్వమువారిఖర్చు ఇంతవిపరీతముగ ఉన్నట్లు లోచును. ప్రత్యేకముగ ఒక్కొక్క ఐటమువారిగ చూతాము అంటే అందులో గూడ చాలపందర్పములు ఉంటున్నవి. ఒక్కత్రాగుడు విషయములోనే ప్రత్యేకముగ త్రాగుడుతగ్గించుట కెట్టి ప్రయత్నములు గావించబడకుండుట అటుండ ఉన్నవ్యవహారములనే చాల అసందర్భములున్నవి. ఆబ్బారీశాఖ యందెంత శిబ్బందియున్నను, ఆక్రమవిక్రయము విరివిగసాగుతున్నది. దానిని ప్రభుత్వమువారు సరిజేయవలెను. సామాన్యముగ గవర్న మెంటువారు ఒక దుకాణమును కల్లు అమ్ముటకు నిశ్చయించుచున్నారు. కాని ఆచరణలో కల్లుసామాన్యముగ ప్రతిలోపులో అమ్ముటమనున్నది దానిని ఆపుటకు ప్రభుత్వమువారికి ఖర్చులేనట్టి సదుపాయములు కొన్ని ఉన్నవి. ఖరాగండి విన ఉద్యోగములను ఈశాఖలో నియమించుట ఒకటి. ప్రతిదుకాణమునకు ఆయాదుకాణముల రాబడినిబట్టి దానికికావలసిన చెల్లదరఖాస్తును నియమితముజేయుట మరొకటి. ఇట్లుజేసిన ఇష్టమున్న త్రాగుడులో సగము వర్తకన తగ్గుతుందని మనవిజేస్తున్నాను. గోదావరి ఆయకట్టు విషయమును ఇదివరకొకమారు ఈశాఖకు సంబంధించిన ఉద్యోగములవృత్తికి చెచ్చియుంటిని. అప్పుడు వారు కృష్ణా ఆయకట్టు నిర్ణయించుచున్నారు. ఈపని వివరపద చూచెదమనిరి. ఆవిషయమై ఈసంవత్సరపు బడ్జెటులో ఎట్టి ఏర్పాటుగనపించదు. క్రొత్తగ గట్టిన ప్రాజెక్టులో చాలగొప్పపారమూలు జరుగుతున్నది. కాలువలలో పడవల ప్రయాణముల కవకాశములేకుండ ఎస్టిమేట్లు రేయబడుకొనివివారు. అది పారబాటాబుద్ధిపూర్వకముగ జేసినదో తెలియదు!

క్రొత్తగ ఆంధ్రప్రదేశ్విద్యాలయమును స్థాపించారు. కాని బడ్జెటులో చూచిన దానికేమి ఏర్పాటు కనుపించదు. ఏమూలనో "మిసలేయిన్" (చిల్లర) క్రింద ఒకలక్ష రూపాయలు పారజేసినారు. మదరాసు విశ్వవిద్యాలయమునంతటను కనిపిస్తూఉన్నదికాని ఆంధ్రప్రదేశ్విద్యాలయము ఎక్కడ కనుపించుటకు వోచుకోలేదు. అనిపిస్తుంది" అనిబిక్కిరి.

శ్రీ వి. ఆర్. కారంత్ గారు

మాట్లాడుచు తమకీ ఆయనవ్యయ పట్టికయందు రెండు విషయములు మాత్రము మొట్టమొదట కనుపించుచున్నవనిరి. లక్షలకొలది కోట్లకొలది రూపములు భవనములపైనులక్షల కోట్లకొలది రూపములు ఉన్నతాధికారుల వేతనములకును ప్రత్యేకింపబడినవి.

గా|| ప్రభుత్వ సభ్యులు ఢిల్లీయందలి కిక్కిలములను జూచిన భవనములపై నిధిధముగ చెచ్చింపజాలరనిరి. మరియు గా|| ప్రభుత్వసభ్యులు మానమునకు రు 25 లు, రు 50 లుపై జీవనముగడుపుటకు సంబంధించి పిదప స్టేట్మెంట్స్ గల వివరముల తగ్గించుటగూర్చి మాట్లాడిన బాగుండుననిరి. (వినుడు, వినుడు) ఈ ప్రభుత్వమందలి ప్రతిశాఖయందును ఎంతయో అక్రమము జరుగుచున్నది. మార్పుజేయబడనున్న సానిక సంఘముల చట్టమునందు క్రిందినూపనలు గావించవలెను. మ్యునిసిపాలిటీలు భిన్న భిన్నముగ విభజింపబడరాదు. జిల్లాకోర్టు అధ్యక్షులు, పురపాలక సంఘాధ్యక్షులు లేకు పరిపాలన క్రిందనుండే ఉద్యోగులపై నిర్బంధములు గలుగజేయబడునట్లుజూడవలెను. నామినేషన్ విధానమును పూర్తిముగ రద్దుజేయవలెను.

మంత్రులకు రు 2000 ల కంటెను అధికముగ వేతనము లొనరింప కేరేము భాగ్యవంతుగాదని పల్లెరిరి.

శ్రీ రామచంద్రదేవుగారు మాట్లాడుచు గంజాముజిల్లా పరిశీలును వివరించి ప్రభుత్వమువారు తగుమైన ప్రయత్నములు గావించవలెననిరి. సానిక సంఘములకు గ్రామపుసర్పి రాజ్యము పక్షగామ తగినంత ధనమొసంగవలెననియు గ్రామములందు వైద్య సౌకర్యము మెరుగుపరచవలెనని భావించవలెననిరి.

బడిరతిహామ్యుగారు:— పిమ్మట మాట్లాడుచు ఉన్న తాళికారల వేతనములను, వారిశాఖలకు వ్యయమే విపరీత మగు ప్రభుత్వపుష్కర కారణమనియు, ప్రభుత్వమువారు వ్యవసాయదారుల కెక్కువ సహాయము గావింపవలెననియు, భూమితనభూభాంకులను చెట్టచే విస్తారముగా సాపేక్షపరచవలెననియు, మైనరు ఇన్ఫ్రీగేషను స్కీములపై చాలినంత ధనము వెచ్చింపవలెననియు పట్టిరి.

ఎస్. ముత్తయ్యమొదలయారుగారు మాట్లాడుచు రాష్ట్రీయకప్పముల చెల్లింపబడినందులకు సంతసమును ప్రకటించిరి.

పి. ఆర్. పార్థసారథి అయ్యంగారు (చిత్తూరు) మాటలాడుచు ఆయనవ్యయపట్టికను చర్చించునపుడు సదరు పట్టిక ప్రజాభివృద్ధి కెంతవరకు లాభకరముగ నున్నది అను విషయము క్లృప్తియే గమనింపవలసినదని నుడిచిరి. ప్రతి గ్రామమునందును మంచిఉపాధ్యాయుల నియమింపవలసినదని నుడిచిరి.

ఆర్. శ్రీనివాస అయ్యంగారు

కాననభట్టాచార్య సమయమున దీర్ఘవస్త్రానుల నొనర్చుట కంకశోషయేగాని నిరంకుశాధికారవర్గ మేమాత్రమును మారదనియు నుడిచిరి. ఆయనవ్యయపట్టిక ప్రాధికారహితముగ కొయ్యభూమ్యుపలెనున్నది. ప్రజలజీవనమును గురించిగాని వారికష్టముల నివారించుటను గురించిగాని ఆయనవ్యయపట్టిక యందాలోచనయేగవలసివచ్చును. కాననభట్ట వారీర్యములలో ముఖ్యమైనవానిని ప్రభుత్వమువారు నిరాకరించిరి. వ్యయకార్యనిర్వాహక శాఖల జేరుపరపవలసినదనిగోరితిమి. రి సెటిలెంటుల నావలసినదనిగోరితిమి. కానిఈతీర్మానములబట్టిదాఖలానర్పించుట అభివృద్ధి సాధకముగ పనులెవ్వియు ఆయనవ్యయపట్టికయందు గలిపింపవు. ఇది ఏమి అని అడుగగా—అంతవాలనుజూపి—ఆయనవ్యయము కంటే తక్కువ అని ఆర్థికసభ్యుడు సాకు చెప్పెను. సంవత్సరాంతమున జూచునరీతి లోటును బదులు నిలువగనిపించుచుండును. ఈ విధముగానిరంకుశాధికారవర్గమువారు ప్రజాభివృద్ధికి సాధకములగు పనులు జరుగకుండ జేయుచున్నారు.

కాత్తుడు జుమ్మిందారుగారు (మధుర)పిదప మాటలాడుచు నీటిపారుదల సౌకర్యములను అధికమొనర్చవలసిన దనియు కల్లూరుల మొదలగు కులములవారికి ప్రత్యేక విద్యా సౌకర్యముల నొసగవలసినదనియు గోరిరి.

పి. వెంకటరంగం వాయుడుగారు (ఉత్తర ఆంధ్రా) ద్వంద్వ పరిపాలనకు వ్యతిరేకముగ, గత ఎన్నికలయందు ప్రజాభిప్రాయము ప్రకటించబడిన తరువాతగూడ ఇంకను ద్వంద్వ పరిపాలనమును సాగించుచుండుట అకాస్త్రియమని ఖండించిరి. ప్రభుత్వమువారి వ్యవస్థాపాతాభి విధానము చాల అసంతృప్తికరముగనున్నది. ప్రభుత్వమువారు రంపించుచున్న బాధ్యతారహిత విధానమునక సమ్మతిని దెలుపుటగాను గ్రాంటుల నిరాకరింపవలెను. అని గౌరవ నీయసభ్యుడు మడిచెను.

కుండరపాండ్య నాదార (నామినేటెడు) గారు మాటలాడుచు సబార్డినేటు మేజిస్ట్రేటులు చాల నిరంకుశముగ ప్రవర్తించుచున్నారనియు, ఏమాత్రమును సానుభూతిఅనునదియే గమనించుట లేదనియు ఈ విషయమున లామెంబరు చర్చదీసికొన వలసినదనియు నుడిచిరి. పల్లెటూళ్లలో నీటివనతుల నొసగవలసినదనియు, విద్యాసౌకర్యముల సేర్పరుపవలసినదనియు నుడిచిరి. నిమ్మ జాతులయెడల, అగ్రజాతులవారు తమవైఖరిని మార్చుకొని, వారిని తమతో సమానులుగా భావించి పైకినీకుకొనితప్పుట కల్పింప వలసినదని గోరిరి.

కె. కోటిరెడ్డిగారు (కడప) ప్రభుత్వమువారి ఆయనవ్యయవిధానమును తీవ్రముగ విమర్శించుచు, ఆదాయమునందు మూడువంతులు పల్లెటూళ్లయందలి ప్రజలనుండి విమూలజేయుచుండిరని నుడిచిరి. కాని అసనమునం దధిక భోగమును, పట్టణములందును, నగరములందును వెచ్చించుచున్నారు. పల్లెటూళ్ల ప్రజల సౌకర్యములకొరకు వెచ్చించుమొత్తము చాలస్వల్పము ఇది చాల అవ్యాయము. ప్రభుత్వమువారి విధానమునే సాగించుచుండునెడల, పల్లెటూళ్ల ప్రజలకుగతియు, మోక్షము ఉండజాలదు. ప్రస్తుత విధానభరితముగ పల్లెటూళ్ల కితిలమైపోవుచున్నది. పల్లెటూళ్ల ప్రజలందరును పట్టణములకు వలసపోవుచున్నారు. పట్టణములందొసగకు సౌకర్యములు పడుపాయమును పల్లెటూళ్లయందేమాత్రమును లభించుటలేదు. అదియే ప్రస్తుతస్థితికి కారణము. ఇదివరకే చాల గ్రామములు కితిలమై పోయినవి. ఇకమీదట నైనను పల్లెటూళ్లనుండి పట్టణములకు వలసపోవలసి అవునరము లేకుండ జేయవలెను.

ఈవత్సర ఆదాయవ్యయపట్టికయందు పల్లెటూళ్లయందు నీటిసౌకర్యముల సేర్పరుచుటకు రెండులక్షలు మాత్రము ప్రత్యేకింపబడెను. ఈమొత్తము ఒక్కపట్టణమునందు నీటికనుసాయముల సేర్పరుచుటకొసగు మొత్తమునందైనను పల్లెటూళ్ల

యందు ప్రజలకు వైద్యసహాయ మొనర్చుటకు రు 5 లక్షలు మాత్రము ప్రత్యేకింపబడెను. మొత్తము రాష్ట్రీయవంతులను సర్వవలెను. పట్టణములందు వైద్యాలయముల భవననిర్మాణము ప్రకోట్ల కొలది రూపయ్యముల వెచ్చించుట కేర్పాటు జేసిరి. పట్టణములకింత ధన మొసగినందుకు ఆశ్చర్యపడుటలేదు. కాని పల్లెటూళ్ల నీవిధముగ ముల మాడ్చుట అవ్యాయమని మాత్రము చెప్పుచున్నాను. క్రిందటి మంత్రి వర్గమువారు పల్లెటూళ్లయందు వైద్యసహాయ మొనర్చుటకు ఒక విధానమునేర్పాటు జేసిరి. అందుకొన్నిలోపములుగలవు. కాని అంతమాత్రమున సదరు విధానమును పూర్తిగా రద్దు చేయుట తగ్గించుటగాని చాల అవ్యాయము. తాలూకా బోర్డు అన్యములు అనవునరముగా జోక్యముగలుగజేసుకొనకుండజేసినయెడల చాలును. పూర్వవిధానము క్రింద చాలమంది వైద్యులు పల్లెటూళ్లకుజని నివసించుట కంగీకరింతురు.

గౌరవనీయ సభ్యుడికను మాటలాడుచు, భవననిర్మాణములపై కోట్లకొలది ధనమును వెచ్చించువదలిన తీవ్రముగ ఖండించిరి. నిలువయున్న ధనమును, జాతీయభివృద్ధికరముగ శాఖలవైసను, మద్యశాలాదాయమును తగ్గించుటకును వెచ్చింపవలసినదని గోరిరి.

పానుగల్లు రాజాగారు

ఆయనవ్యయపట్టికను గురించి మాటలాడుచు ప్రథమమున చిరకాలముపాఠాధికారముగా భారతప్రభుత్వమువారు రాష్ట్రీయకప్పముల తొలగించునటు లానన్యగోగినందులకు ముదరాను ప్రభుత్వమువారి నభినందించిరి. ఆయనవ్యయ పట్టికయందు లోటు గమనించుచున్నను అది నిజమైనదిగాదు నిలువనమును, కపుములందు ముజరావచ్చు మొత్తమును గలుపుకొనిన యెడల 230లక్షలనిలువ లేదును ఈమొత్తము కెటలవెచ్చింపవలెననువిషయమున వేర్వేరు సభ్యులు వేర్వేరు సూచనల గావించిరి. ఆనూనల గురించి మాటలాడుటకు పూర్వము ఒకటిరెండు ముఖ్యంశములను సభవారివృత్తికి దేవసించున్నది ఆంధ్రప్రదేశ్ విద్యాలయమునకు 115 వేలు మాత్రమే ఏర్పరుపబడెను ఇద చాల స్వల్పము ఆంధ్రప్రదేశ్ విద్యాలయము క్రొత్తగా సేర్పరుపబడెను అందులే చాలవ్యయములభరింపవలసియుండును. అట్టిరెండు115వేలు మాత్రమే యొసగుట ఆశ్చర్యకరముగ నున్నది. పల్లెటూళ్లయందు వైద్యాలయముల సేర్పరుచు విధానమునకు ఆయనవ్యయ పట్టికయందెట్టి ఏర్పాటును గావించెను. గ్రామములందు రోడ్ల సౌకర్యముల సేర్పరుచుటకు 5 లక్షలు మాత్రమే యొసగబడెను నీటిసౌకర్యములకు 2 1/2 లక్ష లొసగబడెను. పల్లెటూళ్ల ప్రజల సౌకర్యార్థ ముద్దేశింపబడిన ఈకార్యములను గ్రాంటుల తగ్గించుటకు మారు, వెచ్చించుటకు మంత్రము ప్రయత్నింపవలెనని గోరుచున్నాను.

నిలువ ఆదాయమును, కొన్నిపనులన్నియును కుపయోగింపవలెననికొందరును, మద్య పానీయే ధనమును ప్రయత్నించి మాచుటకు వెచ్చింపవలెనని మరొకందరును పల్లెటూరి ప్రజల సౌకర్యములకొరకు వెచ్చింపవలసినదని మరొకందరును నూచించిరి. రెండవవిషయమును గురించి నేనిపుడేమియును నుకునకు నిలువనమును పల్లెటూళ్లకొరకు వెచ్చించుటయే నాయభిప్రాయము ఆదాయమును చాలభాగము పల్లెటూళ్లనుండియ్యవచ్చును. అందుచే పల్లెటూళ్ల ప్రజల సౌకర్యముల కొరకు అధికముగ వెచ్చింపవలసిన బాధ్యత వనవైగలదు.

ఎస్. సత్యమూర్తిగారు:—పి. ఈ విషయము నిష్పత్తికి దౌర్విజానగలిగితిరా? (వ్యవస్థా సానములనుండి నినుకు వివరము కేకలు).

పానుగల్లు రాజాగారు:—నేనిప్పుడు తెలిసికొనలేదు. 1922 సం॥ననే తెలిసికొంటిని. ఆసంవత్సరముననే పల్లెటూళ్లలో బాట సౌకర్యములకొరకును నీటి సౌకర్యముల కొరకును వైద్య సౌకర్యముల కొరకును విద్యాసౌకర్యముల కొరకును స్కీముల సేర్పరుచితిమి. ధనలేమిచే రెండు వత్సరములవరకావిధానముల నాచూలో పెట్టుటకు వీలుకలుగక పోయెను పిమ్మట విధానముల ననుసరించి 309 వైద్యశాలల సేర్పరుచుట కేర్పాటుచేసితిమి అందు 215 వైద్యాలయములు తెరువబడి పనిజేయుచుండెను పల్లెటూళ్లలో చాల నూతులకవిచ్చించితిమి. ఇంతయు, చాల ఆర్థిక ఇబ్బందులపయమున నొనర్చితిమి ఇప్పుడు రాష్ట్రీయకప్పములు తొలగింపబడెను. చాలధనము నిలువయున్నది. అందుచే మంత్రివర్గమువారికార్యముల కింకను ఎక్కువ గ్రాంటులపడిగ పనులకు విరివిగ సాగించుట కవకాశము గలదు. (జస్తిసుపక్ష స్థానములనుండి కరతాళ ధ్వనులు, వినుడు వినుడను కేకలు).

అన్యము:— గౌరవనీయ సభ్యుడు ఉత్పరావాక్యముల బలుకవచ్చును గాని కరతాళ ధ్వనుల జేయరాదు.

ప్రశ్నోత్తరములు

రాష్ట్రీయునందలి తొమ్మనివారణ

పి. ఆంజనేయులుగారు:—(1) గుంటూరుజిల్లా మొరక తాలూకాలయందు రాష్ట్రీయులలో నితరజిల్లా మొరకతాలూకాలయందు రాష్ట్రీయులలో యితర జిల్లాలయందు కరవు వ్యాపించియున్నదని ప్రభుత్వమువారికి దెలియునా? (2) ప్రభుత్వమువారు యేమోపకమనకార్యముల ప్రారంభించెదరా? ఏయే జిల్లాలలో? (3) ప్రస్తుతమున్న కాటకనివారణనిధి యేమాత్రము గలదా?

ఉ. — యామనునగా తిండిలేక మాడడమని యర్థముగా— ఈ రాష్ట్రీయునందలి పరిస్థితు లెచ్చటను లేవు. (2) కఠినువులము ప్రకారము ఉపసమనకార్యముల జరుపనెంచలేదు. కాని అవసరము స్థలములలో గ్రామపునరుద్ధరణకార్యములకు ఋణము లొసంగుటకు స్థానికసంఘములకు గ్రాంటు లొసంగుచున్నాడు. (3) 1927 ఏప్రిలు 1 వ తేదీనకి నిధి యందు గూ 30,55,856 లు ఉండెను.

పి. శివరావుగారు:—బల్లారిజిల్లాబోర్డువారు పేదవారికి పనిగల్పించుటకై కొన్నిపనులు చేయించు చున్నారు. అవటకుని తక్కువగనున్నను చాలమంది పేదవారు పనిజేయుచున్నారని దీనిబట్టి బల్లారిజిల్లాలో కరవున్నదని తెలియుట లేదా?

గా. మార్ల బ్యాంకుగారు — ప్రభుత్వమువారు జిల్లా బోర్డువారికి కొంతసామ్యుచ్చి పేదవారికి, పనుల కల్పించగోరిరి. కఠినువు చట్టమునందు నూచింపబడిన పరిస్థితులు అచ్చటలేవు.

పారిసర్వోత్తమ రావుగారు:— వస్త్రములు లేకుండుట చే ఏయే గ్రామములకు నవ్వుముగనినదో తెలిసికొనుటకై కల్పరులవద్ద రిపోర్టుల దెప్పించెదరా?

గా. మార్ల బ్యాంకుగారు:— గా. సభ్యులు చెప్పినవిషయము కల్పరులకు దెలుపుటకు నా కభ్యంతరములేదు.

కాశీశ్వర రావుగారు:— ఈ రాష్ట్రీయులలో కరవుగా నున్న స్థలములలో జరుపవలసిన పనులగుర్చి యేస్కీము ననుసరించుచున్నారో దెప్పించెదరా?

ఉ. — అన్నిజిల్లాలయందు ఒకరికిగ నే పని జరుగుచున్నది.

పశువును ఉచితముగ మేపుకొన నిచ్చుట

పి. ఆంజనేయులుగారు:— యామము గల జిల్లాలలో రిజర్వుఅడవులందు పశువు లుచితముగ మేపుకొనుట కనుమతింపగోగను వెచ్చించవచ్చుననికొనిరా? ప్రభుత్వమువారు లేమి ఉత్తరవు జేసిరి?

ఉ. — అట్టి నిన్నపము లేమియు రాలేదు. కరవువల్ల ముప్రకాంము కల్పరులు రిజర్వుఅడవులను ఉచితముగ పశువులమేతకు విడుదలయ్యును పంటలుపోయిన జిల్లాకల్పరుల కా విషయము జ్ఞాపకము జేయవలసివచ్చును.

ఆదినారాయణరెడ్డిగారు:— నూజురులు వస్తేనే అడవులలో ఉచితముగ మేపుకొననంగీకరింతురా? లేక తమంత తామే అనుకు తిందురా?

గా. మార్ల బ్యాంకు:— కొన్నికొన్నిచోట్ల తమంత తామే అనుకు తిందుచుండురు

గుత్తిలో అదనపు పోలీసు

కె. కోటిరెడ్డిగారు — అనంతపురజిల్లాలో పెద్దమాడు పూరు, గుత్తిగ్రామములందు అదనపు పోలీసు నింకను ఉంచవలసిన అవసరముగలదా?

ఉ. — తిరిగి ఏప్రిలు మాసములో ప్రభుత్వమువారు అదనపు పోలీసునుగుర్చి విచారించుదురు. అప్పటికి జిల్లామేజి. స్ట్రీటుగారి వద్దనుండి రిపోర్టు వచ్చును.

దత్తమండలములలో పంటలు పోవుట

కోటిరెడ్డిగారు:— దత్తమండలములలో వస్త్రములు లేనందున పంటలు పోయినవి. ప్రజల కరవులుబుచ్చింది తొలగించుటకేమి యేర్పాటులు జేయవలసి?

ఉ. — బల్లారిలో రాయదుర్గ, బల్లారి, ఆటూరు, ఆదోని తాలూకాలలోను గుత్తి, తాడిపత్రి తాలూకాలయందు, అనంతపురంలో గుత్తి, తాడిపత్రి తాలూకాలయందు, కర్నూలు జిల్లాలో పత్తి కొండ తాలూకాయందు కొన్ని గ్రామములందు హింగరి (కడపటి) పంట పోయినది. కర్నూలుజిల్లా మాధాపురం తాలూకాయందు, కడపజిల్లాలో కొంత భాగము చెడినది. బల్లారి, అనంతపురం జిల్లాలలో ఆము గ్రామములందు భూమిస్తు, ఋణముల నాయదా మొత్తముల వసూళ్లు తాత్కాలికముగ నిలుపుజేయబడెను. ఋణముల నొసంగుచున్నారు. లోకలబోధ పనులను ప్రారంభించిరి. కర్నూలు ఋణములకొసంగుట, అడవులలో ఉచితముగ పశువులకి

మీర నొసంగుట తప్ప వేరేమి ప్రత్యేకపుటెన్నయు లేదు. కలకత్తాగారి రిపబ్లికన్ రాజకీయమునది. కడపలో మైనరు ఇరిగేషను పనులు, గ్రామములలోని పనులు ప్రారంభింప జరిగిరి.

శాసనసభలో ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయ ప్రాతినిధ్యము

ఎ. కాశేశ్వర రావుగారు:— శాసనసభకు నియోజక వర్గములలో నొకటిగా ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయమును చేర్చునది నని రిజిస్ట్రార్ గారు నూచింపగా, శాసనసభలో విశ్వవిద్యాలయ ప్రాతినిధ్యముగూర్చి (సభ్యుల) నియమించుటగూర్చి గత రద్దుగారు విచారించుచున్నది (2) దాని ప్రకారము శాసనసభలో ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయమునకు ప్రాతినిధ్యమునంగెదరా?

ఉ:— విశ్వవిద్యాలయము తరపున శాసనసభకు ప్రతినిధిని నియమించుటనగూర్చి విచారించుచున్నది ప్రకటించబడెను. (2) గవర్నరుగారు తేయవలసిన నియమావళి తేలిక.

సెనెటుమందిరనిర్మాణము

ఎ. కాశేశ్వర రావుగారు:— ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయమునకు బెజవాడలో సెనెటు మందిరనిర్మాణమునకు ప్లానులు ఎప్పి మేటులు తయారయినవా? (2) పని ఎప్పుడు ప్రారంభింప జరిగిరి?

ఉ:— చిత్త ఇంజనీరుగారి కాంప్లయమునందు ప్లాన్లు ఎప్పి మేటులు తయారయినవి. (2) విశ్వవిద్యాలయము అధికారులు వివరములు నూచించెదని ఎదురు జూచుచున్నారు.

జర్నలిస్టుల భారతీయులు

చీనాకు భారతీయల సంపుట పాడిగాదరుట

భార్యభర్తలకు జైలునులేఖి యిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:— మధ్యయుగపులో నివసించు భారతీయులందఱును, హిందూసంఘమువారు బెల్లెనులో ఫిబ్రవరి 2 వ తేదీన ప్రత్యేకముగ సమావేశమై చీనా పరిస్థితులను చర్చించి ఇట్లు ఏకగ్రీవముగ తీర్మానించిరి మధ్యయుగపులోనున్న హిందూసంఘమువారు చీనాసోదరులపట్ల సానుభూతిగలవాడై తమస్వాతంత్ర్యముకొరకు పోరాడుచున్న చీనావారిపై భారతీయసంఘము నిరసించుచున్నారు. భారతీయులు, భారతీయకులు అవమానకరముగా తమని అప్రజేయనటుల ప్రయత్నించుటయేగాక సమైక్యములు, బ్రిటిషుసంఘములను బహిష్కరించుట, చీనాకులపై బ్రిటిషు ఇండియాను ప్రభుత్వమువారు భారతీయలను పంపించుటను జేయవలెనని కోరుచున్నారు.

పొరుగువారుల చీనావారులను పంపించుటయేగాక మునుకు పొరుగులను, కొంగులు భారతీయసంఘమువారు సామ్రాజ్యకాంక్షగల ఆంగ్లేయులతోనూడి సహాయము చేయుట లజ్జాకరమైనదని, ఎంతయుగర్హింపబడునా. ఈసంస్థానాధీశ్వరులు తమపరిశ్రమను, బానిసప్రవృత్తిని, గ్రహించునటుల ప్రజలు తమ సభలములముగ ఆక్షేపించవలెనని కోరుచున్నాము.

చీనా అతిథులు ఈ తీర్మానమును విని సంతసించి వంద నమస్కరించిరి. హిందూసంఘమువారికి, చీనాతరపున, భారతదేశనాయకులు, ప్రజలు, భారతవిద్యార్థులందఱును నమలు జరుపునటులజేయ లేకన్న చీనాచారిత్రిమున, వారితీర్మానము విరసాయిగ లిఖితమైయుండును. చీనావారు తమస్వాతంత్ర్యమునకై పోరునపుడు భారతవిద్యార్థులు తమకుతోడుగా నిలబడి తమ జ్ఞాపకమునుతోసికొనుదు. ఇండియాగూడ స్వాతంత్ర్యమునకై పోరునపుడు చీనా తోడ్పడుకాలము వచ్చుననిరి.

సుప్రవాదిగారి రాజీనామా

కలకత్తా, మార్చి 5:— కలకత్తా డిప్యూటీ కమిషనరు యన్. స. ప్రవాదిగారు రాజీనామ ఇచ్చిరని ప్రేర్కనము ప్రకటించబడినది. వీరిచర్యను పరిశీలించుటకై నియమించబడిన విచారా సంఘమువారి నిర్ణయము ననుసరించి సుప్రవాదిగారు ఇచ్చినట్లు తెలియుచున్నది. బుధవారమునకు కార్పరేషను సభలో ఈ విషయమై చర్చజరుగును. (ఫ్రీ ప్రెస్)

దక్షిణాఫ్రికా పరిస్థితులు

ఆంధ్రానుగారి తంతివార్త

బొంబాయి, మార్చి 4:— జోహాన్సుబర్గముండి సి. యఫ్. ఆంధ్రానుగారి క్రింది తంతివార్తపంపుచున్నాడు:— నేనుమా రిజిస్ట్రార్, మ్యాకాలి, ప్రిటోరియానగరములను వెళ్లియుంటిని. ఈనగరములవారందరు ఒడంబడికను ఆమోదించుచున్నారు. డిర్బన్, జోహాన్సుబర్గ నగరములందు భిన్నాభిప్రాయములు ప్రబలుచున్నవి. దక్షిణాఫ్రికా కాంగ్రెసు మార్చి 12 వ తేది జరుగును. గాంధీమహాత్ముని నూచించుననిరించి కాంగ్రెసునందు ఈ ఒడంబడిక ఆమోదించబడునని తోచుచున్నది. (ఫ్రీ ప్రెస్)

ఆన్ త్తడార్

ఉబ్బసము

తక్షణమే కుదురును

మద్రాసులో ఈ వ్యాధిచే బాధపడుచున్నట్టి వారి కందరికిని ఒక సుస్పష్టమైన దీనిని రుజువు చేయును.

“మద్రాసునందు ఉబ్బసవ్యాధిచే బాధపడుచున్నట్టి ప్రతి జోగియు పూర్తిగా నా బాధ్యతైన నే నాయాచికిత్సను అవలంబింపును” అని డాక్టర్ ఆర్. చిఫ్ మాన్ గారు (సెంటులూ యిన్ కాలేజ్ ఆఫ్ మెడిసిన్ పట్టద్రుడు) వ్యాధిగ్రస్తులందరికిని తెలియపరచుచున్నారు. “వ్యాధి ఎంత తీవ్రముగా నున్నను, మొండిగా నున్నను లేక దీర్ఘకాలముండియున్నను, ఆన్ త్తడార్ లేక ఆన్ త్తడార్ సిగరెట్లు తక్షణమే గొర్రునుగ్గరి గించుననియు, మామూలుగా 10, 15 నిమిషములలోను, అయితే ఎప్పుడును నిమిషములకాలమునందే వ్యాధిచదుర్చుననియు” కూడ ఆయన తెలుపుచున్నాడు. తగిన నివారణ లేదని నిరాశతోను ఇట్టి వేలకొలది ఉబ్బసవ్యాధిగ్రస్తులకు ఈ రెండుమి ఎంతమంచిచేసినది వీరికి తెలియును. దీనివిషయమై సమృద్ధమును గలగించుటకు యిండియాలో దీనిని వాడనట్టివారలలో ఎవరికైనను ఒక చిన్న ఆన్ త్తడార్ పాల్లమును అందిజేయుటకై ఆయన ప్రత్యేక పంపులను గావించియున్నారు. ఈ ప్రకటనను చూచిన రోజునములలోగా మీరు సమీపమునందుండి కెమిస్టు షాపు, లేక పేటెంటు డ్రగ్స్ షాపులను వారివద్దగాని అడిగిన యేలాటిఖర్చులేకయే ఇనాముగా దొరకును. సాంపెలకుగాను మీరు యే కెమిస్టు షాపు లేక వర్తకునియైనను అడిగినచాలాను ఇట్టి ప్రత్యేకనిదర్శనము తప్పక సమృద్ధమైన రూపును కలిగించునని డాక్టరు చిఫ్ మాన్ గారి అభిప్రాయము. నిజముగా ఇదిగకు గురముకలుగక నిరాశచెందిన వేలకొలది ఉబ్బసవ్యాధిగ్రస్తులకు గల దురిభిషానమును పోగొట్టుట కిది యొక శ్రేయము. ఇతరవోట్లలో నుండునట్టివారు లేక కెమిస్టు షాపులవారు మునుందుండునట్టివారు ఇదేమాదిరిగా సమాన డ్రగ్స్ షాపును ఇనాముగా బడయుటకై వారివారికి వేరు, విలాసమును తెలుపుచూ మాడుకొరకు తపాలబిళ్లలను డాక్టర్ ఆర్. చిఫ్ మాన్ షిప్, నెం 15 నుంకురామకెట్టిపిడి, మద్రాసుకు పంపిన చాలును.

WANTED.

All over the Madras Presidency, and Native States

- (1) Organising Inspectors for every 3 Dts. on Rs. 150-10-200 plus 125 allowance. (2) Supervisors on Rs. 50-5-75 plus 25 allowance

Organising Inspectors already appointed for.

- (1) Nellore, Guntur, Kistna. (2) Madras, Chingleput, N. Arcot. (3) Ramnad, Madura, Tinnevely (4) S. Arcot, Pondicherry.

V. S. RANGARAO,

Branch Secretary.

(Office located in the building of Mr. Lingamallu Ramachandrarao Near Govt. Hospital.)

80 సంవత్సరములుగ ప్రసిద్ధిగాంచిన వైద్యారత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యులవారి

భృగువటి

(శైవగోగములకు సంబంధించి)

భృగువటి మనుజుల మూత్రమార్గమునుండి ప్రవించుచుండేను తెలుపు ఎరువు పసుపు శైవగోగములను మొదలంటి వివరింపజేయును. భృగువటి మూత్రమార్గపు మంటలు, నరములు బిగదీయుట మూత్రము బొట్టుబొట్టుగా పడటం, శైవగోగముల కిది ప్రసిద్ధిచెందినది. క్యాటలూను కోరువారికి ఉచితముగా పంపబడును.

ఆయుర్వేదాశ్రమం

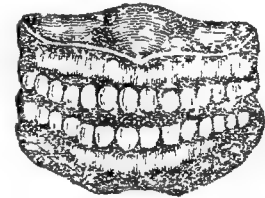
151 గోవిందప్పనాయునివీధి.

(బాంచి, 188 బ్రాడ్వే, పోస్టుబాక్సు 287 మదరాసు. మా ఏజంట్లు:— కొంపెల్ల రామమూర్తిగారు నరసాపురం.

విద్యుచ్ఛక్తి యంత్రముల సహాయముతో ప్రస్తుతపద్ధతి ప్రకారము ఏర్పాటుచేయబడిన స్థలము డాక్టరు జె. సి. మోడి

బొంబాయి ఫోర్టు ఆస్పత్రి డెంటాల్ నర్స్, 90 వాలాజారోడ్డు, (గవర్నమెంటు భవనమునకు ఎదుట) మాండురోడ్డు, మద్రాసు.

పై యోరియాకు విద్యుచ్ఛక్తిచే చికిత్స చేయబడును. పూర్తి నెట్టు దంతములు ధర రూ. 10, రూ. 1 యకు ఇన్ డెక్ట్ కా చేసి బాధలేక దంతములూడదీయబడును. పాచిని తీసి దంతములను శుభ్రపరచుటకు చార్జి రూ. 5, చిగురులనుండి వచ్చునట్టి చీము రక్తములకు డెంటాల్ డ్రగ్స్ షాపు బుడి 1 కి ధర రూ. 0-8-0 అమెరికన్ డెంటిస్టువస్తువులకు మావస్తువులు తీసి పోవునని రూపించు వారికి ప్రేకము వాపసు చేయబడును. అన్ని పనులకు పూచీ కిఖితరూపముగా యివ్వబడును. ప్రతి దినము పగటియందును రాత్రియందు సదా తెరచియుండు బడును. సలహా ఉచితముగా నివ్వబడును. ఒక అణా తపాలాబిళ్ళ పంపిన మా అందమైన క్యాలండరు యివాముగా పంపబడును.

ఆంధ్ర శబ్దచింతామణి

వ్యాఖ్యానము

కర్త:— పారనంది రామశాస్త్రిలుగారు

ఆంధ్రవ్యాఖ్యానమునందలి ప్రథమకవి యగు నన్నయ భట్టారకుడు రచించిన ఆంధ్రవ్యాకరణమున కిది చక్కని తెలుగు వ్యాఖ్యానము. అనేక ప్రాచీన భారతప్రతులను విమర్శించి నన్నయభట్టు మూత్రములకు సంస్కృతాంధ్రములందు ఆంధ్ర భారతీయముల సుదాహరించుచు వ్రాయబడిన అపూర్వముగా వ్యాఖ్య. ఆంధ్రశబ్దచింతామణి నన్నయకర్తృకము కాదనువారి వాదములన్నియు సప్రమాదముగా ఖండింపబడినవి. భాషా నేపకు తెల్లరు ముఖ్యముగా చూడదగిన విశేషము లెన్నియో కలవు.— నెల 0-12-0. పోస్ట్ పేజీలు

మీ సేవకు. ఆంధ్రపత్రిక

క. గంగాకెట్టిపిడి, మద్రాసు.

ధీర్ఘ కబుర్లు

రాజకీయ ఖైదీలు విడుదల చేయబడుదురా?

ఎజ్జిక్యూటివు కాన్సిలు డిమాండు 15 ఆణాలుండ వలయును!

ధీర్ఘ, మార్చి 4:— పోమవరమునాడు భారతశాసన సభలో బెంగాలు రాజకీయ ఖైదీల విడుదలపై హోంమంత్రి ఒక ముఖ్యమైన ప్రకటన గావించెదరని సభ్యులు తలచుచున్నారు.

ఎజ్జిక్యూటివు కాన్సిలు డిమాండు

నూతన నిబంధనల ననుసరించి ఏడిమాండును కూడ సంపూర్ణముగ నిరాకరింపవలయునని ఉపపాదించుటకు పీలురేదు. అందుచే ఎజ్జిక్యూటివు కాన్సిలు డిమాండునందు ఒక్కడి-పాయి మాత్రమే యుంచి మిగత మొత్తమును తీసివేయవలయునని జాతీయపక్షమువారు తీర్మానించుకొనిరి. ఇట్టి ఉపపాదనము జయకరుగా రుపపాదించెదరు. డిమాండునందు 15 ఆణాలు మాత్రమే యుంచి మిగత మొత్తమును తీసివేయవలయునని కాంగ్రెసు పక్షమున శ్రీనివాస ఆయ్యంగారు ఉపపాదించెదరు.

అన్ని పక్షములవారు కలసి బడ్జెటునందలి ముఖ్యవిషయలపై చర్చజరుపునట్లు తగు కట్టుదిట్టములు గావించ ఉద్దేశించుచున్నారు. బడ్జెటు డిమాండుల చర్చకై నిర్ణయింపబడిన కాల పరిమితి ముగియులోపుగ అన్ని ముఖ్యవిషయముల మీదను చర్చ జరుగవలయునని పక్షపు నాయకుల ఉద్దేశమై యున్నది. మొదలు ఎజ్జిక్యూటివు కాన్సిలు డిమాండుపై చర్చ పలు పవలయునని కాంగ్రెసుపక్షమువారు దుద్దేశించుచున్నారు. ప్రభుత్వమువారు ఈ ఏర్పాటును ఆక్షేపించినను అధిక సంఖ్యాకులు ఆమోదించిన అధ్యక్షుడు కార్యక్రమమును తగువిధమున మార్చవలయును.

రేషియోనమన్య

రేషియోనమన్యవిషయమై తమ కిష్టమువచ్చినవిధమున సమ్యక్తులని సగుటకు కాంగ్రెసుపక్షమువారికి సంపూర్ణ స్వాతిత్య మివ్వవలయునని దివాను చమణులూగారు వరి రిగురు కాంగ్రెసు కార్యసంఘమునకు విన్నపముపిరి. కాంగ్రెసు కార్యసంఘమువారు నిన్నటిదినము సాయంకాలము సమావేశమై ఈవిషయమై చర్చపరిపరచియు 16 పెన్సీలరేషియోను కాంగ్రెసుపక్షమువారు ఆమోదించవలయుననియు అందుకు అనుకూలముగ కాంగ్రెసుపక్షపు సభ్యులు సమ్యక్తులని సగువలయునని తీర్మానింపబడినది తెలియుచున్నది.

జాతీయపక్షమువారుకూడ 16 పెన్సీలరేషియోను ఆమోదించి దానిని పార్టీసమన్యగ గైకొన ఉద్దేశించుచున్నట్లు తెలియుచున్నది.

బడ్జెటుచర్చ ఏర్పాటులు

బడ్జెటుచర్చకు ఇంకను ఎక్కువదినముల నివ్వవలయునని నేటిదినము భారతశాసనసభలో శ్రీమాను శ్రీనివాసయ్యంగారు కోరిరి. ప్రస్తుతము 5 దినములుమాత్రమే ప్రత్యేకింపబడినవి. 5 దినములు చాలననియు 11 దినములు లండవలయునని ఆధ్వం గారు కోరిరి.

ఆంగ్లేయుల నాయకుడగు సర్ వార్టరు విల్సనుగారు కాంగ్రెసు జాతీయ స్వతంత్రపక్షముల నాయకులను ఆహ్వానించి బడ్జెటుచర్చ విషయమై ఆవలంబించవలసిన ఏర్పాటులనుగురించి ఆలోచించిరి. అనవసర దీర్ఘ ఉపన్యాసములను సగు పద్ధతిని విడనాడి అన్ని పక్షములవారుకలసి నిర్ణయించుకొను సవరణనే ఉపపాదించవలయునని తీర్మానింపబడినది. ఎజ్జిక్యూటివు కాన్సిలు గ్రాంటుకు ఒకదినము, ఆర్మీ ఎస్టేమేటులకొకదినము, నల్లమందు ఎక్స్ సైజురేటులకొకదినము వినియోగంప తీర్మానింపబడినది. ఎజ్జిక్యూటివు కాన్సిలు గ్రాంటును ఆధారముగ గైకొని సంస్కరణముల విషయమై చర్చను ప్రతిపాదించ ఆంగ్లేయ సభ్యులకూడ తోడ్పడెదరని తెలియుచున్నది. (ఫీ ఫెసు)

నికరగ్యా చిక్కులు

మానగ్యా, మార్చి 1:— లిబరు నేపల నేనాథిపతిని సంరంభమును మానునట్లుల జేయుటకు ముగ్గురు నికరగ్యా ప్రముఖులు రేగిరి. మధ్యవర్తిత్వమున - కొప్పకొన్న యున్న పేడిట్టెట్టువారు నేర్పుగ ఎన్నికలు జరుగుట కభ్యయమొసగదర నియు చేతములో విశ్వరూపు తులమాగునట్లుల జేపెదరనియు పేరు ఆధయ మొసగుచున్నారు. ఈరాయకారులలో ఇద్దరు ధనమై పేడిట్టెట్టు నాకాదాధికాధి భగభధు.

మొదటిరకము సీమకమలములను అతి తక్కువ ధరలకు నేరుగా తెప్పించునట్టివారైన

బాపాలా అండు కో.

టోకు చిల్లర సీమకమలముల వర్తకులువద్ద నుండియే కొనుడు

మేము పెచ్చలూ, ప్రాచీరకము వజ్రములు, ఆణిముత్యములు మొదలగువాటిని క్రయమునకు తీసుకొనెదము 80, టంకశాలవీధి, పార్కుటౌను, మద్రాసు.

బి. ఎ. రైల్వే సమ్మె

రాజీయగ్నములు విఫలమగుట

ఏజంటుగారి ప్రకటన

కలకత్తా మార్చి 4:— బెంగాలు నాగపూరు రైల్వే ఏజంటు గారు యీ దిగవరితి ప్రకటించుచున్నారు:— భారతీయ కార్మికసంఘపు ప్రతినిధులును ఏజంటుగారును కలసి మాట్లాడు కొన్నదానికి ఫలితముగ కార్మిక సంఘాధ్యక్షుడు యీ దిగవ మరతులను చెలిపెను:—

1. సమ్మెకట్టినవారి నెవరిని పింపింపరాదు. (2) మోటరు జేయువారికి కనీసము రెలకు రూ 15 తీతముండవలెను. (3) రూ 80 తీతముగల వారందరికి నూటికి 20 వంతున, రూ 80-100 లోనివారికి నూటికి 10 చొ॥ తేతనాభివృద్ధి జేయవలెను. (4) పనిలో తొలగించినవారిని తిరిగి పనిలో నుంచుట (5) సమ్మెకాలములోనికొని యిచ్చుట (6) ఇతర నానునాభి ఇచ్చుటలు.

ఇట్టివరతులను కోరినచో నవి నిరాకరింబడుటకే చేసి యుండురు. ఇంకేమిటాలో ప్రస్తుతపరిస్థితుల ననుసరించి తమ కంపెనీ ఉద్యోగులకు న్యాయమగవరతులపై పనులలో నియమితులని రైల్వేవారు యిదివరకు చెలిపియుండిరి. పని సాగుటకై క్రొత్తవారిని కొందరిని నిరముగను కొందరిని తాత్కాలికముగను నియమించడమయ్యెదది. క్రొత్తవారు బాధగ పని జేయుచుండుటచేమట్లు ఇదివరకు కన్న బాధగ నడచుచున్నవి. మెయిలు ప్యాసెంజరు రైల్వే సుమారు సకాలముననే బోవుచున్నది. గూడ్సుబండ్లు సంఖ్యగూడ హెచ్చుచున్నది.

పోలీసువారికి ఒకపాతము లేదు

పాట్నూ మార్చి 4:— సీహుబెరిన్సా రాష్ట్రముపాలీసు ఇన్ స్పెక్టరు జనరలు సమ్మెచూర్చి అందు పోలీసుర్యకూర్చి ప్రకటన గావించిరి. సమ్మెదారులను పాలీసువారు ధయ పెట్టుచున్నారనివదంతులగులపు. ఖరచ్చులలోనున్న డిప్యూ ఇన్ స్పెక్టరు జనరలుకిగాని రైల్వే పోలీసునూప ప్సెంటుకుగాని నాయ. లవదగ మండి అట్టిసిర్యములు రాలేదు. పోలీసువారు ఎవరియెడలను పక్షపాతిము లేక తలపసుగ నున్నారు. వైగా సమ్మెదారు లే ఖర్చా ఆద్రా స్టేషనులలో నింకను రైల్వేలో పనిజేయుచున్నవారిపై రాళ్లుబువ్వి బురద, అశుభము పోసి పింఁగించుచున్నారని ఫిర్యాదు వచ్చెను. రైల్వే అధికారులు పోలీసువారు సంగక్షించుటకు సంతరించుచు, యింకను పోలీసువారు చేయవలసినంత జేయలేదనుచున్నారు. గాన పోలీసువారు ఏపక్షమునకు ప్రత్యేకాభిమానము జూపలేదని యీ ప్రకటన చెల్పుచున్నది.

ఖర్గపూరులో సిత్తి

ఖర్గపూరు మార్చి 8:— నాయుడుగారు ఉపనాసదీక్ష ముగించిరి. గంగాధర రావు ముంజి గారు మాడుకోజులనుండి ఉపవాసము చేయుచున్నారు. కార్మికసంఘాధ్యక్షుడు ఏజంటుగారు కలసి మాట్లాడిరి. ఏజంటుగారంప ప్రకటనను కేంద్రసంఘమునా రాలోచించుచున్నారు.

చక్రధరపూరు నెయినిపూరు నాగపూరు బిలాసపూరు ఖరగపూరు పాలీసురు ఆద్రా భుజడి భాగాజిలాలలో సమ్మెకట్టు దిట్టముగ జరుగుచున్నది. సమ్మెదారులు కాంతముగనున్నారు. ఖర్దాలో 144 సెక్షను అమలులో నున్నది.

హిందూసభ పేటిల అన్యాయము జరుగుట

లాల్ లజపతిరాయిగారు ఇట్లు తంఠినంపుచున్నారు? కార్మికసంఘమునకు ప్రతిహేతులను హిందూసభవారిచర్యన్యాయ మైనదికాదు. నా పేరునుగూడ అనవసరముగ ప్రకటించుచున్నారు. సమ్మెదారులయెడ నాకు సంపూర్ణసానుభూతిగలదు

సానుభూతి

నాగపూరు, కలకత్తా, ఇండోరు బొంబాయిగనములలో కార్మికులు పథలుచేసిరి. ఎ.కొ. రైల్వే సమ్మెదారులయెడ సానుభూతి చెల్పుచు తీర్మానించిరి.

చింతామణి నాటక ప్రదర్శనము

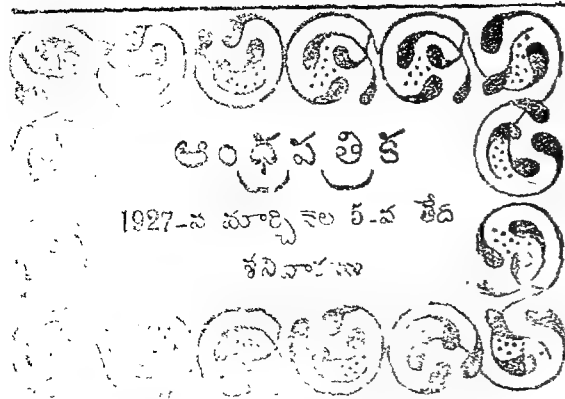
కడచిన గురువారము సాయంత్రము మదిరాగు హిందూ థియేట్రాలో హైస్కూలులోని ఆంగ్లవిద్యార్థులు సొంద ర్యములూలో ఖాళీకవి కాన్లహరి నారాయణరావుగారు రచించిన చింతామణి నాటకమును స్కూలునిధి సహకారమున ప్రదర్శించిరి. చిన్నవారైనను పాత్రధారణ మందీవిరకెన్నడును పాల్గొననివారైనను మొత్తముమీద నాటకమును బాగుగా ప్రదర్శించినందుకు చాల సంతరించుచున్నారు

ఈ నాటకములో ముఖ్యపాత్రలను ధరించిన విద్యార్థుల గురించినవి కొంచెమెక్కువగ చెప్పదలంచితిని. బిల్వముంగళుని పాత్రను ధరించిన కొడాలి చంద్రహాశ్వరరావుగారు మొదటి నుంచి చివరవరకును పవనము చెప్పటలో అర్థగౌరవమును చాటించి ఆ మాసమయములందాయా భావములను చక్కగా ప్రకటించి నైపుణ్యముతో నటించిరి పద్యములు వదులుటలో మొదలునంత సమర్థత గనబరచకపోయినను నాటకము సగమైన తరువాత సభిలోని వారందరు మెచ్చునట్లుగా గొంతెత్తిపాడి ఆనందమును గలగజేసిరి. ముగ్యముగా వీరు చింతామణి ప్రసంగించుటట్లు రాధయెడల నిరాచరచూపు సమయమునను తలకై మర్రామునకు వాబోవునప్పుడు చక్కగా ప్రదర్శించిరి. చింతామణిపాత్రను ధరించిన శ్రీపతిగారు కూడ చూపగలంపరు నేగ్రీవముగ మెచ్చునట్లుగ నటించిరి. వనము చెప్పటయు పద్యములు వదులుటయు బట్టిచూడ చంద్రహాశ్వరరావుగారి కున్నంత వీరికి భాషాజ్ఞానము లేనట్లు కనబడినను భావప్రకటన మన వారితో సమానులనియు నొక్కొక్కప్పుడు వారికంటె నెక్కుడనియు కూడ చెప్పవచ్చును. అనవసరముగా రాగమును జేచక శ్రావ్యముగ పద్యములు వదిలి వినువారల నానందింపజేసిరి. విటుల నాకర్షించ విషయమున వేళ్ళచాకనక్యములను వీరు చక్కగా చూపినవి చెప్పనవచ్చును తక్కిననటకుల విషయమై అంతగా చెప్పవలసినదేదీయు లేదు క్రొత్తగా నాటకమునందు వేషధారణ మునర్చిన వారిలందరే వీరియందు ఒప్పులకన్న తప్పులే ఎక్కువగా నున్నట్లు కనబడినది. కానివారుకూడ తమ క్షేపితావర్ణముల వినియోగించి ప్రదర్శించినందుకు చాలసంతరింపవలసి యున్నది. సుబ్బికెట్టికేమము వేషవారు తమబొంగరు గొంతుకే నందరిని నవ్వించిరి. రాధాదామోదరుల వేషముల ధరించినవారు తమకేక్కిను చనలేక నటించి ప్రదర్శనమునకు పన్నె చెచ్చిరి. మొత్తముమీద కొంతవరకు పాత్రాచిత్యమును బోషించినది నాయికానాయకులనియే చెప్పవచ్చును. నాటకము గొప్పదైనను ప్రదర్శించిన వారు బిల్లలైనను నాటకము జయప్రదముగనే కొనసాగినది. కాని నాటకముసగములో ఎత్తక్కినదీపములన్నియు నారిపోవుటచే కొంచెమునేపు హాల్లో కోలాహలమయ్యెను. దీపములు తిరిగి వెలిగినలేదవారత నిర్విఘ్నముగ సాగెను.

థియేట్రాలో హైస్కూలు విద్యార్థులు ఈవిధముగ నాటకమును ప్రదర్శించి పాఠశాలమూలసమయము సహాయము చేసి మూలధనములేక మూలబడచున్న తక్కినపాఠశాల లన్నిటి కిని దారిజూపిన తలంచెదము. సుమారు 400 రుప్య రాబట్టి యుండునని యూహించెదము. ఈవిధముగ వారు నాటకకళ విశారదు లగుటయేకాక పాఠశాల సుధరింప ప్రజాసేవజేయుట చాలకొనియాడ తగియున్నది. ముఖ్యముగ ఆంగ్లవిద్యార్థులే ముందంజ వేయుటచే ఆంగ్లముకు మరింత సంతసముగా నుండునని తలంచెదము.

అమెరికను సౌకాదళము

వాషింగ్టన్, మార్చి 2:— ప్రెసిడెంటుగారి కిష్టము కున్నను కాంగ్రెసువారు క్రొత్తగ మాడుక్రాయిజరులను గవలెనన్న విషయమును మోలిడ్లిగారు అంగీకరించుచు నాకాచర్యమును ఆమోదించిరి.

ఆంధ్ర ప్రదేశ్

1927-వ మార్చి 25 వ తేది

శనివారము

విలివరీ ఖర్చు

చివరి భాగము

విలివరీ ఖర్చు గూర్చి అధికార సభ్యులు వారి యభిప్రాయమును, భారత శాసనసభలో చెల్లించిన నిశ్చయములు, అత్యంత జోరగానీ, ఇంచీకేపు కమిటీవారు గావించిన సిఫార్సుల ప్రకారము, విలివరీ ఖర్చు ఏబది కోట్లను మించిపోవదు. ఖర్చు సంతరించుకొను తగ్గించుట ఇండియా ప్రభుత్వమువారి విధియై యుండెను. కాని, ఇంచీకేపు కమిటీవారి సూచన అందరాని కోర్కెయనీ, సైన్యాధిపతి భారత శాసనసభలో బహిరంగముగా చాటెను. వీరికి పూర్వము బని చేసిన రాష్ట్ర ప్రభుత్వమును యిటులనే తీరవ్వరించిరి. హిందూ దేశరక్షణ కుద్రవ మునుపని తోచినచో, ఇంచీకేపు ప్రభుత్వ ఇట్టి సూచనను గావించియున్నది. ప్రస్తుతపు సైనికపు ఏర్పాటుల సేమాత్రము తగ్గింప వలెదనియు, కనీసపు ఖర్చును మాత్రమే తాము గావించుచున్నామనియు, సైన్యాధిపతి చాలాట ఎంతవంతయో యూహించుచున్నాడు. ఏబది మైళ్ల కోట్ల కనీసపు వ్యయ మగుచో, గిరిజపు ఖర్చు ఎంతయగునో తెలియదు. శాంతి సమయములందే యంత విపరీతపు ఖర్చు జరుగుచుండు నెడల, ఇతర సమయములలో జరుగదగిన ఖర్చు ఎంత యుండునో యూహించుట సులభసాధ్యము. వెనుకటిసంవత్సరమున అంచనాకన్న ఖర్చు అధిక మయ్యెను. రాజ్యావసరములను గూడ అంచనాకన్న ఇంకను ఎక్కువ ఖర్చు జరుగివచ్చును.

చినా : భారతీయ సైన్యము

చినా : భారతీయ సైన్యములను ఎందుకరిగించునో తెలియదు. చినాకు వలస భారతీయ సైన్యముల ఖర్చును, బ్రిటీషు ప్రభుత్వమునాదే లెక్కక భరించుట న్యాయము. ఏనా, హిందూ దేశరక్షణకొరకు సైనికులను ఎందుకరిగించెను. ఈవిషయమై కామన్ను సభలో లాన్సెట్ బడిగాను ప్రశ్నించగ, తాము ఇండియా ప్రభుత్వమువారితో నిరసను యోచింపలేదనియు, ఏను జవాబు చెప్పటకును తమకు విలుకాదనియు, చర్చిలో మాట్లాడుట వలెకరి. ఇందునుబట్టి చినాకు సైన్యముల ఖర్చు గూడ ఇండియామీద బోధించబడును. సైన్యముల యెంతవలయునో ఇంగ్లండు ఎందుకరిగించెను. హిందూ దేశమునకు కొనుగోలునుగద. సర్ జేసల్ బ్లాక్ బర్డు గారు బడ్జెటును ప్రవేశపెట్టుచు, సైన్యపు ఖర్చు ఏబది మైళ్ల కోట్లకు, మించునుగాని తగ్గనేరదని ఖండితముగ బలికరి. అనంతరనే బడ్జెటు చర్చలో మరల నుదాహరించిరి. ఏబది కోట్లకు ఖర్చు తగ్గిపోయిన, బ్లాక్ బర్డు గారికిని ఇష్టమైనది. కాని సందర్భముల నన్నిటిని యోచించినప్పుడు, ప్రస్తుతపు అంచనా కనీసమనియు, దానిని ఎంతమాత్రము తగ్గింపవలెదనియు,

బ్లాక్ బర్డు గారికి దోచెనట. అందుచే, బహిరంగముగ సినంగతిని వెల్లడిచేసి, బ్లాక్ బర్డు గారు తమధర్మమును నెరవేర్చెట. అటులగుచో, ఇంచీకేపు కమిటీవారి సూచనలను ఇండియా ప్రభుత్వమువారు వెనుక నేలయంగీకరించినను స్రశ్న జనించును.

ఈ ప్రశ్నకు సైన్యాధిపతి యగు సర్ విలియం బడ్జెటు గారు జవాబియ ప్రయత్నించిరి. కాని, వారి ప్రయత్నము విఫలమయ్యెను. హిందూ దేశమునకు వెలుపలనుండి ఎట్టి యుద్ధవస్తువు గనుపట్టదు. సరిహద్దులు శాంతముగ నున్నవి. ఇట్టి స్థితిలోనే ఖర్చును తగ్గించ వలెదనియెడల, ఇతర సమయములలో నెటుల తగ్గింపవలెగను? సాండుహార్స్టులో, భారతీయమునకు అధికముగ ప్రవేశించుట లేదనియు బ్రిటీషు బాలుకు హైందవ సైన్యమున జేరదని తామాశించుచున్నామనియు, సైన్యాధిపతి తెలియ. సైన్యమునందు భారతీయుల అధికముగ జేర్చుకొనవలయునను సూచనల కిందువలన నడ్డు గలుగక మానదు. యూరపియను సంఘ కార్యదర్శి యగు కలనల్ క్రాఫర్డు గారు విలివరీ ఖర్చును తగ్గింపగూడదని వాదించుట వింతగాదు. అసభికార యూరపియను సభ్యులు, అధికారసభ్యులకన్నను తీక్షణముగ ప్రసంగించుట వరిపాటియనినది. వాయువిమానదళము సౌష్ఠవస్థితో నున్నదని, క్రాఫర్డు గారు రంగీకరించెదరు. అయినను, సైన్యము సేమాత్రము తగ్గింపగూడదని వీరి తలంపు. బ్రిటీషు ఆఫీసరుల సంఖ్య ఎంతమాత్రము తగ్గగూడదని, వీరు వాదించుచున్నారు. కాని బొంబాయి వర్తకసంఘముల ప్రతినిధి యగు సర్ వార్టరు విన్సెన్టు గారు, సైన్యవ్యయమును సాధ్యమగుంతవరకు తగ్గింపవలయుననియు, తమ యిచ్చవచ్చి రీతిని డబ్బు ఖర్చు పెట్టుటకు సైన్యాధిపతికి సర్వాధికార ము సగం గూడదనియు, మందలించిరి. వీరిమందలింపునం దర్థము లేకపోలేదు. ప్రస్తుతస్థితి గాంచిన సైన్యాధిపతి ఎటుల జెప్పిన నటుల జరుగుచున్నదని తోచును. ఇతరు లెవరును వీరికి వ్యతిరేకముగ మెలగ సాహసింపరు. లానిస్సు ప్రభుత్వ గారికిని, ఇంచీకేపు ప్రభుత్వ గారికిని మధ్య జరిగిన వివాదము ఇందుకు నిదర్శనము. ఇంచీకేపు కమిటీ వారినూచనలను, ఇండియా ప్రభుత్వమువారి సిఫార్సులను, ప్రస్తుత సైన్యాధిపతి లెంత చులకనగ త్రోసివైచుచున్నారో చూచిన, నిజము తెలియగలదు. సైన్యవ్యయమునకు తాము అడ్డుమురామని బ్లాక్ బర్డు గారు బలికరి. శాసనసభలు సైన్యపు వ్యయము ససలే తాకవలెదను. హిందూ దేశము ప్రస్తుతదర్భరస్థితినుండి బయల్పడవలయు ననిన, సంపూర్ణ స్వతంత్రపాలనము సిద్ధించుట యవసరమని, ఎట్టిమందున కయినను దోచకమానదు.

చినా : భారతీయ సైన్యము

ఈవిషయమయి దివాన్ చమకలాల్ గారు భారత శాసనసభలో సదిగిన ప్రశ్న, చాల ముఖ్యమయినది. హైందవ సైన్యములను ఇండియా వెలుపలకు బంపుటకు, 1921 సంవత్సరమునందలి అసాధారణ పరిస్థితులలో భారత శాసనసభవారు సమ్మతించిరి. ఆ తీర్మానమునం దయినను, కొన్ని పరతులు విధింపబడినవి. స్వరక్షణార్థముగాని, త్రవ్వక

ద్రవసమయములలో గవర్నరు జనరలుగారి సమ్మతితోగాని సైనికులను వెలుపలకు పంపవచ్చునని తీర్మానమునందు గలదు. కావలా కొరకు ఇండియా ప్రభుత్వమువారి సమ్మతితో, బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారి ఖర్చుమీద సముద్రములపై సైన్యముల బంపుట నీ తీర్మానము నిషేధింపదను మినహాయింపు గలదు. చినాకు సైన్యము ఎంపుట, పై తీర్మానమున కనుగుణముగ నున్నదా యనియే ప్రశ్న. రక్షణార్థమనిన, హిందూ దేశరక్షణముకొరకని, చమకలాల్ గారు రద్దముజెప్పిరి. పలువురులను సేదలచుచున్నారు. రక్షణార్థమనిన స్వరక్షణముకొరకనియు, ఒకరిపై దండెత్తునిమిత్తము కా ధనియు, హోం మెంబరుగారు అర్థము జెప్పుచున్నారు. అప్పుడైనను స్వరక్షణమనిన ఎవరిరక్షణమను, ప్రశ్నవచ్చును. ఇతర దేశములవారిరక్షణముగూడ, స్వరక్షణమగునా? హోం మెంబరుగారియూహా సరిగాదనుట స్పష్టము. పూర్వపు భారత శాసనసభవారిటుల యూహించియుండరు. ఈయూహయే నిజమగుచో భారత సైన్యములను ఎక్కడబట్టిన నక్కడ నుపయోగింపవచ్చును. ఆలోచనలతో బనియే యుండదు. యుద్ధమునకు దిగువారెవరయినను స్వరక్షణము నిమిత్తమనియే చెప్పెదరుగాని, స్వీయవిజృంభణకొరకని చెప్పబోరు. రెండవపరతులో సూచింపబడిన త్రవ్వకద్రవములు దయించియుండలేదు. హిందూ దేశము బాపిన సైన్యములను కావలా విమిత్రము పంపిరిని చెప్పటకు వీలులేదు. ఎటు జూచినను, భారత శాసనసభ తీర్మానమునకు, చినాకు భారతీయ సైన్యముల బంపుట ప్రతికూలముగ నున్నదనియే తోచును. హోం మెంబరుగారి సమాధానము, సహేతుకముగ దోషదు.

ఆంగ్లో-హైందవులస్థితి

ఆంగ్లో-హైందవులపట్ల తమకు సానుభూతి గలదనియు, వారిని సైన్యపు అనుబంధపు సర్విసులలో జేర్చుకొనుటకు తమ కిష్టముకలదనియు, భారతీయులను నియమించుటవలన డబ్బు ఖర్చు తగ్గుటచే ఆంగ్లో-హైందవులను హెచ్చుజీతముల నిచ్చి మాత్రము నియమించుటకు వీలుపడదనియు, భారతీయుల వేతనములతో సమానముగ వేతనముల నంగీకరించుచో మాత్రము ఆంగ్లో-హైందవులను జేర్చుకొనుట కెట్టి అభ్యంతరము లేదనియు, సైన్యాధిపతి సలహానిచ్చెను. ఆంగ్లో హైందవ ప్రతినిధి యగు కలనల్ గిడ్డి గారి కీ వాక్యము లాగ్రహము గల్గి గించెను. బ్రిటీషు సైన్యమున ఆంగ్లో-హైందవులను జేర్చుకొనరు. హైందవ సైన్యమున జేరదలచినవారికి తక్కువజీతముల నిచ్చెదరు. ఇది యన్యాయమని, గిడ్డి గారు మొరలిచుచున్నారు. కాని వీరి రాజీనామామును సూచించుచున్నారు. బ్రిటీషు వారి కిచ్చినంత జీతము, ఆంగ్లో హైందవులు గోరరట. భారతీయుల కిచ్చు వేతనములకన్నను, ఆంగ్లో హైందవుల కెక్కుడుజీతముల నీయవలయునట. బ్రిటీషు సామ్రాజ్యమునందు ఆంగ్లో హైందవుల స్థానమును మరువవలదని, కలనల్ గిడ్డి గారు వేడుకొనుచున్నారు. ఆంగ్లో-హైందవుల నిమిత్తము క్రొత్తరకపు వేతనములను కల్పింపవలయు గాబోలు! ఇట్టి యపహాస్యపు ప్రసంగముల గాబోలక, భారతీయులతో బాటు ముందుకు

తేలుటకోకలనల్ గిడ్డిగా రంగీకరించినచో, మిగుల భావ్యముగ నుండెడిది. బ్రిటిషువారిలో తమను జేర్చుకొననపుడు, తాము భారతీయులమేయని చెప్పకొనుట ఆంగ్లోహైందవులకు సమంజసముగాదా? ఆటునిటు గాక గబ్బిలములభాతి మెలంగుటవలన, ఆంగ్లో హైందవులు ఉభయభ్రష్టులగుచున్నారు. కలనల్ గిడ్డిగారి నాయకత్వముక్రింద, వీరి స్థానము చక్కబడుట దుర్లభము.

కటవు

కటవువిషయమై మద్రాసు ప్రభుత్వమువారు దూర మాలోచించుకుంటుంటే శోచనీయము. ఆర్థిక సభ్యులగు మాయరుగారు తమబడ్డెట్టుప్రసంగము నందు కటవునుగూర్చి చురుకైన ముచ్చటించిరి. కటవును నివారించుటకు సూచనలను యాతురము సూచకబోయిరి. రాజాపునంపత్తరమునందు ఎక్కువ భూమినిస్తు వసూలుగునని అంచనాగూడ వైచిరి. నిన్నటిదినము పిల్లలమర్రి అంజనేయులుగారిడిగిన ప్రశ్నకు జవాబుచెప్పచు, కటవుశబ్దమునకు గల సరియగు అర్థము ప్రకారము, రాజధానిలో నెక్కడను కటవులేదని, ప్రభుత్వసభ్యుడు డెలుప సాహసించెను కటవనిన, లిండిలేక మలమలమాడుటయట. చావుకు సిద్ధముగనున్నగాని, కటవు గాదని ప్రాతకటవుచట్టములో నుండవచ్చును. కాని, ఇంతకన్నను నెక్కుడు విశాలదృష్టి జూపుట యవసరము. చావుకు సిద్ధముగ నున్నవారి కుఠాంతి యిచ్చినంతమాత్రాన, కటవుబాధలు తగ్గవు. కటవు మితిమీరక ముందే, ప్రజల శరీరసౌఖ్యము పూర్తిగ క్షీణించి, వ్యాధులు ప్రబలకముందే, కటవును నివారించుట ముఖ్యము. అందుకొరకు రిలీఫునుల నారంభించుట యవసరము. కటవుచట్టపు అక్షరముల నున్నరీతిని ననుసరించుట పాడిగాదు. గౌ. మాన్య బ్యాంకుగారి యభిప్రాయము గాంచిన, రిలీఫునుల నింతలో నారంభింతురని నమ్మకమేర్పడజాలదు. కటవుచట్టము నుపయోగించుటలో ప్రభుత్వమువారికనయినను విశాలదృష్టి జూపవలయునని శాసనసభ్యులు గోరుట ముఖ్యము. ఈ విషయమై త్వరలో నొక తీర్మానము ప్రతిపాదించబడగలదు. దీని ఫలిత మేమగునో చూడవలయును.

శ్రీ శే. కే. బి. రామనాథయ్యగారు

రా|| బ|| కే. బి. రామనాథయ్యగారియొద్ద చెన్నరాజధానిలో పలువురు ఆంగ్లవాఙ్మయము నభ్యసించియుందురు. వీరినామము రాజధానియందంతటను వ్యాపించియున్నది. నిన్నటి సాయం కాలము, వీరు ఉపాధ్యాయసంఘసభలో ప్రధాన మంత్రిగారి నధ్యక్షునిగ పేర్కొనుచుండ, ఆకస్మికముగ క్రిందబడి చనిపోయిరి. వీరు క్రిస్టికేను హిందూ హైస్కూలు హెడుమాస్టరుగ కొంతకాలము బనిచేసి, పిమ్మట పచ్చయ్యప్ప కళాశాలలో ఆంగ్ల పండితులుగ చాలకాలము బనిచేసిరి. తరువాత తిరునంతపురము మహారాజావారి కళాశాలలో ప్రొఫెసరుగనుండి, తదనంతరము యూరపు ఖంపమును తిరిగివచ్చిరి. వీరికప్పుడు విశ్రాంతి వైకొనదలపెట్టిరి. కాని భగవంతు ఉన్యధాతలచెను. వీరు విద్యలందు ప్రవీణులగుటయగాక, ప్రజాహితేయమునందుగూడ పాల్గొనుచుండిరి. సంఘసంస్కరణ మనిన వీరికి అధికప్రీతి గలదు. ఆవిషయమై తరు

చుగ నుపన్యసించుచుండిరి. దేశభాషామూలకవిద్య గూర్చి వీరియభిప్రాయములు మార్పు జెందలేదు. ఆంగ్లభాషావ్యామోహము వారిని తుదివరకు విడువలేదు. వీరు కడుసామ్యులు. విద్యాభివృద్ధికై తమ జీవితమునంతను ధారబోసినపండితులు. వీరి ఆకస్మిక మరణమునకు, చింతించనివా రుండరు. వీరి ఆత్మకు శాంతి గలుగుగాక.

శంకరరావుగారి పదము

శంకరరావుగారు బడ్డెట్టు ఉన్యోగియట. ఇండియా బడ్డెట్టును తయారుజేయుటకు, వీరు శ్రమదీసి కొనియుందురు. అందుచే, బడ్డెట్టుపై వీరి కభిమానముడుట సహజము. అంతమాత్రముచే, వీరు మైమరుప నవసరములేదు. వీరు శివమెత్తినవారి వలె లేచి, భారతశాసనసభ్యులెవరయినను తమ ప్రజేటుబడ్డెట్టును ఇంతవంతృప్తికరముగ తయారుజేయగలరా యని, పందెము వైచిరి. వీరి పందెము ఎంత పరిహాసాస్పదమో యూహించవచ్చును. శాసనసభ్యులు స్వగృహములను ఎక్కుడు తృప్తికరముగ నిర్వహించుకొనుచున్నారనుటకు సందియములేదు. ఇండ్ల రక్షణ నిమిత్తము రాబడిలో వగము మొత్తమును ఎవరును ఖర్చుపెట్టరు. ప్రజాప్రతినిధుల కధికారమిచ్చుచో, ఎక్కుడు తృప్తికరముగ బడ్డెట్టును వారు తయారుజేయగలరు. ఊరక పందెము వైచిన నేమి ప్రయోజనము? అట్టి యధికారమును శంకరరావుగారు శాసనసభ్యుల కిప్పించెదరా? ఇట్టి బడ్డెట్టు తృప్తి గలిగింపచో, మరియేది గలిగించునని, శంకరరావుగారు అడుగుచున్నారు. వీరు విభ్రాంతచిత్తులయినటుల దోచును. వీరు ఉద్యోగులుగ నుంచుచు, వీరి భ్రమను బోగొట్టుటకు సాధ్యపడదు.

ఉప్పపన్ను

ఉప్పపన్నును తొలగించుటకు తమకు డబ్బు చాలదని చెప్పటతో నాగక, ప్రజాసామాన్యమున కిది విశేషమగుబరుపు కాదనిగూడ, సర్ బ్లాక్లెట్టుగారు వాక్రుచ్చిరని, క్రిష్టెన్సువార్త దెలుపుచున్నది. మొదటినుండియు వీరియద్వేష్య మిదియే. ఉప్పపన్నును రు 2-8-0 లకు జెంచినపుడును, వీరిటులనే వాదించిరి. పిమ్మటను ఇట్టి వాదమునే నలునాగిరి. బ్లాక్లెట్టుగారు, సివిలుసర్విసుసభ్యుల వేతనపరిణామము బట్టి, ప్రజల రాబడి నూహించుచున్నటుల దోచును. ప్రజల దుర్భరదారిద్ర్యము వీరి కిసుమంతయు గోచరింపకున్నది. ఒక్క పూట యయినను తిన తిండిలేనివారిసంగతిని వీ రాలోచించుటలేదు. ప్రస్తుతపు కటవుదినములలో బీదలస్థితి ఎటులున్నదో, చూచినవారలకే తెలియదు. అందరును ఉపయోగించెడి ఉప్ప ఖరీదు ఏమాత్రము తగ్గిపోయినను, బీదల కుపశాంతిగలుగును. మోటారుపన్ను బదులు ఉప్పపన్నును తగ్గించినచో, ప్రజలు సంతృప్తి జెందెడి వారు. కాని, బ్లాక్లెట్టుగారి యూహలు ఆకాశవినిని నడుచుచుండుటచే, బీదలకష్టములు వారికి గోచరించుట దుర్లభము.

సర్ అబ్దుల్ ఖానుగారి వింతయభిప్రాయములు భారతశాసనసభలోని భారతీయసభ్యులందరును మిలిటరీఖర్చు హెచ్చుగనున్నదని పలికియు

డ, సర్. అబ్దుల్ ఖానుగారు లేచి, దేశోపద్రవము గమనించుచున్న ఖర్చు ఏమాత్రము తాలదని, ఎలుగెత్తిచాటిరి. వీరిప్రసంగము సభ్యులలో నెవరికిని విశ్వాసము బుట్టించకబోయినను, నవ్వుకు కారణమయ్యెను. బాల్మివిక్కుల ప్రచారమేగాక, హిందూ దేశమునందు ఆంతరంగికోపద్రవము గూడ గలదని వీరు చాటుచున్నారు. వీరికిచ్చిన వ్యవధిలో, తమ ఉపన్యాసమును ముగింపలేక బోవుటచే, అధ్యక్షుడు కాలము ముగిసెనని జెప్పవలసివచ్చెను. తాము చెప్పదలచుకొనినవిషయము నింకను ప్రారంభింపనేలేదని, సర్ అబ్దుల్ గారు పలికిరి. పాపము వైన్యాధికారులను ప్రశంసించుటతో వీరికిచ్చిన వ్యవధి గడచిపోయెను. వైన్యపుఖర్చునం దెట్టి అతిశయము గనుపింపదని, వీరు క్రాశ్మద్ధగారికిని తదితరులకును అభయమొసగిరి. ఇట్టివారి తోడ్పాటువలన, అధికారసభ్యులవాదమునకు బలము గలుగుటకు మారుగ అయ్యది మరింత హాస్యాస్పదముగ గనుపట్టుట సహజము.

మాతన బెంగాలుగవర్నరుగారు

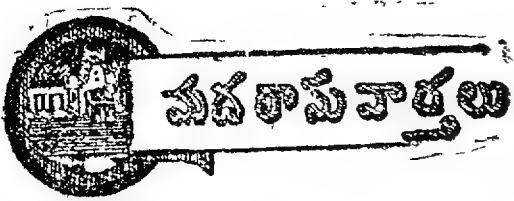
క్రొత్త బెంగాలు గవర్నరుగారు కన్సర్వేటివు ప్రముఖులు. వీరి పరిపాలనము, లిట్టను ప్రభువు పాలనముకన్న ఎక్కుడు విశాలవంతముగ నుండునని తోచదు. స్వపరిపాలనాశయము గూర్చి వీరు చెలిపెడి యభిప్రాయములు కడుసంకుచితముగనున్నవి. ఇప్పుడున్న హద్దులకు తోబడి సహకారము నలుపుచో, హిందూదేశమునకు బాధ్యత యొసగబడునని వీరు లండనులో నిజీవల బలికిరి. ఇది మా మూలుపాట దప్ప వేరుగాదు. స్వపరిపాలనసిద్ధికి వీరు తోడ్పడినను తోడ్పడకున్నను, క్రికెట్టు ఆటకు వీరు తోడ్పడెదరని నమ్మవచ్చును. క్రికెట్టునందు వీరు నిపుణులట. వీరి పరిపాలనకాలమునందు, ఇంగ్లండునుంచి క్రికెట్టుటీము లధికముగ వరుదెంచవచ్చును.

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయమునకు గ్రాంటు

చెన్నపురి శాసనసభయందీ మధ్యాహ్నము విద్యాగమంత్ర ప్రత్యుత్తరమొసగుచు రాష్ట్రీయ కప్పములు ముజరావచ్చినవి గనుక ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయమున కొనగబడు గ్రాంటును హెచ్చించదమని నుడివెరి.

విశాఖపట్నం వాల్తేరువరకు సమైక్యవాపించుట

విశాఖపట్నం మార్చి 5:—విశాఖపట్నం వాల్తేరువరకు రైల్వేపనివారు నిన్నటిదినము ఉదయం నమ్మకట్టిరి. ప్రధమమున ట్రాఫిక్ ఇంజనీయరింగులోకో డిపార్టుమెంటులందలి పనివారు 500 మంది పనిచేయుచుండిరి. నేటిదినము ఉదయం విశాఖపట్నం స్టేషనునందలి ఉద్యోగులందరు అసిస్టెంటు స్టేషను మాస్టరుతో సహా తమవద్దనున్న బీగములను స్టేషనుమాస్టరుకు ఇచ్చిరి. వాల్తేరు విశాఖపట్నం సెక్షనునందు ఆంగ్లోహైందవులు పనిచేయుచున్నారు. వాల్తేరు స్టేషనుమాస్టరు బండ్లను నడుపుచున్నారు. పనివారి అసంతృప్తియే ఈసమైక్య కారణమని తెలియుచున్నది. (ఆ. ప్ర.)

శ్రీ పాండురంగ భగవత్కథా ప్రసంగనభః—

పైసభ యజమాన్యమున హిందూధిలాజికల్ హై స్కూలునందు ఈనెల 6 తేదీ ఆదివారము సాయంకాలమునా లంగుంటలకు శ్రీమ దుభయవేదాంత శేషగోపాచారియర్ స్వామివారిచే శ్రమన్వదమునవైభవము అనుకథాకాలక్షేపము జరుపబడును.

చెన్న పురి హిందూధిలాజికలు

హైస్కూలు, ఆంధ్రభాషాభిరంజక సమాజమువారి “చింతామణి” నాటక ప్రదర్శనము

శ్రీయుత కాళ్లవారి వారాయణరావు గారిచే రచియింపబడిన చింతామణియను నాటకమును నిన్నటి సాయంకాలము న సాం ద ర్శ న మ హా లు లో తత్పర కాలాభిద్యాధులు కడు రవ్యముగ బ్రదర్శించిరి. నాటకాంతమున శ్రీపచ్చయప్పపాఠశాలాంధ్ర పండితులు శ్రీయుత, సంగం శేషచలరాస్త్రిలుగారు నాటక కర్తను గూర్చి కొంత యువస్వస్థించి తమసంతసమును చెబుచుిరి. సామాజిక లలో నొక్కరు చింతామణి పాత్రమును ధరించిన వారికి రజిత పతకము నొసగి బహూకరించిరి. ఈనాటకమున జంతామణి చిల్లవంగళ చేటికాపాత్రముల ధరించిన విద్యార్థులను, తదితరులను తమ తమ ధర్మములను జక్కగ నిర్వహించి తమపాతకాలకు వన్నెఁజెచ్చినట్లలో నతిశయోక్తిలేదు. జగన్నాటక నాట్రధారి యీవిద్యార్థుల నాయురారోగ్యైశ్వర్య యశముల నునుచుగావుతక యని యాసర్వేశ్వరుం బ్రార్థించుచున్నాడను.

నాటకాభిమాని,
తూ.శా-విశ్వనాథకాస్త్రి.

150 మందికి రెండేండ్ల శిక్ష

పాబ్నా, మార్చి 4:—లక్ష్మీపుర హైపులాటు కేసులో 190 మంది మహమ్మదీయులలోను 150 మందికి 2 ఏండ్ల కఠిన పతకమును 200 రూపాయల జరిమానాను విధించిరి. వారిలో 8 గురుకు మరీయొక సంవత్సరము విధించిరి. 40 మంది విడుదలైరి. (ఫ్రీప్రెస్)

శ్రీ సుభాసుచంద్రబోసుగారు

కలకత్తా, మార్చి 4:—గౌరవారిసాముగారికి యుత్ర రమువ్రాయుచు శ్రీసుభాసుచంద్రబోసుగారిట్లు తెలిపిరి. నన్న 12 రోజులక్రితము రంగూను జెయిలునకు మార్చిరి. జెయిలులో లేనప్పుడెట్లున్నదో అట్లే జేహాస్థితియిన్నది. చాల విసుగుగానున్నది. స్నేహవాత్సలులేరు. సాయంకాలము సి. ఐ. డి. అధికారి. క్లీ. డబుల్ షిఫారుమోటారుపై పోవుచున్నాను. ఎవరితోనో గాడతాడు. ఇప్పుడును జ్వరమువచ్చుచున్నది. ఇది తోను మా ముఖస్థియున్నది. 183 నుండి 187 పాసులకు బహు కట్టి లక్షణము నిశ్చలముగను దృఢముగనున్నది. కేరీయు రుపు తగ్గిరిని. మన గుమ మనసుదృఢపడుచు బలవత్తరముగ నకు చాళము దగ్గరకును (ఫ్రీప్రెస్) చున్నది.

పాబ్నా, మార్చి 4:—బీహార్ లో శాసనసభలో సేటి దినము బడ్జెటుపై సమ్యతులు పుచ్చుకొను షుభ ప్రారంభమయ్యెను. మొదట లాండు రెవెన్యూ డిమాండుపై షుభ ప్రార్థనయ్యెను. సభ్యులు కొన్ని కోత లుపపాదించిరి గాని ఆవి ఆమోదించబడలేదు.

లక్నో, మార్చి 4:—టిడినము 7 గా సర్ సామబహు నలుగారు సంయుక్తరాష్ట్రముల శాసనసభ లో 1937-38 సం. బత్సరపు బడ్జెటును ప్రవేశపెట్టిరి. ఈ సం. బత్సరము 1927 లక్షల ఆదాయము ఏర్పడుననియు, 1937 లక్ష లక్షయము ఏర్పడుననియు ఆర్థిక సభ్యుడు తెలిపెను.

దివ్యవస్తువులు ఖర్చు కీ!

మధుర, మార్చి 4:—మధుర మినాక్షి పూర్తి ఖర్చు ధరించినది. (స్వ. వి.)

రోగులకు సహాయకారి

నీవు బాగుడవలెనని కోరెదవు. లేదా? నీవు అన్ని సంకటములనుంచి తొలగగోరెదవు. నీవు నీమాంస పుకండలను, కురూమైన కురువులనుండియు చర్మ వ్యాధులనుండియు తేటచరుకోరెదవు. అట్లుచేయుట కొకమార్గముకలదు. దినమునకొకపర్యాయము క్రుషన్ సాల్టును ఒక చిన్న మోతాదును పుచ్చుకొనుము. క్రుషన్ సాల్టును శ్రమముగా తీసుకొనినయెడల లివర్ ను మిగతా అవయములు మలినపదార్థమును వెడలగొట్టుటలో తమపనిని చక్కగా నెరవేర్చగలవు.

అట్లు ఆమలినపదార్థము నిలిచిపోయినయెడల, రక్తమును విషపూరితముచేసి, ఇండియాలో సాధారణములైన సంకటములను, వ్యాధులను కలుగజేయును.

క్రుషన్ లో స్వాభావికమైనటువంటి ప్రాణాధారమైన ఆరులవణములుగలవు. అవి కూడికయై శక్తి నుంచగోరినటువంటి సంతోషదాయకమైన ఆరోగ్యమును, అబ్బుతశక్తిని కలుగజేయును నీవు శ్రమిదినము ఒక చిన్ని క్రుషన్ మోతాదును నేవించిన, నీ చర్మవ్యాధులను అంతరించేయగలవు, మరియు ప్రపంచకములో

సాధారణముగా సుఖము అనుభవింపతగిన భోజన తదితరపదార్థముల నేవించి సుఖము పొంద సంసిద్ధుడగుగలవు.

ఈరోజున క్రుషన్ సాల్టు నీసా ఒకటి తెప్పింపు, టీతో పుచ్చుకొనిన చప్పగా నుండును.

Kruschen Salts

విచిత్రమైన చూర్ణము

నాగపూరు, మార్చి 4:—నేటిదినము మధ్యపరగణాల శాసనసభలో మంత్రిగారగు రాఘవేంద్రరావుగారు ఎక్సైజు చట్టపు సవరణిట్లు, ఆహారపదార్థముల కలితీ నివారణిట్లు, తూకములు, కొలతల ిట్లులు ఉపపాదించిరి. ఈవిట్లు ఆమోదింపబడెను.

బొంబాయి మార్చి 4:—నేటిదినము బొంబాయి శాసనసభలో బడ్జెటు చర్చ సందర్భమున గ్రాంటును తగ్గింపవలయునను ఉపపాదనములన్నియు నిరాకరింపబడెను. గ్రాంటు మొత్తము 12 లక్షలు సంపూర్ణముగ ఆమోదింపబడెను. సోమవారమునకు సభ ఆపుదల జేయబడెను.

అలహాబాదు మార్చి 4:—దాద్రాండో సభ్యుడొకేను నందు 86 గురు మహమ్మదీయులపై వేరము మోపబడెను. ఇరువురకు 2 ఏండ్ల కఠినపతకమును 4 గురకు ఏడాదికఠినపతకమును 11 గురకు 6 వారములును విధించిరి. మిగిలినవారిని విడుదల గావించిరి. (ఆ. ప్రె.)

తిరుపతి మార్చి 4:—తిరుపతిపొలీసుసబ్ ఇన్స్ పెక్టరుపై ఈ ఒకటవతేదిన విచారణకు రాగా 11 వతేదీకి వాయిదా వేయబడెను. (స్వ. వి.)

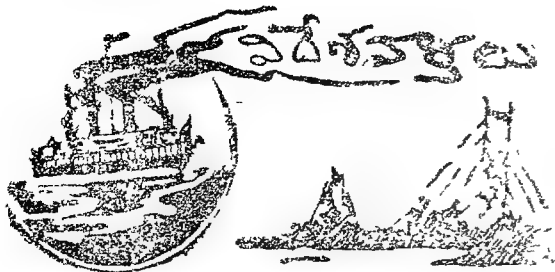
నారిమను పరువునప్పపుదావా బొంబాయి మార్చి 4:—ఉదయమునుండియే కోర్టు ప్రేక్షకులచే నిండియుండెను. నారిమనుగారి తరపున కాళిగా గారును హాజ్విగారి తరపున వెలికరుగారును వాదించిరి. వాదిత నకు పరువు నష్టము గావింపబడిన విషయముల తెలిపినతరువాత సాక్ష్యమిచ్చెను. (ఆ. ప్రె.)

కలకత్తా మార్చి 4:—బెంగాలు క్రిమినలు లాక్రింద అరెస్టుచేయబడిన గిరింద్రనాథజెనర్వీగారి అన్యాయముగా వరెస్టుచేయుటచే విడుదల గావింపవలసినదిగ విటిషనుపెట్టిరి న్యాయమూర్తి దానిని కొట్టివేసెను. (ఆ. ప్రె.)

పగుళ్లకు తెలము

వెల డబ్బీ 1-కి రు 0-6-0; వి. పి. తొ 0-11-0
అరికాట్లు, అజచేతులు, చర్మము కారకమువలన, శీతగోలివలన పగిలి నీరుకారుటయు, జీలపుట్టుటయు సంభవించుష ఈ తెలమును రాచిన పగుళ్లు మాని జీల పొయి మంచిచర్మము రాగలదు. పగుళ్లనొప్పియు నయమగును. స్వల్పక్రయము. అమృతాంజనం డిప్లో, మధురగాను . బొంబాయి.

చెలసాలనుండి తప్పించుకొన ప్రయత్నించుట

హంకాంగు, మార్చి 1:—నవంబరులో ఓడదొంగలను జేరిన నలుగురు చీనా ఓడదొంగలను ఉరిశిక్షకు శాస్త్రేరి. వీరిని వ్యవస్థాపనమునకు కొంట్రావందుడ తప్పించుకొని పారిపోవుటకు ప్రయత్నించిరి తనురిని జూచుటకువచ్చిన ఇద్దరు వార్లను కొట్టి పారిపర్గరచును తుపాకులను స్వాధీనముజేసికొనిరి. వసారాలోనికిబోయి ఇద్దరు యూరియనువార్లను గొల్చిరి. కాని ప్రమాదకరముగ గాయములు తగలలేదు. ఇండియనువాల్లరునుగూడ గొల్చిరి ఇంకొక ఇండియనువార్లరు ఒక ఓడదొంగను కొట్టి లొంగడిచెను. తక్కినవారు చెలసాల నుమ్మకుపర్గరచు పరుగెత్తిరి. కాని బంధించబడియుండుట చేతను అధికారులు పెక్కుమంది యుండుటచేతను, ఇకలాభములేదని గ్రహించి ఎదుర్కొనకనే లోబడిరి.

నకాచాప్యాంగుగారి విషమావస్థ

బ్రిటిషు సేనలను ఎక్కువజేయుట

హ్యంగుహే, మార్చి 1 — ఇదివరకే సనుగారికెంతయో చిక్కులను దెచ్చిజెట్టిన యనుచుడు, మేంగ్పాయుహే యను నాతడు సకాతరపున పోరదలచుకొనలేదనియో అతనిని విడిచి పోయెననియు తెలియుచున్నది. దీనిచలన ముండింకను చాల భయములు జరుగునేమో యనుకొనుచున్నారు. చాల భయపడుచున్నారు. సుంకియంగుకు స్వాంతుంగు సేనలు విస్తారముగ పోవుచున్నవి.

హంకాంగులో “కోల్డు స్ట్రీటు” సేనలు ప్రవేశించినవి.

హంకాంగులో నష్టము

రుగ్బీ, మార్చి 1 — చీనానుగూర్చి కాసువుసభలో ప్రశ్నలకు ప్రత్యుత్తరమునిచ్చుచు చాంబర్లెనుగారు జనవరి 4 తేదీని హ్యంగుహేనున్న బ్రిటిషు యుద్ధ స్థానిక చిన్నము పాడైనదనియు, చేనుగారెంతయు వగచుచు క్షమాపణలు జెప్పి అవసరమగు మరమ్మత్తులను కేయించెననిరనియూ జెప్పిరి.

హ్యంగుహేలో బ్రిటిషు నావికలకు ప్రతిఘటన ప్రకటన ములను అంగ్లమున పంచివెట్టెననిరి. మొన్న ఒకపంబికె ఉరికి ప్రకారము సాగనియో, విరుధముగ చేనుగారి అభయములను ప్రతిఘటముగ ప్రవర్తించినయో ఓమాతేగారు ఆవిషయమును చేనుగారికి తెలిపెదరనిరి.

బ్రిటిషు సైన్యము

బ్రిటిషు ప్రజల ప్రాంతములకు, అస్థిని గాపాడుటకు, ఇంకొక 1000 మంది సైనికలను బ్రిటిషు రక్షుచేయు జేర్చిరి.

చీనాకు ఇంగ్లండునుండి బంపిన మొదటిసైన్య మిదియే. తక్కిన సేన కొద్దిరోజులలో జేరుకు. కోల్డుస్ట్రీటు సేనలు బుధవారము దిగును, హంకాంగులో ఆలస్యము జేయుచున్నవి.

సన్ గారి సైన్యము మరలుట

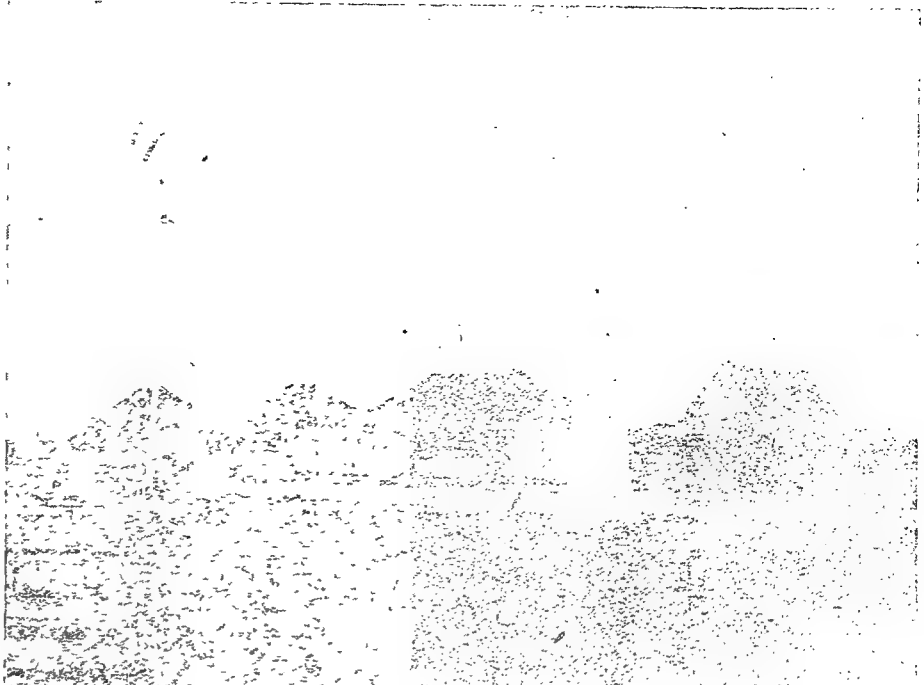
హ్యంగుహే, మార్చి 2:—సన్ గారియనుచు మెంగ్పాయుగారు తేనిపోవుటచే సన్ గారి 24000 సైన్యము పూర్తిగమరణిపోయెను. సుంకియంగునుండి దీనిసానే చాంగ్సుంచాంగు సేనలు ఆక్రమించినవి. హ్యంగుహేకు పోవుపూర్వమును గాపాడు సేనలన్నియు ఇతనిస్వాధీనములోనే యున్నవి. సన్ గారి సైన్యము నీతిబాహ్యమున నున్నది. నలుమూలలకు బోవుచున్నది.

అమెరికా, చీనా

స్వతంత్రతాయబారములు

వాషింగ్టన్, మార్చి 1:—అమెరికనులు స్వతంత్రముగ వ్యవహరించిన తమకొట్టమేయని చీనావారు తెలియజేసిరి. బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు జేసినతత్వతో అమెరికనులు జేయకుండురుగాక యని చేనుగారు కలుగంపిరి.

వైరకాదెననుగారు చనిపోయిరి.

(వై. జి. డి.)

ముత్యాల సలాపము

తూర్పుకుడికి రెండుమైళ్లు ఉత్తరమున నున్న ముత్యాల సలాపము

కనడా; న్యూఫౌన్డ్లండు

ప్రాతరగవు పరిష్కార మగుట

లండన్, మార్చి 1 — 24 సంవత్సరములనుండి జరుగుచున్న మాన్రెవు కనడా, న్యూఫౌన్డ్లండుకు కుదిరినది.

బెంగాలు కొత్తగవర్నరు

ప్రకటనము

లండన్, ఏప్రిల్ 28:—జాక్సన్ గారికి వింకొనవపుడు ముగ్గుగూర్చిజెల్లెరి:—నైపువురోజులనుండి, బెంగాలు, పాలనమునకు, చులకనయు రాష్ట్రముగాదు. బెంగాలుకు కావలసినవ్యక్తి, సర్ జాక్సన్ గారుగాను ఆతడు ఉరక, బాసనా ప్రపంచములోమునిగియున్నయెడల, అది డెంకెమాత్రము తగదు. అంగ్లేయులనుండి బెంగాలు చుచునుతనమును జేర్చుకొన్నది. చారికికానలకెనె, అరెముఖ్యముగ, రాజకీయములుగావు. ప్రజారోగ్యము, నగరపారిశుధ్యమే వారికి అత్యవసరమైనవి. వీటితోనే సాధ్యజనికరమగునాడ యవసరము. నిర్బంధముగ, శిరపరిశ్రమను అందరును, శిర్షుకొనుటకు చారికపరిశ్రమ విద్యా కాఖాధికారి జాక్సన్ గారు ఏర్పాటుజేయవలెన అవని తానే స్వీకరించెను. పాకుషేయమగు ఆలచే ఆరోగ్యము, శక్తిపాపర్థము, న్యాయము, సమంజసభావములు అలంకరని జాక్సన్ గారు వాతప్రపంచమునకు జూపవలెను.

జాక్సన్ గారిగూడ పురుషునిచే నిరసనకు గురైనను, సుఖప్రసంగములతోప్పటి గూర్చున్నట్టి వాదనయనెను.

జాక్సన్ గారి ప్రత్యుత్తరము

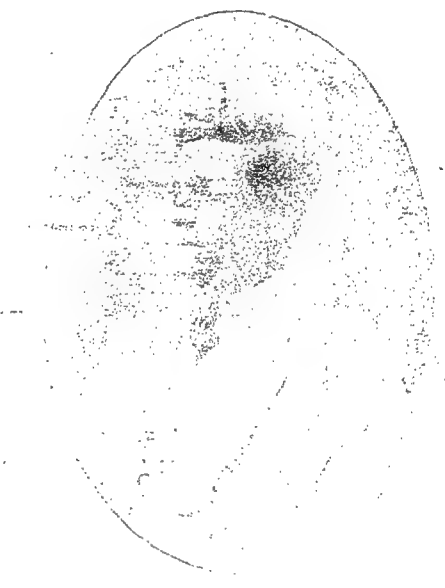
హంకాంగును సమస్తముగూర్చి కొంతకాలముగా పునరాలోచనము జరుగెను. ఎక్కువ ఎరికిని రెవరెన్డ్రెవు ఆల్క్రియండు లండన్ గాని పెంకించేయుటకు సన్నద్ధములతో పునరాలోచనము బెంగాలుయును ఆరోగ్యములై బాన్సులుంగ నుండునుండిను ప్రయత్నించెననియు బెంగాలులో ఎక్కువకున్న ప్రతిష్టయును భయపడువాడను గానియు కాని సమంజసముగ వ్యాయముగ నుండునెను గాని ఆరిగో భయమెట్లయో ప్రభుత్వమును అడ్డుకలులెనె కలంపుగాకుండ. సులూ గూడుకొనవలెననియు గోరుచున్నానని జాక్సన్ గారినిరి.

మోటారుసంచెములో చనిపోవుట

లండన్, మార్చి 2:—నేడు వేల్సులో పెండ్రెవు స్థానికములో మోటారుబండిని అందరికంటె ఎక్కువ వడితో నడిపిండుటకు ప్రయత్నించుచుండ, టి. జి. ప్యారీగారు చనిపోయిరి.

మూలిడిగారు వీటాజేయనందులకు కారణము

నాకాదళచట్టమును నిరాకరించినచో నాకాదళ శాఖం తయి డబ్బులేకుండుననుతలంపుతో మూలిడిగారు నిరాకరించలేదని తెలుపుచున్నారు.

ప్రభుసరు కాండెరుగారు

ఎం. ఎ. ఐ. ఇ. ఎస్.

వెలికెల్స్ కాల్జెలో ఉపాధ్యాయులు విద్యా శాఖ పట్టికైరక్తుగ నియమించబడిరి. నా. నర్. సి. శంకరనాయకుగారి అల్లుడు.

హ్యంగుహే సరిస్థితులు

హ్యంగుహే, మార్చి 2:—సుంకియంగునుండి ఫకాచాక్ హ్యంగుహేను మరణిపోవుటచే చీనా సైనికపరిష్కరణందు ప్రాప్తసంగతులు ఏర్పడుచున్నవి. హ్యంగుహేనలు అడ్డుకొన్నచో హ్యంగుహేనలు చీనాబలవిలులేరని సైన్యాధికారులు చెబుచున్నారు. ముఖ్యముగ సుంకియంగునట్టి అంశును ఉత్పన్నము, కాల్యలు అడ్డుగనుండుచుకారము. ముఖ్య సైన్యము, కొంచెముగనున్నను, చాలకాలమునుండి అంతర్వేద సేనను నెతుకను నెట్టుచున్నది ముంగురరానియందు.

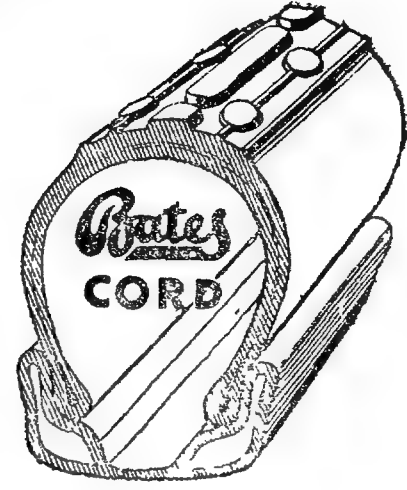
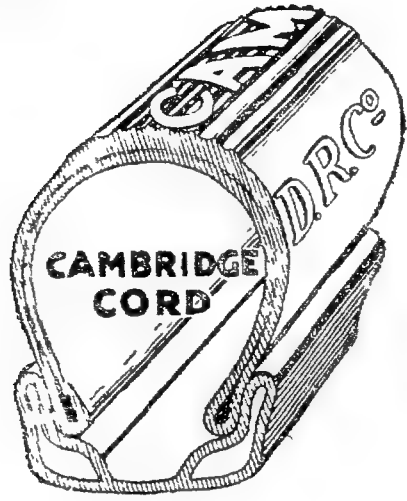
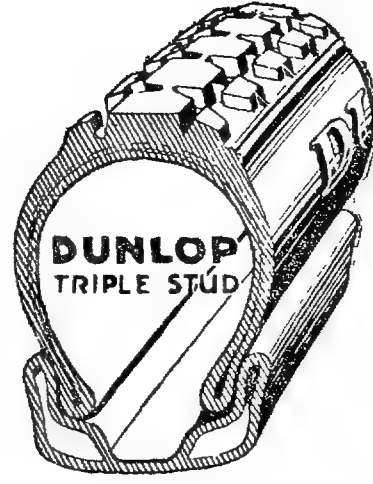
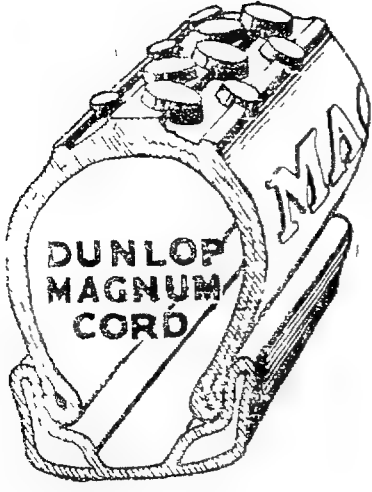
హ్యంగుహేసేనలకు ఏమిలోపములేదు. కుభ్రముగ తిండి కొనుగడుచున్నది. కామాసిన ఆయురసామగ్రియున్నది. జేతములు సరిగా ముట్టుచున్నవి. హ్యంగుహేలో ప్రవేశించినప్పటినుండి ఇందులో 3000 క్షేత్రరక్షియను లున్నారు.

కాని సైనికసాధనముచేతనే వ్యవహారమును పరిష్కరించెదరని తోచదు.

క్యాంటనులు అపుడే తమప్రచారమును ప్రారంభించి, వీరిపక్షములు చాలవర కిదివరలో ఇంతవరకు విజయముగాలనవి. అంతగా పోరున్నను రాష్ట్రమును సంపాదించగలెను.

విదేశీయులన్న ప్రదేశములో విశేషములో 12000 గలరు. ఇదిగాక విదేశసాకాదళము లున్నవి. అందుచే విదేశీయులన్న ప్రదేశములో విదేశీయులకు ప్రమాద ముండవలెకాదు చున్నారు.

మల్టా గవర్నరు, కాంగ్రెవుగారు చనిపోయిరి.

ఈ టైరులే మేలు రకము

ఆదర్శక ప్రాయములైనవి

సైకిళ్లను తయారు చేయునట్టివారిలో

ముఖ్యమైనవారందరును

DUNLOP

డన్లప్ టైరులనే ఆదర్శక ప్రాయముగా

గైకొని యున్నారు. మీరును వారినే

అనుసరింపుడు.

డన్లప్ టైరులే ఆమర్చి, తృప్తిని చేందుడు.

ది డన్లప్ రబ్బర్ కంపెనీ (ఇండియా) లిమిటెడ్,

బొంబాయి, కరాచి, ఢిల్లీ, లాహోరు, రావల్పిండి,

కలకత్తా, రంగూన్, మద్రాసు, బెంగళూరు, కొల్కత్తా.

శ్రీ స్వామి శ్రద్ధానంద హత్య

అబ్దుల్ రషీదు విచారణ

రషీదు పిచ్చివాడని సాక్షులు చెప్పటం

సాక్షి పోలీసువారు చూపిన స్టేట్మెంటు తనది గాదనుట

రషీదుకు కొక డాక్టరు మెలంకోలియా వు నుండిచ్చుట

పీఠులమెంబడి మహమ్మదీయ గుంపులు పోయి ముద్దాయిత్తుమున సాక్ష్య మివ్వని కోరుట

డిల్లీ, మార్చి 31: 5 వారముల వాయిదా తరువాత శ్రద్ధానందుని హత్య గావించినాడని చెప్పబడు అబ్దుల్ రషీదు నేడు తిరిగి కోర్టులోనికి వెళ్ళును. న్యాయశాస్త్ర యోగులకు తీసికొని రాబడెను, ముద్దాయి పిచ్చివాడని గుమరు 60 వందల సాక్షులు చెప్పెదరు. రషీదు చిక్కిపోయినాడు.

(ప్రీ ప్రెస్సు)

అబ్దుల్ రషీదు నెవనూ విచారణ నేడు జాప్యము మూర్తయెనుట ప్రారంభమయ్యెను. హజఫాలీగారు ముద్దాయి పక్షమున వాదించుచు మొదటనే ప్రతివాదులు ముద్దాయి విచారణపబడుటకు తగిన మనఃస్థితిమిగిలిన లేనివాడనిగా నున్నాడని రుజువు చేయుటయే సాక్షుల ప్రయత్న మనిరి.

“అల్లామును” పత్రికా సంపాదకుడు

అల్లామునుపత్రికా సంపాదకుడు మాలానా మజారుద్దీను గారు తాను ముద్దాయిని మూడేండ్లనుండి ఎరుగనియు, తన వద్ద ముద్దాయి కాపీరైటరుగా నున్నాడనియు తెలిపిరి. “అతడు అప్పుడే పిచ్చిచేట్టల చేయుచుండెను. నాతో మాటాడ వచ్చి నపుడు ఇటునటు చూచుచు ప్రశ్నలను సరియగు సమాధానము చెప్పేవాడనిగాడు. రోజురోజును తలపట్టుకొను చుండెడి వాడు. ఆతని వింత నడవడివలననే ఆతనిని పనినుండి తొల గించితిని. నేను పోలీసువారియెదురుబును ఇట్లే చెప్పితిని.

శివరాజనారాయణగారు క్రాసుపరీక్ష చేయగా సాక్షి ముద్దాయిపనిని హెడుకాపీరైటరు చూపుచుండెననివాడని తెలి పిరి. 4 ఏండ్లనుండి సంఘర్షణము పెరిగినది. శుద్ధి ముఖ్యకార ణము. శ్రద్ధానందకు ఆయుర్య సహాయము. ఢిల్లీలో చాల సంఘర్షణలు జరిగినవి. ఉభయులలోను చాలమంది చనిపోయిరి. గాయపడిరి. పొగరుబోతులు రెండవపక్షమువారిపై బడి విచక్షణలేకయే గాయపరచుటయు చంపుటయు గలను. నేనె న్నడును అక్కడకుపోలేదు. శ్రద్ధానందకు ఆర్యసమాజనాయ కుడు, మహమ్మదీయులకు చాలమందికి విరోధి. నన్నును ఇంక కొంత మంది హిందూమహమ్మదీయ పత్రికాసంపాదకులపై క్రిందటిసంవత్సరము హైదరాబాదులో ఆయుష్టముగ వ్యూహముల వ్రాసినందులకు శిక్షించిరి. తరువాత కేసు ఉపసంహరించు కొనిరి. నాకు చూపినకాపీలు హెడుకాపీరైటరుచే దిద్దబడిన వేమో నాకు తెలియదు.

అల్బలోగు పత్రికా సంపాదకుడు

అల్బలోగు పత్రికా సంపాదకుడు ఖుర్షదాలీగారు సా క్ష్యమివ్వచు ఇట్లు చెప్పిరి: “మహమ్మదాలీగారి హత్యపత్రి కలో తర్జుమాదారుగా నుండినప్పుడే నేను ముద్దాయిని కలిసి కొంటిని. నే నాతడక్కడ పనిచేయుచున్నపుడు చూచితిని చాలసార్లు మాటాడితిని. నిశ్శబ్దముగ తనపని చేసికొనుచుండు వాడు. ఒకసంవత్సరమున్నర హత్యపత్రికలో పనిచేయుట ఎరుగుదును. కాపీలో తప్పులువ్రాసెనో లేదో తెలియదు.

మహమ్మదహమ్మదు

నేనాతని 12 ఏండ్లనుండి ఎరుగుదును. తరువాతవారిలో నాసలహా యడిగెడివాడు. ముద్దాయి పిచ్చివానివలె నుండుట వలన నాకు భయము కలిగెడిది. ఒకసారి క్రిందటి డిసెంబరులో ఆతడు వచ్చి కొన్ని పూల తొట్లను పగుల గొట్టెను. నా వద్ద చెప్పించు కొనుచు 5 నెలలక్రిందట నాచేతిలోని కాగితముల లాగికొనెను.” క్రాసు పరీక్షలో నిట్లు చెప్పిరి. “పూలతొట్ల పగులకొట్టుట ఢిల్లీక్రిం టింగువర్క్సులో జరిగెను. కాని నేనెవరికిని తెలుపలేదు. నా చేతిలోనుండి కాగితములలాగి కొనినపుడు ఎవరును లేదు. నేనెచ్చట నున్న అన్వాయుఖానుగారితో మాత్రము తెలిపితిని. నేనెప్పుడును ముద్దాయి పిచ్చివాడని పోలీసువారికి తెలుపలేదు. తురక ఖుస్ గేటులోనుండెడివాడు. నేనెన్నడూ అక్కడకుపోలేదు.

నే నాతనిసోదరునితో ఈని పిచ్చినిగూర్చి తెలిపితిని. ఆతని ఇల్లెక్కడనో నాకు తెలియదు.

ఫజల్ హుస్సేను

“నే నాతని 9 ఏండ్లనుండి ఎరుగుదును. నావద్ద పని కొరకు వచ్చుచుండెను. నే నాతనిమానసికస్థితి తెలిసికొంటిని. ఆతడు చాల అపాయకాశి యనియు భయంకరుడనియు గ్రహించితిని. క్రిందటి డిసెంబరులో నా వద్ద పని చేయుచుండెను. నా ఆజ్ఞలను నిర్లక్ష్యముచేసి ఎదురుతిరిగి తన ఇష్టప్రకారము చేసెను. అది నా కిష్టము లేకపోయెను. ఆతనికి కోపమువచ్చి తిట్టి సిరాబుడ్డి పెట్టెను పుచ్చుక కొట్టబోయెనుగాని నానాకరు లాతనినాపిరి. తరువాత ఆతని తొలించివైచితిని. తరుచు ఆతడు నావద్దకు వచ్చుచుండెను. నా కెప్పుడును పనిచేయువాడుగాడు. మంచి వ్రాతగా డగుటచే క్రిందటి డిసెంబరులో ఆతనికి నావద్ద పని నిచ్చితిని. తప్పులేనట్టి మంచివ్రాతగాడనిన నాకిష్టము.

అన్వాయు ఖానుగారు

సాక్ష్యమివ్వచు నిట్లు చెప్పిరి: కాపీరైటరు సంఘముందు కలిసికొంటిని పనిచేయుచు తప్పుచేసినందులకు ఎవరైన కోప పడినపుడు ఆకాసు చించివైచి సిరాపోయుచుండెడివాడు. ఇది మాడేం నాటి గుటగాని వాటిగూర్చి యంతగా నాలోచింప లేదు. ముద్దాయి యింటికి చాలసార్లు పోయి. ఆతనితో నెవ రుండిరో తెలియదు తప్పులుచేయుటయేగాక మాటలనే మార్చు చుండెడివాడు.

సయ్యదు మహమ్మదుగారు

సాక్ష్యమివ్వచు నిట్లు తెలిపిరి: నేను ముద్దాయి ని ఏ డేండ్లనుండి ఎరుగదును. సంవత్సరము క్రిందట తన కుమా రుని అక్కనేజిలో కేర్పింపుచునిగోరెను. ఈ విషయము ముద్దాయి తండ్రితో చెప్పగా నాతడు పిచ్చివాడని తెలిపెను. ముద్దాయి ఇంటి యజమానునికి అద్దెనీయక ఆ యిల్లు తమ పూర్వీ కులదని తెలుపుచు చాల బాధించుచుండెడివాడు. ఇకొకసారి ముద్దాయి యజమానుని తన భార్యనుండి అద్దె తీసికొమ్మని తెలిపెను. అతడు చుకిదుగాను ఆమె ఇంటను నివసించుటయు గలదు. అప్పుడప్పుడు భార్య తనదిగాదని తెలుపుచుండెడి వాడు. అందువలననే ఆమె పుట్టినింటికి బోయెను. ఎప్పుడును ఇంటివద్దనే నిద్రపోయెడివాడు. రాత్రులందు తన భార్యతో తగవులాడెడివాడు ముద్దాయి తండ్రిని సోదరుని ఎరుగుదును గాని కేర్లరుగను. వారు మంచివారి పోరంట మందాసక్తిగల వారుగారు. పిచ్చియులేదు. ముద్దాయి పిచ్చివాడగుటచే ఆ గోండ్లిలోనివారు యింటి యజమానునితో చెప్పి ఆ యింటి నుండి వారిని లేపొట్టుకుండ చేయించిరి. పోలీసువారికి మాడ ఈ విషయము తెలిపితిని” తరువాత పోలీసువారు చూపిన స్టేట్మెంటు తనది గాదనెను.

అబ్దుల్ రహీముగారు

ముద్దాయిని నేను ఎరుగుదును. ఆతడు నాయింట్ల 1½ సంవత్సరములు గాపురమున్నాడు.(అద్దెగూర్చిన తగవుచెప్పి) ముద్దాయి ఆయిల్ల తనదని చెప్పినను అద్దెసరిగా నిమ్మలవలన ఏవిధముగను నాతని కష్టపెట్టలేదు. ముద్దాయి తండ్రిని ఇరు పురు సోదరులను ఎరుగుదును. స్వామి హత్య తరువాత మాలో మానసికముగ ఏమార్పును గలుగలేదు. ముద్దాయి పిల్లల నెరు గను.

అబ్దుల్ లతీఫుగారు

ముద్దాయి నాయింటి ఎదుటనే యుండెడివాడు. 11 నెలల క్రిందట ఇంటికి లోరల తాళమునైచి కుమారుని చావమోడెను. ఇంటిపైకక్క యొక రాబిడ్డను రక్షించిరి. అతడు మహమ్మ దీయులలో నిజమైనభక్తుడు. ప్రాసంగిక సరిగా చేయువాడు.

The Allenburys' Castor Oil

వాసనయు లేదు. రుచియులేదు. దౌర్భాగ్యరూపమున నున్న ఖునతచెందిన! నొప్పు విరేచనకారి. ‘ఆలెబరీ’ మార్కు గల టెట్రాముదము లందఱును ఎఱుగుదురు. భూలోకముగ చంతయును నుపయోగింప బడుచున్నది.

‘ఆలెబరీ’ నే నామకునికనిశ్చయింపును. ప్రతిమందుల దుకాములలోను దొరకును. పరిశుభ్రమైనది గనుక శ్రేష్ఠమైనది. అత్యుపయోగముగ గృహ ఔషధము. ప్రతి గృహమునను ఉండవలెను.

Allen & Hanburys Ltd. LONDON
Special Representative for India.
A H P JENNINGS,
Block E, 2nd Floor, Clive Buildings,
CALCUTTA

తండ్రి సోదరుడును పిచ్చివారుగారు. ముద్దాయి కొడుకును పిచ్చి వాడుగాడు. కుటుంబమునకు ఆహారవస్త్రులలోపములు గలుగ చేయువాడుగాడు ముద్దాయి అప్పుడప్పుడు భార్యతో పోరాడి నను సరియైన మహమ్మదీయునివలె న్యాయుగ బ్రదుకువాడు.

డాక్టరు అమీరు హుస్సేను

నేను ముద్దాయి 7 ఏండ్లనుండి ఎరుగుదును. అతని గృహవైద్యుడను. అక్టోబరులో వచ్చి చెమకలలును దురదయు కలుగుచున్నపనియు ముద్దాయి తెలిపెను. తాను లేచివేసి చార కు పూర్తిగతాగెనని తెలిపెను. నేను ఆతనికి మనఃశ్లక్షణమునకు మందిచ్చితిని. తరువాత తిరిగి నవంబరులో వచ్చెను. అప్పుడు మందు పుచ్చుకొంటిరా యని యడుగగా తనకు జబ్బుచేయనే లేదనెను. నేను ఈ యార మెలంకోలియాకు మందిచ్చినవా రెవరునులేరు. అక్టోబరు క్రితము ముద్దాయికి పిచ్చిలేదు.

నజీముద్దీనుగారు

నజీముద్దీనుగారు ముద్దాయినిగూర్చి యిట్లు తెలిపిరి. నే నీతని రెండున్నర ఏండ్లనుండి ఎరుగుదును. ఆతడు నావద్ద పని చే సెను. 5 నెలల క్రితము పనిచేయుచు కాపీలో మార్పులుచేసె ను. నేనును దానినిగూర్చి కోపపడగా ఎదురు తిరిగి అనేక రక ములుగ జవాబుచెప్పెను. అందువలన కోపగించి పతినుండి తొల గించితిని. ఆతడు చెసినమార్పులు బాగుగ లేవు. నాకామార్పులు జ్ఞాపకములేదు. ఈతప్పులు ఆతడు వ్రాసిన నాలుగవభాగమున వచ్చినవి. మొదటి మాడును సరిగానేయున్నవి. అది నావద్ద యున్నవి. ముద్దాయి వ్రాసిన ప్రతులైన కొనిరమ్మని కోర్టు వారు కొరెరి

కర్చనాలీగారు

సాక్ష్య మివ్వచు ముద్దాయి నాకు 6 ఏండ్లనుండి తెలు గును ముద్దాయి మనస్థిమితములేదు. ఒకసారి పనినియగ్గా కొంత సరిగాచేసి మిగిలిన దానిలో తనస్వంత కవిత్యము నుప యోగించెను. అసలును దిద్దితినని జవాబు చెప్పెను. అంత

నే నాతని పనినుండి తొలగించితిని. నే నాతడు వ్రాసిన పుస్తకమును చూడలేదు.

రహిష్యునిగా

నే నాతని 4 ఏండ్లనుండి ఎరుగుదును. మేమిరువురము ఒక వీధి నుండిమి. ఆతడు చదువుకొనినవాడు. తరచుబాగుగ నేమాటాడువాడు గాని అప్పుడప్పుడు అసందర్భముగ మాటాడువాడు. 8 నెలలక్రితము నావద్దకు వచ్చి ఒక ఫర్వాలే సీటువేయమనెను. దానిలో భార్య భర్తను ఆహారము వస్త్రము లెక్కువగా యడిగిన విడువదగుననియున్నది. వెళ్లమని చెప్పగా నన్ను భయపెట్టెను. అంత పిచ్చివాడని నేదలచితిని. పోలీసుఅధికారి ఇన్స్పెక్టరు హక్కు విచారణకు వచ్చెను. నేను ఆతడు పిచ్చివాడని చెప్పటం తప్పనుకొని చెప్పలేదు. ఫర్వాలే సందర్భములు ఎవరితోను చెప్పలేదు. ముద్దాయి హిందూమహమ్మదీయ తగవులందు పిస్తోలు తెచ్చినమాట నాకు తెలియదు.

అబ్దుల్ మల్లిక్ గారు

మశీదులో ప్రార్థనలకు వచ్చెడువాడు. మక్కలో అప్పుడప్పుడు లేచెడివాడు. నేను ఇట్లే పోలీసువారికి తెలిపితిని. 1 1/2 సంవత్సరములనుండి చూడునాడగు మశీదునకు వచ్చినాడు. హత్యనాడుదయమన రాలేదు

అబ్దుల్ హక్ గారు

"నేనుముద్దాయిని 8 ఏండ్లనుండి ఎరుగుదును అప్పుడప్పుడు మనస్థిమితము లేకుండెను. మాయింటికి 200 ఇండ్లవలయుండెడివాడు. ముద్దాయి 1 1/2 సంవత్సరములు కాబూలులోనున్న విషయము తెలియదు. నేను అతనిపిల్లలకు పుస్తకముల తీసికొని వెళ్లినపుడు సరిగానేయుండెను. స్వామివారిహత్య వింటినిగాని వెళ్లి పోలీసువారికి తెలుపుట అవసరమని తలపలేదు.

జకురిల్ హస్సేనుగారు

"ముద్దాయితో వ్యక్తిసంబంధము. లేదు అరబ్బీమాటల ఉద్దా అ తు ర ము ల లో వ్రాయుచుండుట చూచితిని. ఇట్లు వ్రాయుచున్నా వేమియని యడుగగా ఆకాగితమును చించివైచెను. ముద్దాయితో మాటాడిన దిదియే ప్రధమము.

ఆలి హుస్సేనుగారు

మశీదులో ప్రార్థనజేయుదు ఒకసారి పారిపోయి వైచిత్ర్యముచెను. వీధిలోనివారు పచ్చి నన్ను సాక్ష్యమిమ్మని కోరిరి. వారిలో అబ్దుల్ తి ఫాకడు.

మహమ్మదు నజీరుగారు

మశీదులో ముద్దాయి చాలసార్లు అసందర్భముగ ప్రవర్తించెను. నే నీవిషయము పోలీసువారికి తెలుపలేదు. ఈ సాక్షులందరు నాకు తెలుసును. వీరందరు మశీదునకు వత్తురు.

ఆన్వారు ఆజ్జిగారు

"5 నెలల క్రితము పరిశోధకు నావద్దకువచ్చెను. తాను వ్రాసినది తీసికొనివచ్చునగా అసలునందు మార్పులు చేయబడినవి. నేను పని నీయనంటిని. ఈవిషయ మెవ్వరితోను చెప్పలేదు. నేను కోర్టునకు వచ్చినవిషయము చెప్పజాలను. చాల మందివీధులవెంటి తిరిగి సాక్ష్యమిమ్మని బలవంత పెట్టుచున్నార నావద్ద కేవలము రాలేదు.

మహబూబు హక్ గారు

"సుమారు ఆరు నెలలక్రిందట నాతో ముద్దాయి పోరాడెను. మరియొకరి పుస్తకము తనవనెను యజమానివచ్చి చీవాట్లు పెట్టగా నావద్దకు రావలెనెను. నేనీవిషయము ఎవరితోను తెలుపలేదు నేను ఇంతవరకు కొట్టాట చూడలేదు. హత్య తాళముల చూచితిని. అది మతచ్ఛేదమువలన గాదు. హత్య నుకూర్చి చాలమంది చెప్పుకొను చున్నారు. సాక్ష్యమిమ్మని గోరుదు గుంపును వీధులవెంటి తిరుచున్న విషయము తెలియదు."

మహమ్మదు పాఫీగారు

1 1/2 సంవత్సరములక్రిందట నాతోగలసి పనిచేసెను. ఒక సారి చివాట్లు పెట్టగా పుస్తకము చించివైచెను. ఆతడు పిచ్చివాడు అంగరికిని తెలుసును. ముద్దాయినిగూర్చి అయిదుగురు సాక్షులతోచూత్రము మాటాడితిని. ముద్దాయితోండి సోదరుల విషయము తెలియదు.

మహమ్మదు ఇబ్రహీముగారు

2 1/2 ఏండ్లక్రితము ముద్దాయి ఒకమహమ్మదీయుని కెనా నాలోనికి వెళ్లెను. ప్రజలతని గొట్టబోయిరి. తాను తనయింటికిబోయెనని తెలిపెను. ముద్దాయి పిచ్చివాడని తెలుపుటలన కొట్టుటమానిరి. రషీదు ముద్దాయియని నే నెరుగను. హత్యగా వింటినది లేనది తెలియదు. హత్యనేర మాతనిపై మోపబడిన విషయము నాకు తెలియదు. (అ. ప్రె.)

ప్రెంచి నైనిమలు లండనుకేగి ఒకవారము స్యాండర్న్స్ నైనికకాకాల అతిథులుగనుంజిరి. వైమానికదళ ప్రదర్శనమును జూచిరి. ఈటలు, శిండ్లరుకుగూడ బోయిరి.

చెన్నపురి స్టాటు కాసు కోర్టులో

దావా నెం 15522/1926

వాది:—కె. కుప్పసామిచెట్టి.

Vs.

ప్రతివాదులు:—పి. మునిసామి, మరికొందరు.

పి. మునిసామి, చిన్న సింగడు, పెద్దసింగడు, కర్రపల్లె సామిమొదలగువారిలకు కడపటి అతను ముద్రాను, పెరంబూరు బారక్కు, ఓట్టేరి, చాక్ చాల్ ట్రీకి ఎదుట నుండు గుడిసెలో కాపురము.

వి. ముక్తయ్యపిళ్లకు మీరు 17-12-1928 తేదీన రూ 250 లకు వ్రాసియుచ్చిన ప్రావిసరి నోట్సుపై వాదికి ఎందార్నుచేయబడినది. సదరు ప్రావిసరి నోట్సుబాపతు సెకము రూ 840 లను విమోచనము నిమిత్తమై ఈదావాపై వాదించే తేదీ విచారణ నిమిత్తము 8-3-1927 ది రి వ జడ్జిగారి కోర్టులో వాయిదా వేయబడియున్నది. మీరు సదరుకోజున హాజరుకాని పక్షమున వ్యాజ్యము మీపరోక్షమునందు తీర్మానముచేయబడునని యందుమాటముగా తెలియజేయడమైనది. వ్రావాడు, } టి. కె. రామస్వామి ఆయ్యంగారు, 2-3-27. } వాదితరపున ప్లీడరు.

పొద్దుటూరు డి. మునసపు కోర్టులో

E. P. No. 2144/26 in O. S. No 587/25

వాది:—కోయిల కుంట్ల పక్కర్తి సాబు.

ప్రతివాది:—బస్వరాజు కుబ్బరావు సాకికా చాక్ కర్నూలు.

వైకనిన నెంబరులో ప్రతివాది వాదిపేర వ్రాయించిన ఆయకమునుబట్టి పైన్లు డిక్రి ఆయ సదరు ఆయకము దాఖలా ఆస్తిని కోర్టువారు యేలించేయుటకు యిక్విజిట్ నోటీసు జారీ చేయించి యుండగా ప్రతివాది సదరు నోటీసులను తీసుకోక తప్పించుకొన్నందువల్ల సదరు ఆస్తిని యేలించు యెధుకు వేయ కూడదో అక్షేపా వున్నయెడల ప్రతివాదిపై కోర్టువారికి 9-3-27 తేదీన తెలియజేసుకో వలెను. ఆలాగు ప్రతివాది జేసు యెడల ఆస్తి యేలించును.

ప్రొద్దుటూరు, } ఆ. శ్రీనివాసరావు, 24-2-27. } వాదిపక్షము

నూతన "హిస్ మాస్టర్స్ వాయిస్"

1927 సం॥ రం ఫిబ్రవరి నెల రికార్డులు

ది గ్రామోఫోను కంపెనీ లిమిటెడ్

(ఇంగ్లాండులో ఇంకార్పొరేటు చేయబడినది)

కలకత్తా, బొంబాయి.

10 ఇంచీలు డబుల్ హైజగ్రీన్ లేటిలు హిస్ మాస్టర్స్ వాయిస్ రికార్డులు 1-కి ధర రూ 2-12-0.

తెలుగు	మిస్. ఏ. సుందరం, మధుర.	
N 2022	సరగుణ పాలింప, 1-టి భాగము.	కేదారగౌళము
	సరగుణ పాలింప, 2-వ భాగము.	"
	మైసూరు సంస్థాన విద్వాన్, మిస్టర్ బి. రాచప్ప.	
N 2023	చెలియా నేనుంటే, 1-టి భాగము.	నీలాంబరి.
	చెలియా నేనుంటే, 2-వ భాగము.	నీలాంబరి.
	ససుపులేటి అంజయ్య, (మొలవరము కంపెనీ)	
N 2024	హే పరాత్పరా.	పూరి కల్యాణి.
	సకల ధర్మవేత్తలారా.	కాఫీ.
కన్నడభాష	మైసూరు సంస్థాన విద్వాన్ మిస్టర్ చిక్కారామారావు,	
N 2025	రామనామ భజనదవరిగుంటి.	కానడా.
	గురువే నీకరుణిపధిరలు	ధన్యాసి.

	మిస్టర్ టి. పి. కైలాసం బి. ఏ. ఏ. ఆర్. సి. ఎస్. సి. (లండను)	
	(అమెచ్యూర్)	
N 2026	తిప్పారహళ్ళి 1-వ భాగము.	నరలి
	తిప్పారహళ్ళి 2-వ భాగము.	నరలి
	హోమ్మనియమిస్ట్రు మిస్టర్ కోట్టారప్ప, మైసూరు.	
N 2027	బండ గోవింద	ఫరశి
	సోదరసేవన కైదరు	ధన్యాసి
	ఆంధ్రక్షేత్రవ పాటలు	
	మిస్టర్ ఎ. డి. అబెల్ (సి. బి. మిషన్), విశాఖపట్నము	
	క్రీస్తుయొక్క దైవత్వము.	
N 2029	నీకన్నయిక-వేరే	అసావేరి, శ్రీపుట.
	ముంగళము-బాడి	మోహన, ఆది.

The Gramophone Co., Ltd.,
(Incorporated in England) Calcutta—Bombay

మధ్యపరగణాల శాసనసభ

బడ్డెటు సమావేశము

బెంగాలు నాగపూరు రైల్వే సమైక్య

అడ్డరనుమెంటు తీర్మానము

నాగపూరు, మార్చి 8:— సేటిదినము 11 గంటలకు

గౌంవనీయులగు సర్ శంకరరావు చిట్టాపీఠుగారి అధ్యక్షతన మధ్యపరగణాల శాసనసభ సమావేశమయ్యెను. కడచిన మూడు సంవత్సరములు బ్రెజిల్ బెంచీలయందు మంత్రుల స్థానములు ఖాళీగనుండెను. సేటిదినము గా॥ ఈ. రాఘవేంద్రరావుగారు ఆర్. యం. చోమఘోగారు బ్రెజిల్ బెంచీలయందు కూర్చుండిరి. రాఘవేంద్రరావుగారు తెల్లబద్దిరుడుపులు గాంధీటోపి ధరించుకొని సభకు వచ్చిరి.

ప్రశ్నితరముల సమయమున, మధ్యపరగణాల శాసన సభ వోటర్ల పట్టిక తయారుచేయుటకు రూ. 56,609 రూప్యములు వ్యయమయ్యెనని ప్రభుత్వసభ్యుడు చెప్పెను.

ప్రశ్నితరములు ముగియగానే బెంగాలు నాగపూరు రైల్వే సమైక్యమయి ఆలోచించుటకు సభాకార్యక్రమమును ఆపుదలచేయవలయునని బి. జి. కపర్దిగా రుపహాదించిరి. ఇది అంత ముఖ్యమగు విషయముకాదని ప్రభుత్వసభ్యుడు ఆక్షేపించెను. సాయంకాలము 4 గంటల కి ఉపపాదనముపై చర్చ జరుగునట్లు అభ్యుత్తుకు నిర్ణయించెను.

1927-28 బడ్డెటు

పిమ్మట ఆర్థికసభ్యుడు గౌరవనీయులగు జె. టి. మురై నుగారు 1927-28 సంవత్సరపు బడ్డెటును ప్రవేశపెట్టిరి. 1926-27 సంవత్సరమున 25 లక్షలు లోటు ఏర్పడునని అంచనావేయ బడెను. కాని రివెన్యూను ఎస్టిమేటులనుసరించి 60 లక్షలు లోటు ఏర్పడునని తెలియవచ్చుచున్నది. 1927-28 సంవత్సరమున 56.6 లక్షల అదాయము 69.8 లక్షలు ఖర్చుఅగునని అంచనావేయబడినది. రాష్ట్రీయకప్యములు రద్దుచేయబడుటవల్లను, ఇండియా ప్రభుత్వమువారివద్ద 60 లక్షలు అప్పుతీసికొని ఈ లోటును భర్తీచేయ ప్రభుత్వమువారు దృఢీకరించినట్లు ఆర్థికసభ్యుడు తెలిపెను.

అధికారసభ్యుల బిల్లులు

బడ్డెటును ప్రవేశపెట్టిన పిమ్మట అధికార సభ్యులు కొన్ని బిల్లులను ప్రవేశపెట్టిరి.

అడ్డరనుమెంటు తీర్మానము

బెంగాలు నాగపూరు రైల్వేసమైక్య విషయమై కర్ది గారు అడ్డరనుమెంటు తీర్మానముపహాదించుచు సమైక్య అనుభవములేనివారు రైలుబండ్లను నడుపుచున్నారనియు, ఇట్లు చేయుటచే ప్రజలకు ఇబ్బంది ప్రాణహాని కలుగుననియుచెప్పిరి. కార్యక్రమనిధియును వుసీగారు ఉపపాదనమును బలపరచిరి.

ప్రభుత్వమువారు జోక్యము కలుగజేసికొని కార్యకులకు న్యాయము కలుగజేయుట ఉచితమని ఆర్. జి. ప్రధానుగారు చెప్పిరి.

హెచ్. సి. బ్రౌనుగారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు ఇంగ్లండు లో సమైక్య జరిగినప్పుడు అనుభవములేనివారే రైలుబండ్లను నడిపిరని చెప్పిరి.

గా॥ ఆర్థికసభ్యుడు చర్చకు ఈక్రిందివిధమున ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి:— రైల్వేశాఖ కేంద్రప్రభుత్వమునకు చేరినది. ఈసమస్యను పరిష్కరించుటకు రాష్ట్రీయప్రభుత్వములవారికి సంపూర్ణాధికారములులేవు. సమైక్య పలువురకు ఇబ్బంది కలుగుచున్నది. వీరి యెడల ప్రభుత్వమువారికి సంపూర్ణ సానుభూతి గలదు. కాని సమైక్య విషయమందు జోక్యము కలుగజేసి కొనుటకు మాకు అధికారములేదు. ఈచర్చవివరము లన్నిటిని ఇండియా ప్రభుత్వమువారికి పంపెదను”.

గా॥ ఆర్థికసభ్యుడు సానుభూతి తెలుపుచు ప్రత్యుత్తర మిచ్చినందున అధికసంఖ్యాకులు తన తీర్మానమును ఆమోదించుటకు తెలిపియున్నను కపర్దిగారు ఉపపాదన ముపసంహరించుకొనిరి.

అంతటితో సభ ఆపుదల చేయబడెను. (అ.ప్రె.)

ఆయుర్వేదాషధ రత్నా కరము రు. 3.

చరక చికిత్సాస్థానము రు. 6

ఆంధ్రప్రదేశ్ రత్నా వర్తి రు. 2, భస్మప్రకాశిక రు. 1
3046 డాక్టరు శ్రీపాదకృష్ణమూర్తి శాస్త్రి, శ్రీకాళహస్తి

మంగరాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘము

రెండుపక్షము లేర్పడుట

ప్రతిపక్షమువారు నిన్న 2 వ తేదీ ఉదయమున కలకత్తాలో నిర్వహించుగారిగృహమున సమావేశమై మరల కార్య నిర్వాహకుల నెన్నుకొనుటకు సభను జరుపునట్లు నిశ్చయించిరి. 2 వ తేదీ సాయంకాలమున జరుగనున్న యీపక్షమువారి సభకు యిప్పుడున్న కార్యనిర్వాహకులు వత్తురా అనువిషయమున భిన్నాభిప్రాయము లేర్పడెను.

శ్రీమాన్ శ్రీనివాసయ్యంగారి సందేశము

కాంగ్రెసు గౌరవమును రాజకీయ భైరవస్థితిని గమనించి అందరును సగౌరవముగా నేటిభవిష్యత్తున 2 వ తేదీ ఉదయమున కాంగ్రెసు అధ్యక్షులగు శ్రీనివాసయ్యంగారు నాయకుల కందరికిని సందేశము నంపిరి.

కార్యనిర్వాహకుల నెన్నుకొనుట

కలకత్తాలో 2 వ తేదీ మధ్యాహ్నము చెల్లింగ్లన్ స్ట్రీటులో నిర్వహించు వంద్ర (ఎం. ఎల్. ఏ) గారి గృహమున సేనుగు ప్రగారి అధ్యక్షతక్రింద సభ జరిగినది. 150 మంది వచ్చిరి. కార్యనిర్వాహకసంఘమునకు ఆ భిల చంద్ర దత్తు గారి సభ్యత్తు నిగను, శ్రీ మతి సరళా దేవి, లలిత మోహనదాసుగార్లను ఉపాధ్యక్షులుగను, డాక్టరు జె. ఎం. సేనుగు ప్రగారిని కార్యదర్శిగను, డాక్టరు బి. సి. రాయగారిని కోశాధిపతిగాను సభవా రెన్నుకొనిరి దీనినిగూర్చి రెండువేదీ రాత్రి సేనుగు ప్రగా రొకప్రకటనము గావించిరి. 15-2-27 వ తేదీని బి. ఎల్. సాస్యులుగారు పంపిన నోటీసుప్రకార మిసభ జరిగినది. రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుసంఘసభ్యులు చాలమంది కాలమునకు బొంబాయిలోనున్న కాంగ్రెసుకార్యాలయమున కేగిరి. కాని తలుపులు మూయబడియుండెను. వారొకగంటసేపు వేచి యుండినను దర్వాసులు తలుపులు తెరువలేదు. లోనికిరావీయ మనిగూడ దర్వాసులనిరి అందువలన వాందరును నిర్వహించు గారింటికిపోయి సభచేసిరి. అచటికివెళ్లిన వారిలో నలుగురు మాత్రమే ధరియైనసభగాదని వెడలిపోయిరి. ఆసభను నిలిపివేసి నలులు సాస్యులుగారుచేసిన ప్రకటనము ధరియైనది కాదని ఒక ప్రశ్నకు సేనుగు ప్రగారు సమాధానము చెప్పిరి. ఇరువురన్న వారందరును సభ్యులేనా అని ఒకరడుగగా అభ్యుత్తు డందరిని ప్రశ్నించెను. అందరు కానగిరి. ఈసభ నాపుచేయవలెనని యొకరు సవరా నుపహాదించిరిగాని అవిచెల్లలేదు. “ఇప్పుడు కార్యనిర్వాహకులపై విశ్వాసములేదను తీర్మాన ముమోదించబడినదిగాని 11-2-27 మొదలు వారుచేసిన చర్యలన్నియును అక్రమములని నిర్ణయించబడినవి” అను తీర్మాన ముమోదించబడెను కార్యాలయమును రికార్డును జతపరచుకొనుటకు క్రొత్త కార్యదర్శి దాసుగు ప్రగారి కధికారమిచ్చబడెను. ప్రస్తుతిము కార్యాలయమును కాలేజీ స్ట్రీటుకు రైలులో నోకగదిలో నుంచుటకు నిశ్చయించబడెను. “శ్రీమాన్ శ్రీనివాసయ్యంగారి అధ్యక్షతక్రింద మధ్యపరగణము సేర్పించి వారిపరిష్కారమునకు రెండుపక్షములవారు సమ్మతించవలెనని జె. ఎల్. బెన్ట్జి గారు వ్రాసినలేఖ నాసభలో సేనుగు ప్రగారు చదివిరి. మొదలు

కాంగ్రెసుకార్యాలయ ప్రవేశమునకు నిరోధము తొలగినగాని సమాధానమున కవకాశములేదని సభవారు నిశ్చయించిరి.” అని సేనుగు ప్రగారుచేసిన ప్రకటనమునందున్నది.

సాస్యులుగారి ప్రకటనము

“కొందరు బలవంతముగా కాంగ్రెసు కార్యాలయము నాక్రమించ గోరినందున కాంగ్రెసు సామానులను నాయంట భద్రపరుపవలెనని కార్యసంఘమువారు తీర్మానించిరి. అందువలన సేను చాలసామానులను మాయింటికి గొనిపోయితిని. టైపు రైటరు స్వరాజ్యపార్టీవారు తనఅధీనమునందుంచిరి గాన దాని నియ్యనని జతగాడగు వుద్యోగి యనెను. సేను సంతకముచేసి ర సీ డిచ్చి దానిని గూడ తీసుకొని పోతిని. 2-వ తేదీ మంగళవారమునా ఉదయమున సేను కార్యాలయమున కేగగా నెవరో గదితాళముపగులగొట్టి లోనప్రవేశించి రిరియు వారు కలకత్తా నగరవాసులేయనియు చెలిసినది. టెలి ఫోనునుగూడ తీసివేసిరి. కొందరు క్రొత్తవారు కార్యాలయములోనికి వచ్చిరి. వారిని పొమ్మనగా పోమనిరి. అందువలన 2 వ తేదీని కార్యాలయము తలుపులు మూయబడెను. సేను 2 వ తేదీని సభ జరుపబడదని ప్రకటించెదను. ఆనాడు సేనుగు ప్రగారు మున్నగువారు సభను జరుపదలచిరి సేను వింటిని గాని వారు నాకు వ్రాయలేదు” అని సాస్యులుగారు ప్రకటించిరి.

సేనుగు ప్రగారిపక్షమువారు కొందరు కార్యాలయము నందుండగనే బయిట తలుపులు తాళము వేసిరియును కొన్ని సామగ్రులను రికార్డుల నెవరో తీసుకొనిపోయిరియును సేను గు ప్రగారి పక్షమువారు తెలుపుచున్నారు. (అ.ప్రె.)

భారత కాంగ్రెసుసంఘసభలో తీర్మానములు

“లకత్తా కాంగ్రెస్ సేను ఎన్నికలను జరుపుటకు భారత కాంగ్రెసు కార్యసంఘమువారు రొక ఉపసంఘమును నియమించుటక్రమము. ఆసభను డిల్లీలో జరుపుటకు యుక్తియని యీ సభవారు నిర్ణయించుచున్నారు. అను తీర్మానములను 22-2-27 వ తేదీని జరుగనున్న భారతకాంగ్రెసు సంఘసభలో నుపహాదించెదవని శ్రీయుత వసంతకుమార ముజందారుగారు కార్యదర్శికి తెలియజేసెను

పిన్నింగు ప్యాకర్

అమృతమునకు సిద్ధముగనున్నది

25 గుర్రముల ఫీల్డింగు శిబిరము క్రూడాయిలు

యింజను, 7 స్టాల్సు, బదర్సు డబ్బుల్ రోలరు కాటను

జిన్నులు, అందుకు కావల్సిన సాఫ్టింగులు బేరింగులు

పుల్లీలు డ్రైవింగులు సహాయించి అన్నియు రమారమి

కొత్తివాటివలె నున్నవి. కావలసినవారు యీక్రింద

యడ్రస్సును వ్రాయకోరెమను. 8408

జి. యల్. శాస్త్రి అందుకో

12, తంబు శెట్టివీధి, యింజనీయర్లు-మదరాసు.

సి. కన్నయ్య కంపెనీ వారు

శ్రీ ఆంధ్రా, ఉడయవరుల చరిత్ర అను క్రొత్తనాటకము పూర్తిగా తయారైనది.

కావున మాయొక్క దళానతార నాటకమును ఇదివరలో మీరు చూచియుండిన దయచేసి మరల నోకమారు చూడుడు. చూడని పక్షమున ఈ కడపటి తరుణమును పోగొట్టుకొనుము. దీనిని గుఱించి అధికముగా వ్రాయవసరములేదు.

మదరాసు కోట మైదానమున నుండు ఎస్పల్ నేడు నాటకశాలలో

ప్రతిదినము 6-2-1927 తేదీనండి కొన్ని దినములవరకు మూత్రమే.

దశావతారమును ప్రదర్శించెదరు.

సాయంకాల ప్రదర్శనము:— ప్రతి సోమ, బుధ, శుక్ర, ఆదివారములందు సాయంత్రము 5 గం॥

రాత్రి ప్రదర్శనములు:— ప్రతి మంగళ, గురు, శనివారములందు రాత్రి 9 గం॥

మాకంపెనీ బోర్డుగల దుకాణములన్నిటి యందును దశావతారము పుస్తకమును టికెట్టును విక్రయించబడును.

ప్రవేశ టికెట్టుములు రు. 3, 2, 1, 0-8-0. 3201

ఇందు అచ్చు, బైండు, రబ్బరుస్టాంపులు వగైరాపనులు సరసమైన రేట్లతో యింగ్లీషు, తెలుగు అరవము, సంస్కృతము, హిందీ, మరాఠీభాషలలో సాగనుగ నకాలమునకు తయారుచేసి యివ్వబడుదు ధరలు సరసము.

చెన్నపురి బజారుధరలు

1927-వ సం. మార్చి 5 తేది శనివారము

1. ధాన్యములు.

దనియాల బా 1-కి రు	85 0 0	మొదలు	112 8 0
బియ్యముబస్తాలు			
మనుమ తెనాలిని ,, వ	42 గలది రు	12 4 0	14 12
నెల్లూరిని ,, డిటో		15 8 0	16 0 0
డిల్లి ,, డిటో		16 4 0	16 8 0
రాగులు ర. 164 బస్తా 1-కి		9 10 0	10 0 0
సువ్వులు ,,		22 0 0	25 0 0

2. ధాన్యము పప్పులు.

శంకులు బస్తా 1-కి ర 205		15 0 0	16 0 0
సెనగలు ,, డిటో		15 0 0	16 0 0
పెసలు ,, డిటో		16 0 0	17 0 0
మినుములు ,, డిటో		16 8 0	18 0 0
ఉలలు ,, ర 195		18 12 0	14 0 0

3. నూనెపప్పులు.

సువ్వులనూనె బా 1-కి		152 0 0	156 0
నెయ్యి వ 1-కి		14 0 0	25 0 0
కొండాపురంవేరు నెనకపప్పుబా 1-కి		54 0 0	55 0 0
ఇతరపదేశము ,,		50 0 0	52 0 0
వేరు నెనకనూనె గానుగ బా 1-కి రు 134		మినకనూనె	127 0 0
ఆముదము బా 1-కి		117 0 0	118 0 0

4. చిల్లరపప్పులు.

చాయపసుపు బా 1-కి		68 0 0	70 0 0
కురపసుపు ,,		8 0 0	10 0 0
మిరపకాయలు(గుంటూరుని) బా 1-కి		116 0 0	120-0-0
గుంటూరుపాయకబ్బు నీలిమందు ములుగు 1-కి		50 40	50 40
కాశవాస్తీపాయకబ్బు ,,		50 50	50 50
బెల్లము బా 1-కి		40 0 0	60 0 0
చింతపండు బా 1-కి		21 0 0	23 0 0

5. ఇనుము.

పట్టారకం బా 1-కి		40 0 0	42 8 9
చదరం ,,		31 0 0	32 0 0
రవుండు ,,		28 0 0	29 0 0

6. నూలు.

పుట్లూరు యేనుగ నెం 20		4 8 0	
నూడయేనుగ నెం 20		7 2 0	
నెం 20 బెన్ని సింహం		6 12 0	
నెం 6 బెన్ని ధర		4 4 0	
నెం 24 ,, సింహం		7 4 0	
నెం 24 ,, లాకి		5 4 0	
నెం 60 ,, కారం బెన్ని		7 2 0	
నెం 12 1/2 బావ్వురు		5 8 0	
నెం 40 ,,		10 8 0	
నెం 44 ,,		5 4 0	
నెం 14 1/2 పాండిచేరి		6 0 0	
నెం 12 1/2 న్యూకాటక్		5 0 0	
నెం 20 1/2 న్యూకాటక్		6 10 0	
నెం 10 1/2 కోయంబత్తూరు		6 8 0	
నెం 12 1/2 ,,		5 9 0	
నెం 14 1/2 ,,		6 8 0	
నెం 12 1/2 చూర్		5 4 0	
నెం 16 1/2 ,,		5 12 0	

7. దూది.

బోంబాయి బా 1-కి		రు 300 0 0	
బల్నాడుదూది ,,		145 0 0	

8. లోహములు.

నండి 100 కులంకు		60 8 0	
బంగారు, కులము 1-కి		21 0 0	21 2 0
పవరము 1-కి		18 8 8	
ఇర్రికి బా 1-కి		238 0 0	238 0 0
కాగి డిటో		255 0 0	258 0 0

లక్నో లో శ్రీనివాసశాస్త్రిగారి ఉపన్యాసము

మూడవ తేదీ ఉపయమనకు శాస్త్రిగారు లక్నో చేరిరి. భారత సేవక సంఘమువారిచే గంగా ప్రసాదు స్వామిక భవనమున ఏ. సి. నేనుగారి అధ్యక్షత క్రింద జరుపబడు బహిరంగ సభలో దక్షిణాఫ్రికా బహుళ కేసుగూర్చి మూడవ తేదీ రాత్రి శాస్త్రిగారు పవన్యసిందిరి. భారత ప్రభుత్వ పరిసిధులుగా దక్షిణాఫ్రికాకు వెళ్లిన మాక చటి పాశ్చాత్యుల సంగిన సత్కారమును గూర్చి కొందరు సంశయించుచున్నారని తెలియుచున్నది గాని నా కందు కట్టి కారణమును గోచరించుటలేదు. అంతయు ననుమల ముగానే జరుగనను న మృత్యు ము తో మే ము చ టి కి వెళ్లియుండలేదు. ఆశాభంగమునకు సంసిద్ధులయినవారుగూడ మాలో కొందరుండిరి. నాకుగూడ నపు డెట్టివమృతమును కలిగి యుండలేదు. కాని యిప్పుడు మేము మరలివచ్చి మనముకొన్నంత పాడుగా జరుగ లేదు. సద్భావనూచనలుగూడ చాలకలవు అని తెలిపినపుడు ప్రజలనుమానించుట కేమికారణమో నాకు తెలియవచ్చింది. మనకు తరుచుగా ఆశాభంగమును సంతాపమునే కలుగుచుండునుగాన నదియే యందులకు కారణమని తోచుచున్నది. కాని దక్షిణాఫ్రికాపరిష్కారము సంతోషింపదగిన విషయము గాని దుఃఖింపదగిన విషయముకాదు. ఆదేశకలలు బాగుగా తెలిసిన న మ హా త్మ్య డు, ఆంధ్రానుగాన స రో జ నీ దే వి గా రు ము న్న గు నా రు యాయొం బకిక నామోదించియున్నపుడు ప్రజలేల అనుమానగ్రస్తము కావలెన? అచటి పాశ్చాత్యులును దొరతనమువారును చాల సద్భావముతో నాదరించిరి. ఫలస్థియవట్టును నచటి రాజ్యాంగ సభలో నుపాదించిన డాక్టరు ములుగారి భావమునందుగూడ అనుమానపరిణామము కలిగినది. అచటి వర్తకుల కిది నచ్చుపోయి యుండవచ్చును. అది సహజమే. ప్రజలయందలి అభిప్రాయమును మార్చుట భారతదేశమునందుకంటె నవట సుకరముగాదు. దేశీయులందరు నంగీకరించిరా అని యాలోచించుట వలనరము. కేటాలులో ముఖ్యముగా డచ్చులలో నివసించు భారతీయుల పారిశుధ్యదులకుగూర్చి విచారణ చేయుటకొకసంఘమును నియమించుటనుగూర్చి మహాత్ముడు కొంత సంశయమును వెల్లడించెను. 1926 లో నై నచో అచటి దొరతనమునా రిందులకు అంగీకరించియేయుండరు. భారతీయులను తెల్లవారు నింసిన భావముతో చూడకుండ సమానులనుగా చూచుటకు వీలగునట్లు భారతీయుల సత్తిగతులను చక్కబరచుటకే యావరతు వ్రాయబడెను. ఒక వర్సెనుక్రితమున భారతీయుల అభివృద్ధినిగూర్చి అచటి దొరతనమునా రెట్టిశ్రద్ధను బునియుండలేదని అందరు నెరుంగదురు. భారతీయులను సాగనంపుటయే వారి ముఖ్యోద్దేశమైయుండెను. ఇప్పుడు భారతీయుల పట్ల తమవగల భావ్యతను వారు ప్రకటించిరి. విద్యా విషయము మున్నగువానిలో భారతీయులు వెనుకబడియుండకుండ చేసెదమనిగూడ వారు ప్రకటించిరి. వారు నిజముగా నటుల చేసెదరా లేక పట్టికూటలేనా అనికొందరుడునున్నారు. అచటి తెల్లవారు కొంతనరకు ప్రతిహాలుగా నుండకమానరు. అచట ప్రజాధికారమే కొనసాగుచున్నదిగాన ప్రజలలో హెచ్చుమంది ప్రతిహాలుగట అనర్థకమేయగును. చట్టముగుటకు కొంకాల మాల్యముకాకతప్పదు. అచటి భారతీయులు సత్తిగతులను బాగుగా గ్రహించియేయున్నారు. పాశ్చాత్యులందరిలోను అభిప్రాయము కలుగుచున్నది అచటి భారతీయులుగ్రహించిరి. అదియే ముఖ్యవిషయము. అన్నిటికిని ఆంధ్రానుగా రచట చేయుచున్న నిరుపమానము కృషియే మూలకారణమైయున్నది.

అటునండి భారతదేశమునకుగాని యితరదేశములకుగాని ఆరకున్న భారతీయులను పంపునట్టి విషయమున నొకవరకు కలదు. అచట నండకబ్బము లేనివారును యితరదేశములకేగి పరికింప గోరువారును దక్షిణాఫ్రికాదొరతనమువారి సహాయముతో నటుల చేయవచ్చును. వారు మూడేండ్లలోగా మరల దక్షిణాఫ్రికాకు వచ్చినచో వారి హక్కుల కెట్టిభంగమును కలుగదు. కాని వారు యితరదేశములకు వెళ్లుటకుగా దక్షిణాఫ్రికాదొరతనమువారివద్దనుండి పుచ్చుకొనిన ధనము మరల వారి కియ్యకలసియుండును అని శాస్త్రిగారు నుడిపిరి. శాస్త్రిగారు రెండుగంటలసేపు మాటలాడిరి. (ఆ. సె.)

మద్రాసు దక్షిణ మహారాష్ట్ర యినుపదారి కంపెని (లిమిటెడ్)

(ఇంగ్లాండులో ఇన్ కార్పొరేటు చేయబడినది)

నోటీసు

8-3-27 తేది మంగళవారమునాడు తిరుత్తణియందు

కృత్రిక మహాత్మ్యము

పై మహాత్మ్యమునకు పోస్టుదేశించిన ప్రయాణికుల సౌకర్యార్థమై ప్రస్తుతము చెన్నపురి, నెల్లూరు స్టేషనునుండి సాయంత్రము 5 గం-45 నిమిషములకు బయలుదేరి, అర్కోణము రాత్రి 7 గం-45 నిమిషములకు చేరుచున్నట్టి అర్కోణము ప్యాసంజరు 7-3-1927 తేది సోమవారమునాడు ఈ దిగుతేలుపబడిన కాలవరిమితి ప్రకారము తిరుత్తణివరకు పోవును. అర్కోణమునుండి బయలుదేరుట రాత్రి 8 గం-18 ని తిరుత్తణి చేరుట రాత్రి 8 గం-18 ని తిరిగివచ్చుటకై 8-3-1927 తేదిన నెం 18 రు ప్యాసంజరు తిరుత్తణినుండి మద్రాసుకు ఈ దిగుతేలుపబడిన కాలవరిమితి ప్రకారము పోవును. తిరుత్తణినుండి బయలుదేరుట ఉదయం 7 గం-20 ని అర్కోణము చేరుట ,, 7 40 ,, నుండి బయలుదేరుట ,, 7 50 మద్రాసు చేరుట పగలు 9 45 జి. టి. ఎం. ఆఫీసు } హెచ్. డి. సిక్లెర్ ఆక్టింగుజనరల్ మద్రాసు 1-3-1927 } ట్రాఫిక్ మేనేజరు.

A TOILET LUXURY. Perfectly pure, super-creamed, exquisitely perfumed. Boreta Soap appeals by its quality to those who appreciate The Best. Made by GOODWIN'S, MANCHESTER.

Agents: P. HOLT & Co., Ltd. P. O. BOX 237 MADRAS.

Chittoory Rangaiah, Cocanada.

గొప్పరాబడి సంపాదించుము!

ఉచ్చదళలోనున్న హిందూదేశపు ఇన్ సూరెన్సు కంపెని ఏజెంటుపదవిలో

ది జెనరల్ అసూరెన్సు సొసైటీ లిమిటెడు

THE GENERAL ASSURANCE SOCIETY LTD. బోనసు 1000 కి 20 రూపాయలు

19 సంవత్సరములలో అన్ని యితరకంపెనీల రికార్డులను అధిగ్రహింపెను.

ఏజెంటుకావలెను: మద్రాసు: రాజధానిలో అనిష్ట ట్రాములలోను, ట్రావెంకూరు, మైసూరు, కొచ్చిన్ స్టేట్లలోను, గొప్పలాభకరమైన సదుపాయములు దరఖాస్తులపరిపుడు. నూప రింపెండెంటు 44 లింగి కెట్టిపిధి, మద్రాసు లేక, మేనేజరు జనరల్ అసూరెన్సు సొసైటీ లిమిటెడ్, అబ్బూర్.

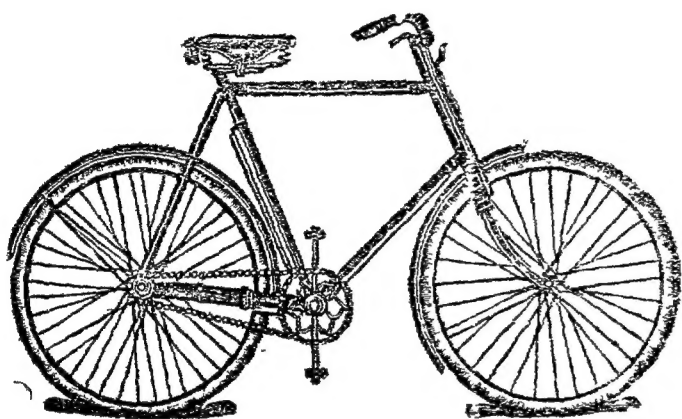
నమ్మకమైన
బిటిషు రకము

క్రమముగా చెల్లించవలసిన సదతి.

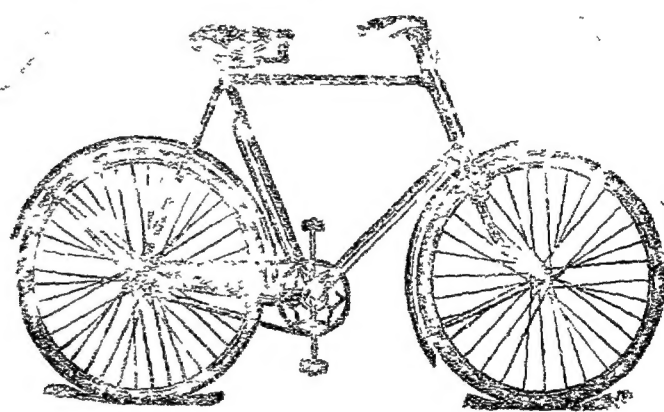
పైకల్లు	అడ్వాన్సు.	6 నెలల వాయిదా.	9 నెలల వాయిదా.	12 నెలల వాయిదా.
కన్వెంట్ యాగర్ జువెన్లీ (బాలికకు)	40 0 0	14 14 0	10 8 0	7 18 0
" " (గారాబు మ)	40 0 0	14 14 0	9 0 0	6 14 0
" క్లిప్స్ (పురుషుడు)	40 0 0	12 4 0	8 6 0	6 7 0
" (స్త్రీలకు)	40 0 0	14 0 0	9 9 0	7 6 0
డిస్కంట్ స్పెషల్ (పురుషులకు)	40 0 0	14 14 0	10 8 0	7 18 0

పర్ (25 X 18-8) అంశములు 1-9
 ఫేనిష్—సల్లరం యోనామత్
 యోగుపుత్రులను తో
 చిత్రించబడినది ముఖ్య
 మైన బాగాలు దశసరి
 చేతులతో అందరూ బడినది,
 దీపము బెత్ (గంట) వంట్ టూమ్ టూత్
 బ్యాక్ (పనిమట్టు 200)
 నిజము గొంతు 40
 బాలురది య 115!-
 బాలికలది య 125!-

దిన్నా పైషత్

పురుషులది:—నిఖర రొక్కం   ధర రూ 110.
 స్త్రీలది:—   "   "   120.

పరికరముల సంచి—స్పానర్ ఆయిల్ క్యాన్ (నూనెబుడ్డి)
రొట్టెలు ధర రూ 125

**Complete Sports Out Fitters,
MADRAS & BRANCHES.**

మార్చి నెల 18 వ తేదీ శుక్రవారమునాడు సాయంకాలము 8 గంటలకు బోబాబురెడ్డిలో 110 వ గృహమున రాష్ట్రీయ కౌంగ్రెసు సాయంసంఘసభ జరుగను. ఆ సభలో యాదిగన విషయములు చర్చింపబడును. 1. కార్యనిర్వాహకుల రాజీనామా, 2. కార్యనిర్వాహకులను కార్యనిర్వాహకవర్గము నెన్నుకొనుట. ఇపుడున్న వారినే మరల నెన్నుకొనవలెనని ఆ ఎస్. ఘోషుగా రుపపాదించుచున్న తీర్మానము. 4 రాష్ట్రీయ సంఘసభల కోకసాది కట్ట

“నేను 27-వ వార్షికుండి కలకత్తా కార్పొరేషను ఎన్నికలకు పోటీచేయుటకే నిశ్చయించుకొంటిని. నాకేపును యిన్ ఫ్లయంజియోము చచ్చిందంటే లేవబాలకుడే నున్నాను. నాకు ఆరోగ్యముకలకగానే సభలోనుపస్థానించుటయేగాక స్వయముగానూడ ఓటరులను సంపర్కించెదను. నేను పోటీచేయుటలేదు. మానుకొంటిననువార్త సత్యముగాదని తేలుచున్నానని రిపోర్ట్ చేయగారు ప్రకటింపబడి.

(ఆ. ప్రె.)

నిన్నికలు 16-3 27-వ తేదీనిజరుగును. నిన్ను 3-3-27
తేదీని అభ్యర్థులపత్రములు పరీక్షింపబడెను. రాష్ట్రీయ కాం
గ్రెసుసంఘమువారు కొందరిని క్రొత్తనిన్నికల ఉపసంఘము
వారు మరికొందరిని నూచించియున్నారు. మొత్తము 912 స్థాన
ములు. 48 హిందుస్థానములు, 15 మహమ్మదీయస్థానములు, 48
కిని 129 మందియును మహమ్మదీయస్థానములు, 15 కిని 49 మం
దియును పోటీచేసిరి. (ఫీ. వెను.)

- కొలంబో, మార్చి 1: కొలంబో సమైక్య ఉంతమైనది.
(అ. ప్రె.)

ఓరియంటల్ గవర్నమెంటు సెక్యూరిటీ ట్రెజరీ ఎస్టాబ్లిష్మెంట్ కంపెనీ లిమిటెడ్.

1874-వ సం॥ స్థాపితము

[ఫండు రు. 7,00,00,000

ఈ ఓరియంటల్ భీమా కంపెనీయందు లాభములతో గూడిన యావజీవ భీమా పద్ధతి అన్ని పక్షములలోను సురక్షితమైనది, మంచిలాభదాయకమైనది. పదివేల రూపాయల పాలిసికి 23-వ యేటను యిస్తున్నట్లు చెప్పిన యెడల వెయ్యికి 22½ రూపాయల చొప్పున బోనస్సు వెనుకటివలెనే ప్రకటించబడుచుండునని ముప్పది సంవత్సరముల లిమిటెడ్ పేమెంట్లతో నీదిరూపొందినది.

సంవత్సరపు ప్రీమియము రు 310 లు.

మరణము సంభవించునట్లైన కాలము	పై రేటు బోనస్సు కలిపి యివ్వబడు మొత్తము	మొత్తము ప్రీమియము	ప్రీమియము గాక పైన చెల్లించబడు మొత్తము.
6-వ సంవత్సరమునకు	రు. 11,350 ...	రు. 1,860 ...	రు. 9,490
12 " "	12,700 ...	3,720 ...	8,980
18 " "	14,050 ...	5,580 ...	8,470
24 " "	15,400 ...	7,440 ...	7,960
30 " "	16,750 ...	9,300 ...	7,450
36 " "	18,100 ...	9,300 ...	8,800
42 " "	19,450 ...	9,300 ...	10,150

ప్రాప్తికృతులు:—ఇతర వివరముల కొరకు హెచ్. యి జోన్సు, యాఫ్. యాఫ్. ఎ. ఎ. ఐ. ఎ. మానేజరు, ఓరియంటల్ లిమిటెడ్ బొంబాయి లేక మా ఆఫీసులుగల యాక్రింది పట్టుచులకు వ్రాసుకొనవలెను. —అహమ్మదాబాదు, అశ్మీగు, అలహాబాదు, బెంగళూరు, కలకత్తా, కొలకాతా, డక్కా, ఢిల్లీ, కరాచీ, కలాలాంపూరు, లాహోరు, లక్నో, మద్రాసు, మాడ్రాస్, మంబై, నాగపూరు, పూనా, రంగూను, రావల్ పిండి, త్రివేంద్రము

హిందూ దేశమునందు ఇంస్ కార్పొరేటు చేయబడిన శుద్ధహిందూదేశపు కంపెనీ

మొత్తము అచ్చులోనున్నది. 126 వ సంవత్సరాదిసంచిక 1927 జనవరిలో వెలువడును.

లారెన్సు అసెలెమ్ప్రెస్

ఆల్టనాక్ అండు డైరెక్టరీ

1927

సకల వాణిజ్యవిషయములను దక్షిణ హిందూస్థానమునకు సంబంధించిన యితర వివిధవిషయములను తెలుపు గ్రంథమని సర్వ సమ్మతమైనది.

శాశ్వత ప్రకటనలకు అనూనవైన మధ్యవర్తి

నీ ప్రకటనకు స్థలములను నేడే దాఖలు చేసికొనుటకు ప్రకటన ధరలు ప్రస్తుతము.

నీ పేరును, వివరములు ఉచితముగా ప్రకటించుటకు పంపుము.

ఉత్తరప్రత్యక్షములు ఇంగ్లీషులోనే యుండవలెను.

చక్రవర్తికో, పబ్లిషర్లు అండు ప్రాప్రయిటర్లు.

72 హైరోడ్డు - రాయపేట (ప్రా. బా. 221) మద్రాసు.

1927 సం॥ డైరెక్టరీ కాపీలకు వెల ప్రతి 1-కి రు 8-0-0 ఉపాలభ్యర్థ ప్రత్యేకము-అర్జును త్వరలో పంపుకొనును.

ఆటంక పరచుటకు దురుచ్చట

2కసారి
దీనిని
జీవయాగించి

ఈ రెండు సుగుణములు గలిగినట్టి
లోకామయహార సహారీ మాత్రము

దీని
నిజమును
గ్రహించుడు.

అమూల్యమైన ఓషధులు, కస్తూరి కంఠానుభవ్య మొదలగునవిచ్చేర్చి శాస్త్రోక్తముగా తయారుచేయబడినవి.

Regd TradeMark తంబూలముతోగాని, విడిగాగాని ఉపయోగించవలెను.

సాధారణముగా పలువిధ జ్వరములు, జలుబు, దగ్గు, అజీర్ణము, పిల్లలపడికము, ప్రక్కల ఈడ్పు, అజీర్ణ భేది, ప్లేగు, కడుపుబ్బరము, బలహీనత, అగ్నిహింసము, వలబుగము, అజీర్ణచే గలుగు కడుపునొప్పి మొదలగువాటికి వజ్రాయుధము నంటిది. అనుపాన పత్రమునూడ పంపబడును. కాల, దేశ, లింగ వయస్సు భేదము లేక అనేక సం॥ రచయితలచే వాడబడి, ప్రకటించబడుచున్నది. పసిబిడ్డలకు, బాలింతలకు అమృతమునంటిది.

250-300 మాత్రముల బడ్డి 1 కి ధర 0 4 0, పోష్టుఖర్చు 0 4 0, పోష్టుఖర్చుతో సహా 6 కి రు 1 8 0, 12 కి రు 2 13 0, 25 కి రు 5 8 0.

ముఖ్యగమనింపు:—మా కస్తూరి మృత్యువలన గలుగుచున్న అమోఘమైన గుణమును చూచి బహుదనందు అనేక కృత్రిమ కస్తూరి మాత్రలు విక్రయించబడుచున్నది. మాసహృదయము మా వర్తక గుణమునుచూచి తీయుడు. ప్రతిపూరిలోను ప్రతి దుకాణమునందు దొరుకును.

బివగరత్న పాశ్యపు వెంకటాచల పండితులు, ప్రొఫైటర్లు,
శ్రీ సీతారామవైద్యశాల, మైసూరు.

రిజిస్టర్డ్ ట్రేడు మార్కు

శాంపిలు యినాము. మొదటిరకం. ధరసలీను.

కృష్ణమూర్తి అండు కంపెనీ

నూతనమైన కలరూపాలు రంగులనిశాల: 157, దక్షిణమానీషి, మధుర.

ఆంధ్రదేశములో ప్రఖ్యాతిపొందిన, తల్లిబిడ్డల హింసాంశు రేఖలుగల కలరూపాలు రకాలుగా తీయండి. మా రంగులనిశాలలో చూడ అద్భుతముచేసే కలరు రంగు నూలు దినుసులు, మేలైన రేషం బట్టలును సాదాబట్టలు దినుసులను సమృద్ధముగా వుపయోగముచేసే మేలైనరకం రంగునూలు అన్ని సెంటరులలోను డైమెక్ రకములోను మా వద్ద దొరుకును. కొంటుకున్న, ధరలుకున్న వెంటనే వ్రాయండి.

280g

గుంటూరు

(న్యకీయవిలేఖరి)

ఆరోగ్యవారము

20-2-27:—గుంటూరుమండలమున ఆరోగ్యవారము 14 తేదిన ప్రారంభించెను. జిల్లాలోగల పలుతావులందీ వార మేటి గునజరుపబడుచున్నది వ్యయముగ జూచుటకై నేను మోటారుపై తాలూకాలన్నియు ప్రయాణము జేసితిని. ప్రతిచోటను ఆరోగ్యవారసన్నాహములే జరుగుచుండెను. సత్తెనపల్లి, గురజాల, వినుకొండ తాలూకాలలో ప్రజలతృప్తిసాముతో నీవారమును జరపుచున్నారు గోడలపై ఆరోగ్యసూచకమునకాగితము లంటించబడెను గురజాలలో హెల్త్ యిన్స్పెక్టరు రామచంద్రరావుగా రతృప్తిసాముతో ప్రవక్తనముకట్టి యేర్పరచిరి. గురజాల కోర్టు మునిసిపుగారు బాగటు గారిచే నది తెరువబడెను వినుకొండలో 10000రూపాయలీయన్యమము నకై చెచ్చించబడెను. అవటి యూనియన్ చైరుమన్ గారు టి. సీతయ్యగా రతృప్తిసాముతో దీనికి సహాయసూతులై మోటారుబస్సుకొకటింకరించి ఆరోగ్యవిషయకమున బావుటాలతోనింపి వివిధవాద్యములతో నురేంపుజేసిరి. జిల్లాలో ప్రతి తావున నీతీరున ఆరోగ్యవారము జరిగినది. మాజిల్లాఆరోగ్యశాఖాధికారియగు ఏనుగు సుందరరామరెడ్డిగా రీభివ్యయమున సతి శ్రద్ధతోడను కడు నుత్యాసముతోడను పనిజేయుచున్నారు. గతసత్సరము ఆరోగ్యవారము మామండలమున సత్సూత్యాసముతో జరిగెను. గాన వారికి రజితప్రాత్రబహుమానముసగబడెను ఈసత్సర మంతకంటె జయప్రదముగజరిగెను. గాన వారా రజిత ప్రాత్రను ఉంచుకొనగలగని చెప్పటలో సతిశ్రమొక్తి యేమియు నుండదు. మాపురపాలకసంఘమువారు ఆరోగ్యవారమునలేప టినుండి జరిపెదరు. బాహుళ్యమైన ఏర్పాటు చేయబడెను.

గుంటూరుజిల్లా యొమనివారణోపాయములు.

శ్రీయుత పిల్లలమర్రి ఆంజనేయులుగారు మొన్నజరిగిన మద్రాసు కాసనసభలో ఒంగోలు పల్నాడు వినుకొండ తాలూకాలలో కవులబాస మెండుగానున్నదనియు దానికి నివారణోపాయముల గవర్నమెంటువారిచరకాలములో నమలులో చెప్పవలెననియు వాటిని "కవులబాస" నిర్ణయించిన కవులపట్టును నమలులోనికి దీనికొని రావలసివచ్చు ననియు అట్లు చెప్పిన డబ్బింతయు యుద్వోగీయులవారేయగునని కవులపట్టు సాయబడవనియు అందుచే కవులపట్టులోనున్న యాతాలూకాలలో నేవో కూర్చుంటు జీవనోపాధి కలుగజేయుటకు కొన్నిపనుల జిల్లా బోర్డు తరపున చేయించిన బాగండు ననియు చెప్పినవిషయము చెప్పినదే. దానిని పురస్కరించుకొని ప్రభుత్వమువారు జిల్లా బోర్డుపసి డెంటుగారిని వినుకొండ పల్నాడుఒంగోలుతాలూకాలలో నూతన రస్తాలు వేయించవలసినదనియు తగిన గ్రాంటు లిచ్చెననియు ప్రాసియుజేసిరి. వెంటనే ప్రసి డెంటుగారు జిల్లా బోర్డుయింజనీరుగారికి చెలుపగా వారు పల్నాడులో నొకరస్తాయును వినుకొండలో నొకటియు ఒంగోలులో విశేషముగను పనిజేయుచుటకు తీర్మానించిరి. వినుకొండలో వేయించబోవు రస్తా చాలప్రాముఖ్యమును బడయగలను. ఇదివరలో యింజనీరు గారు కర్నూలులో పనిజేయడముచేతను యిప్పుడు ఇదటపని జేయడముచేతను యామండలవాస్తవ్యులకే గాక ఉత్తరప్రదేశులవారి కందరి కిది యుపకారి కాగలను. గుంటూరుజిల్లా నుండి కర్నూలుజిల్లాకు ప్రత్యేకరస్తాలేదు. వినుకొండతాలూకాలో వీటిగిరి పాలెముచుండే కర్నూలు సరిహద్దులోనున్న ఉమ్మడి పరముకు 9 మైళ్లదూరము మాత్రమేగలను. అది యిప్పుడు రస్తాక్రిందికి వచ్చిన ఉత్తరప్రదేశులనుండే దత్తమండలము లకు ఒకటే గ్రాండుట్రంకుకోడు యేర్పడగలను. ఇదియన్నియు మార్చి 15 వతారీఖున ప్రారంభించి జూను ఆఖరున పూర్తి గావలెనని ప్రభుత్వమువారు గోరుచున్నారు. ప్రభుత్వ పట్టణ పరిషత్ నున్న యామాడు తాలూకాలకే యావసతి నేర్పరచిరి గాని యితర తాలూకాలకు నేర్పరుపలేదు జిల్లాబోర్డువారు యే యింకనోడ్లు వేయటకుముందు రేపల్లెకు రోడువేయుట చాల అవసరము

ఉపాధ్యాయసమితి వార్షిక కోర్సెసము

గుంటూరుమండల యుపాధ్యాయసమితి ర్యాల్టీయ మహాసభ నిన్ను కాలేజిలోలో నత్సూత్యాసముతో జరిగెను. ప్రభుమదిసమున మహాసభ శ్రీయుత పిల్లలమర్రి ఆంజనేయులు గారిచే తెరవబడెను. తేకండరి విద్యావిధానమును గూర్చియు సుపాధ్యాయుల స్వల్పవేతనములగూర్చియు చెల్లుచు ఈ సమితివారికి సుపాధ్యాయులపయ్యె శాసనసభామండలిభువన

కృషిచేయుటకు సంసిద్ధుడనై యుంటిని దెల్పిరి. శ్రీయుత చావలి నూర్యప్రకాశాపు పంతులుగారి రథ్యక్షత వహించిరి. ఘూమరు 120 మంది యుపాధ్యాయులు విచ్చేరిరి.

రెడ్డియూనాదులను హాసభ

కేపల్లి తాలూకా భట్టిప్రోలులో గతశత్రువారము శాసనసభాసభ్యులగు శ్రీయుత పిల్లలమర్రి ఆంజనేయులుగారి యాజమాన్యమున రెడ్డియూనాదిసంఘములో సభ జయప్రదముగ జరిగెను. ఆసంఘకార్యదర్శి ప్రభుత్వము వారాజాతిని క్రిమినల్ ట్రైబ్యునల్ కింద నుంచుట చాల అమానుషముగ నున్నదనియు జిల్లాలో 6 వేల జనసంఖ్యలో 100 మంది మాత్రమే దోషులుగ పరిగణింపబడినందు వారి లోను నిరపరాధులెందరో శిక్షింపబడినందు దెల్పిరి. అంత ఆంజనేయులుగారు వారు బాలురకు ప్రాథమికవిద్య గరవపఱచినందు పెద్దలు లేబరుసంఘముల సేవ్యమని పరపతిసంఘముల సేవ్యమని జేసికొని స్వసంఘాధికార పాటుపడవలయుననిరి. ఉత్సవాదులందు వారు సేవకాదశముగ సేర్పడి యాత్రికులకు నమ్మకముగ సేవజేయవలయునని దెల్పిరి. వెలయు విద్య సంపాదించుకొని పోలీసు ఉద్యోగములలో జేరి వారి జాతికి గల చెడ్డపేరును పోగొట్టవలయునని దెల్పిరి.

సానుక్రోశసభ-గుంటూరు

శ్రీయుత దేశసేవకు మద్దిరాధాకృష్ణయ్యగారు దివంగతులగుటచే మరుసటిదినమున చెలమయ్యసత్ర ప్రాంగణములో గుంటూరుపుర పౌరులను హాసభ జరిగెను. శ్రీయుత దేశభక్త కొండ వెంకటప్పయ్య పంతులుగారి గ్రాసనాధిపత్యము వహించిరి. రాధాకృష్ణయ్యగారి గుణగణములగుర్చి జ్ఞాపకముజేసికొని వారి కుటుంబమునకును సోదరులకు సానుభూతిని దెల్పుటకై యాదిగవత్తిరాయు ప్రజాపదరు నిలువబడి నిశ్చయముగ తీర్మానించిరి.

"దేశసేవా తుత్సరులును స్వార్థత్యాగులునునైన మద్దిరాధాకృష్ణయ్యగారి అకాలమరణమునకు గుంటూరు పురజనులు చింతిల్లుదు వారికుటుంబమునకును సోదరులకును తమసానుభూతిని దెలుపు వారి ఆత్మకాంతికొరకు దైవమును బ్రార్థించుచున్నాడు.

వారినామము గుంటూరునగర చారిత్రమున నిరసాయి జేయుటకే సభకులు స్మారకచిహ్నమును నొకదానిని నెలకొల్పి సంతర్పించి యాక్రింది తీర్మానమును గావించిరి.

2. కీర్తి శేఖరైన మద్ది రాధాకృష్ణయ్యగారి స్మారకచిహ్నము యేరితిగా నుండవలయునో నిర్ణయించుటకును, దానిని నెరవేర్చుటకును సాధనముల నాలోచించుటకు నిక్రిందవేర్కొనబడిన వారిని ఉపసంఘముగా సేర్పరచడమైనది.

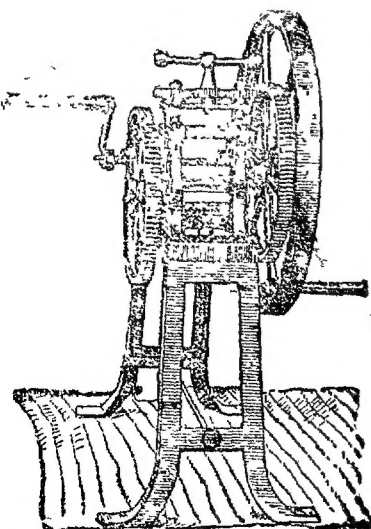
1. శ్రీ. కొండా వెంకటప్పయ్యగారు 2. వుప్పలూరి పున్నారావుగారు (కొంపనర్) 3. రుద్ది వెంకటరత్నముగారు 4. కేశవల్లి భాస్కరరావుగారు 5. నడిపల్లి వెంకటలక్ష్మీవరసింహారావుగారు.

ఆటలు

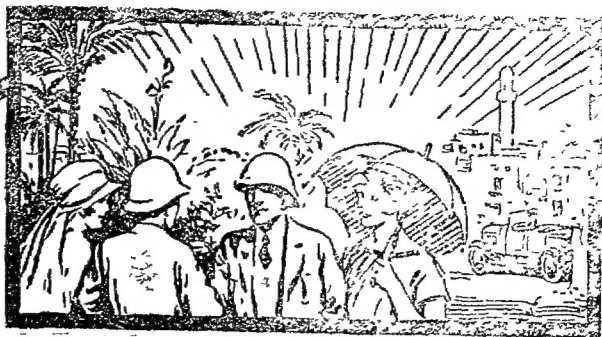
గుంటూరు జిల్లా పాఠశాలవ్యాయామ సంఘము వారి ఐత్యరము యిచ్చట వారి యాటలు సేర్పరచిరి. కార్యదర్శిగారగు శ్రీయుత నారయంది నారాయణమూర్తిగారు, కాలేజీక్రీకాసిపాలనను స్త్రావ దొరగారి సహాయముతో కడు చురుకుగా వ్యాయామముల పూర్తి జేసిరి. జిల్లాలో గల 12 విద్యాలయములు పోటీజేసెను. కాలేజీ ఆటస్థలములో వ్యాయామ పోటీలు జరిగెను.

రిజర్వు పోలీసు దళము చక్కని ఆర్డరును నుంచిరి. మామూలు ప్రకారము గెలుపొందినవారికి యాపాయలు బహుమాన మివ్వక యీవత్సరము వస్తురూపక బహుమానము లొసంగుట చాల బాగుగా నున్నది.

రేకులమిషనులు

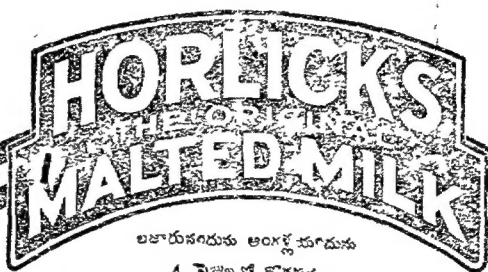

కడివైన టెంపరు, అధికమైన పాలిషు, తాటెడపై రేకులువెచ్చు రూలర్లు కలిగి ప్రతిమీ నూదిరి. యిరుప్రక్కల పెద్ద పళ్లెచక్రము లవర్చబడి మోటోపంపునకు చేయగల రేకులమిషనుల మేము దిగువతి చేసి చాల సరసమైన ధరలకు విక్రయించుచున్నాము. రిక్కి, 4, 5 అం. రూలర్లు గల వివరముల ప్రాధునందు ఉన్నది. సి. హెచ్. కోథనాచలం అండ్ సన్స్, రిజిస్టర్డ్ షాపు, (మచిలీపట్నము.)

శీతోష్ణ నితివలన కలుగు దుష్ఫలితములు

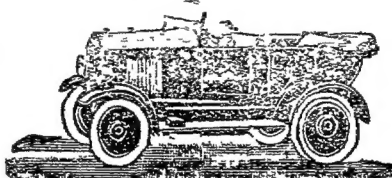
శీతోష్ణ నితి యెంతవెడదగా నున్నప్పటికిని మియి మిశిరమును క్షేపించిన లేక బాగ్రుత్తిగా కాపాడుకొన్న యెడల ఆచెడుగులనుండి విముక్తిని పొందగలరు. వర్షిగురు మోటో టెడ్ పాలిషును మిశిరమును కలిపి అసంతృప్తి కలగనేరదు. మంచి స్వచ్ఛమైన పోల్టో, గోధుమలు, నానవేసిన బూరీబియ్యమును కలిపి వర్షిగురులను తయారుచేయుదురు. ఇవి తేలికగా జీర్ణమై శరీరమునకు రక్త పుష్టిని గలిగించి బోషించును.

లబారునందుకు అంగళ్ళముగదును
4 వైజలలో దొరకును

మోటారులు గలవారి కొక బహుచుతి! "గాస్టెక్"!!

వెట్రోలు ఖర్చు తక్కువ
కార్బన్ తొలగించును.

శక్తినివృద్ధిపరచును.
ఇంజనును ఎవ్వడును చల్లగానుంచును.

న్యూయార్కు నేషనల్ ఫోర్డ్ ఓనర్స్ క్లబ్ వారిచేతను, బ్రిటిషు మ్యూనిషన్ డిపార్టుమెంటు మొదలగు వారిచే తనిఖీచేయబడి యోగ్యతాపత్రములు బొందినది.

రసవాద శాస్త్రము నునలించి అనపాయకరమైనది.

మిస్టరు వాల్టర్ మోర్ ఫర్డ్ కెమికల్ ఎంజినీరు, 22 క్ల్యూవీల్, చికాగోగారు యిట్లనిరి: "ఈసంబంధములకు ననేక పదార్థములకు నేను పరీక్షించితిని. నా అనుభవమున "గాస్టెక్" ఒక్కడే వాంఛనీయమైన గూడుగలిగి లోపము లేవియు లేనిది"

విశేషములకు క్రిందివారికి వ్రాయుదు.
ఏజెంట్ల లేని చోట్లలో సబ్ ఏజెంట్లు కావలెను.

గాస్టెక్ ఏజెన్సీ, 8, బ్రాడ్వే (ఎడై), మదరాసు.

SALEM DYE-WORKS SYNDICATE Ltd, SALEM.

చాయనూలును తయారుచేయు శాల.

తక్కువచార్జి!

యంత్రపునరి!

గట్టిచాయము!

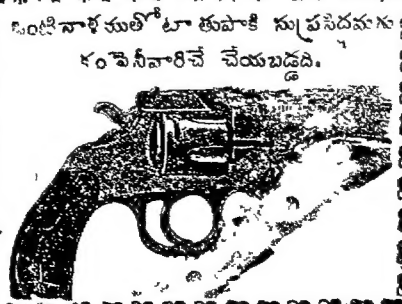
తమిళనాడులో యిదియే శ్రేష్ఠమైనది.

మాచాయకంపెనీలో అన్నిరకముల (నెంబరుల) తెల్లనూలును క్రిందవర్ణించిన చాయను నీటియూపిరి సహాయముతోను, యంత్రపుసహాయముతోను నీవలో చాయవేయవలసినవి మేమును చాయవేసియున్నాము. చాయమిక్కిలి గట్టిగనుండును. ఇండాస్త్రీక్ సల్ఫర్ చాయ క్రోంచాయ నాప్రాల్ చాయ బ్లూ పచ్చ పాతికపసుపు చాక్ లెట్ నయోలెట్ పసుపు అరపసుపు ఎరుపు పూర్తిపసుపు

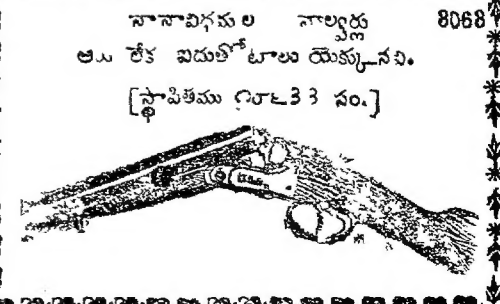
పైకనిన చాయవేయబడిన అన్నిరకముల నూలు విక్రయమునకు సిద్ధముగ నున్నవి. అలిజరైట్ చాయలో టాక్ ఎరుపునూలును, తయారుచున్నవి. మిగిలిన చాయనూలు కావలసినవారు మాదిరి చాయ నూలు పంపిన దానిప్రకారమే చాయనూలు తయారుచేసి పంపుదుము. ఏజెంట్లు కావలయును. వివరములకు క్రిందివిలాసమునకు వ్రాయవలెను.

మేనేజరు, నేలండ్లవర్క్సు సిండికేట్ లిమిటెడ్, నేలము.

Manager, Salem DYE WORKS SYNDICATE Ltd, Salem.

ధరలు
సరసము.
క్యాటలాగు
ఉచితము.

సిండికేట్ వాళ్ళముతోటా తుపాకీ నుప్రసాదముగ కంపెనీవారిచే చేయబడ్డది. ము 3౨, 3౩, 3౪ అంగళ్ళములలో దొరకును. చిన్నవి కేబుల్ పెట్టుకోగలిగినవికూడ దొరకును. (8068) యం. వి. రామానుజం శెట్టి అందు కంపెనీ, నెం. ౧౨, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.